

**Akademia Humanistyczno-
Ekonomiczna w Łodzi
Filia w Warszawie**

**Akademia
Humanistyczno-Ekonomiczna
w Łodzi
Filia w Warszawie**

SYLABUSY
dla kierunku studiów

Pielęgniarstwo

studia pierwszego stopnia
profil praktyczny

Warszawa 2025

Akademia Humanistyczno
Ekonomiczna w Łodzi
Filia w Warszawie

MODUŁ A

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Anatomia
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 1
Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	15
Kształcenie na odległość	15
Ćwiczenia	30
Praca własna studenta	20
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	80
Punkty ECTS	3

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Znajomość biologii człowieka ze szczególnym uwzględnieniem wiedzy na temat budowy narządów i układów oraz mechanizmów działania komórek budujących podstawowe tkanki ciała ludzkiego.

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z zagadnieniami z zakresu anatomii prawidłowej człowieka.
Zapoznanie studenta z prawidłową budową organizmu człowieka oraz funkcjonowaniem układów i narządów.
Przygotowanie studenta do biegłego i odpowiedzialnego posługiwania się wiedzą anatomiczną podczas wykonywania czynności zawodowych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna)	A.W1
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego	A.U1
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Wprowadzenie w anatomiczną terminologię ogólną. Podstawowe pojęcia w naukach morfologicznych. Podziały topograficzne ciała. Osie i płaszczyzny ciała. Zakres poszczególnych ruchów zachodzących w stawach ciała człowieka.	W01, U01, K01
2	Wprowadzenie do osteologii. Charakterystyka ogólna układu ruchu człowieka. Podział czynnościowy i morfologiczny połączeń kostnych. Podział układu ruchu na część bierną i czynną.	W01, U01, K01
3	Topografia, budowa i funkcje przyczepów mięśniowych i poszczególnych grup mięśniowych.	W01, U01, K01
4	Topografia, budowa i funkcje elementów układu krwionośnego i limfatycznego. Szczegółowa budowa serca i omówienie układu wieńcowego. Budowa i funkcja	W01, U01, K01

	wybranych narządów układu limfatycznego.	
5	Topografia, budowa i funkcje poszczególnych elementów układu oddechowego.	W01, U01, K01
6	Topografia, budowa i funkcje poszczególnych narządów układu pokarmowego.	W01, U01, K01
7	Topografia, budowa i funkcje narządów układu moczowo-płciowego.	W01, U01, K01
8	Budowa i funkcje centralnego układu nerwowego. Charakterystyka ogólna budowy zewnętrznej i wewnętrznej rdzenia kręgowego, mózgowia, opon mózgowo-rdzeniowych. Krążenie płynu mózgowo-rdzeniowego, ośrodki i drogi piramidowe i pozapiramidowe. Funkcje nerwów czaszkowych i zwojów nerwowych.	W01, U01, K01
9	Omówienie wybranych ośrodków i dróg zmysłowych.	W01, U01, K01
10	Lokalizacja, budowa i funkcja wybranych gruczołów dokrewnych.	W01, U01, K01

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- ćwiczenia z wykorzystaniem modeli i atlasów anatomicznych

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie prac zaliczeniowych – tematy podane przez wykładowcę
- Przygotowanie się do egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

Podręczniki i atlasy do wyboru:

1. Szpinda M., *Anatomia prawidłowa człowieka. Tom 4*, wyd. Edra Urban & Partner, 2022.
2. J. Sobotta, *Atlas anatomii człowieka*, wyd. Urban & Partner, wydanie V, 2019.
3. *Atlas anatomii człowieka* – Netter Elsevier Urban & Partner 2015 z mianownictwem polskim lub inne atlasy na poziomie akademickim.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Bochenek A., Reicher M., *Anatomia człowieka*, wyd. X, PZWL, Warszawa 2010.
2. Gołąb B., *Anatomia czynnościowa ośrodkowego układu nerwowego*, wyd. III, wyd. PZWL, Warszawa 2004.
3. Gawryszewska A., Fluder M., Marciniak R., *Atlas anatomii palpacyjnej*, MedPharm Polska, Wrocław 2021.
4. Feneis H., *Ilustrowany słownik mianownictwa anatomicznego*, wyd. PZWL.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (należy wpisać jakie)
W01-W02		x	x		x	x		
U01		x	x		x	x		
K01		x	x		x	x		

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Biochemia i biofizyka
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 1
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	15
Kształcenie na odległość	15
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	20
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	50
Punkty ECTS	2

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Student posiada podstawową wiedzę na temat biologii na poziomie szkoły średniej oraz anatomii i fizjologii człowieka

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studentów z wpływem różnych czynników fizycznych na organizm człowieka.
Opisanie biochemicznych podstaw integralności funkcjonowania organizmu ludzkiego.
Przedstawienie budowy i funkcji makromolekuł występujących w organizmie ludzkim.
Wyjaśnienie studentom biofizycznych podstaw funkcjonowania organizmu ludzkiego.
Wyjaśnienie wybranych metod stosowanych w diagnostyce medycznej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Podstawy fizykochemiczne działania zmysłów wykorzystujących fizyczne nośniki informacji (fale dźwiękowe i elektromagnetyczne)	A.W16
W02	Mechanizmy regulacji i biofizyczne podstawy funkcjonowania metabolizmu w organizmie	A.W17
W03	Rolę witamin, aminokwasów, nukleozydów, monosacharydów, kwasów karboksylowych i ich pochodnych, wchodzących w skład makrocząsteczek obecnych w komórkach, macierzy zewnątrzkomórkowej i płynach ustrojowych	A.W18
W04	Wpływ na organizm czynników zewnętrznych, takich jak temperatura, grawitacja, ciśnienie, pole elektromagnetyczne oraz promieniowanie jonizujące, w tym radonu występującego w środowisku	A.W19
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Współuczestniczyć w doborze metod diagnostycznych w poszczególnych stanach klinicznych z wykorzystaniem wiedzy z zakresu biochemii i biofizyki	A.U7
U02	Współuczestniczyć w zapobieganiu błędem przedlaboratoryjnym	A.U8
U03	Właściwie interpretować wyniki badań laboratoryjnych	A.U9
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Biofizyka – przedmiot, zakres, historia, cechy fizyczne, pomiar, błąd pomiarowy, modelowanie matematyczne. Zasady bezpieczeństwa	W01, W02, W03, W04, K01, U01
2	Rachunek przybliżony. Wprowadzenie: Matematyka, Fizyka, Chemia.	W01, W02, W03, W04, K01, U01
3	Wpływ czynników mechanicznych na organizm człowieka (fale dźwiękowe, przyspieszenia, ciśnienie, drgania).	W01, W02, W03, W04, K01, U01
4	Oddziaływanie prądu elektrycznego i pól elektromagnetycznych na organizm człowieka	W01, W02, W03, W04, K01, U01
5	Biofizyka procesu widzenia i słyszenia.	W01, W02, W03, W04, K01, U01
6	Równowaga sił w układzie mięśniowo-szkieletowym człowieka w warunkach statyki. Prawo Hooke'a	W01, W02, W03, W04, K01, U01
7	Podstawy mechaniki płynów – biofizyka układu krążenia	W01, W02, W03, W04, K01, U01
8	Fale elektromagnetyczne. Zasada działania lasera i charakterystyka promieniowania laserowego	W01, W02, W03, W04, K01, U01
9	Ultradźwięki, właściwości, wytwarzanie i zastosowanie w medycynie, USG, metoda Dopplera. Źródła i właściwość promieniowania jonizującego, efekty biologiczne, dozymetria. Metody obrazowania tkanek i narządów z wykorzystaniem promieniowania jonizującego, rentgenodiagnostyka, tomografia komputerowa, PET. Zastosowanie promieniowania jonizującego w terapii. Właściwości światła laserowego, budowa i rodzaje laserów oraz ich zastosowanie w medycynie. Rezonans magnetyczny, elektronowy (EPR) i jądrowy (NMR). Obrazowanie tkanek i narządów metodą tomografii opartej na zjawisku jądrowego rezonansu magnetycznego. Zastosowanie spektroskopii NMR w medycynie i w badaniach układów biologicznych	W01, W02, W03, W04, K01, U01
10	Biochemia – przedmiot, zakres historia, podział, metody, budowa komórki	W01, W02, W03, W04, K01, U01
11	Aminokwasy i białka. Aminokwasy, czynność optyczna, punkt izoelektryczny, klasyfikacja, formy jonowe. Peptydy, tworzenie wiązania peptydowego, oznaczanie sekwencji, synteza peptydów. Białka, źródła białka, rola białek w organizmie. Podział białek ze względu na skład. Struktury białek I-IV-rz. Oddziaływania międzycząsteczkowe w białkach. Kolagen, struktura kolagenu, wiązania stabilizujące kolagen. Denaturacja białek. Koloidalna natura białek	W01, W02, W03, W04, K01, U01, U02, U03
12	Enzymy. Enzymy jako biologiczne katalizatory. Energia aktywacji reakcji. Centrum aktywne enzymu. Powinowactwo enzymu do substratu, stała Michaelisa. Proenzymy. Czynniki wpływające na aktywność enzymów. Aktywatory i inhibitory enzymów. Inhibicja odwracalna kompetycyjna i niekompetycyjna. Inhibicja i nieodwracalna. Kofaktory, koenzymy i grupy prostetyczne, witaminy. Specyficzność substratowa. Zastosowanie enzymów w praktyce	W01, W02, W03, W04, K01, U01, U02, U03
13	Metabolizm lipidów. Kwasy tłuszczowe nasycone i nienasycone. Kwasy omega i ich znaczenia. Lipidy proste, woski i trójglicerydy. Lipidy złożone, fosfolipidy i glikolipidy. Cholesterol. Trawienie i wchłanianie tłuszczów w przewodzie pokarmowym. Lipidy osocza i ich transport. Metabolizm tłuszczów, beta-oksydacja	W01, W02, W03, W04, K01, U01, U02, U03
14	Metabolizm węglowodanów. Klasyfikacja węglowodanów, budowa i właściwości. Trawienie i wchłanianie węglowodanów w przewodzie pokarmowym. Glikogeneza i glikogenoliza Glikoliza. Bilans energetyczny glikolizy w warunkach tlenowych i beztlenowych. Glukoneogeneza. Regulacja poziomu cukru we krwi, działanie insuliny i glukagonu.	W01, W02, W03, W04, K01, U01, U02, U03
15	Budowa i metabolizm kwasów nukleinowych. Budowa DNA i RNA. Czynniki stabilizujące podwójną helisę. Organizacja DNA w komórce.	W01, W02, W03, W04, K01, U01
16	Rola i działanie witamin i hormonów w organizmie	W01, W02, W03, W04, K01, U01
17	Znaczenie tkanki tłuszczowej w organizmie	W01, W02, W03, W04, K01, U01
18	Bioenergetyka i cykl Krebsa. Cykl Krebsa i łańcuch oddechowy. Energia swobodna reakcji. Organizmy auto i heterotroficzne. Szlaki metaboliczne w komórce, anabolizm i katabolizm. Centralna rola ATP w energetyce komórki. Etapy utleniania pożywienia, białek, cukrów, tłuszczów. Oksydacyjna dekarboksylacja pirogronianu, acetyloCoA. Cykl Krebsa, lokalizacja, funkcje, reakcje. Efekt energetyczny utleniania acetylo-CoA.	W01, W02, W03, W04, K01, U01, U02, U03

Transport elektronów przez łańcuch oddechowy. Bilans obrotu cyklu Krebsa z łańcuchem oddechowym. Oddychanie komórkowe
---

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład informacyjny
- wykład konwersatoryjny

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie prac zaliczeniowych
- Przygotowanie się do zaliczenia
- Przedstawienie pisemnych doniesień na dowolnie wybrany temat w zakresie tematycznym przedmiotu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Edward Bańkowski, *Biochemia*, wydanie 4 (wybrane rozdziały), wydawnictwo Edra Urban & Partner, 2020.
2. Feliks Jaroszyk, *Biofizyka*, (wybrane rozdziały), wydawnictwo PZWL, 2022.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Rodwell Victor, *Biochemia Harpera* (wybrane rozdziały), wydawnictwo PZWL, 2018
2. Józwiak Zofia, Bartosz Grzegorz, *Biofizyka. Wybrane zagadnienia wraz z ćwiczeniami*, wyd.. PWN, 2000.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę)
W01-W04			X		X			X
U01-U03			X		X			X
K01			X		X			X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Farmakologia
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 3
Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	15
Kształcenie na odległość	20
Ćwiczenia	20
Praca własna studenta	20
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	75
Punkty ECTS	3

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii fizjologii, patologii, podstaw diagnostyki chorób

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z farmakologią ogólną i kliniczną.
Zapoznanie studenta z grupami leków stosowanych w różnych schorzeniach.
Przygotowanie studenta do podawania leków różnymi drogami i w różnym wieku.
Zapoznanie studenta z reakcjami alergicznymi i toksycznego działania leków.
Zapoznanie studenta z zasadami wystawiania recept.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Poszczególne grupy środków leczniczych, główne mechanizmy ich działania i powodowane przez nie przemiany w organizmie człowieka i działania uboczne	A.W22
W02	Podstawowe zasady farmakoterapii.	A.W23
W03	Poszczególne grupy leków, substancje czynne zawarte w lekach, zastosowanie leków oraz postacie i drogi ich podawania	A.W24
W04	Wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków	A.W25
W05	Działania niepożądane leków, w tym wynikające z ich interakcji, i procedurę zgłaszania działań niepożądanych leków	A.W26
W06	Zasady wystawiania recept w ramach realizacji zleceń lekarskich;	A.W27
W07	Zasady leczenia krwią i środkami krwiozastępczymi	A.W28
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Szacować niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych oraz różnych stanach klinicznych	A.U12
U02	Posługiwać się informatorami farmaceutycznymi i bazami danych o produktach leczniczych	A.U13
U03	Przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego zleconych przez lekarza	A.U14
U04	Obliczać dawki leków zgodnie z charakterystyką produktu leczniczego	A.U15

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K02	Dostrzegania i rozwiązywania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Wstęp do farmakologii. Wprowadzenie do farmakologii, dziedzin farmakologii, drogi podawania leków. Losy leku w organizmie, zjawisko tolerancji i tachyfilaksji, działania toksyczne;	W02, K01, K02
2	Leki stosowane w chorobach układu nerwowego. Farmakologia chorób neurodegeneracyjnych. Farmakologia Bólu.	W01, W02, W03, W05, U01, U02, U03, U04, K01, K02
3	Leki stosowane w chorobach układu sercowo-naczyniowego; wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków	W01, W02, W03, W04, W05, U01, U02, U03, K01, K02
4	Leki stosowane w chorobach układu oddechowego; wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków	W01, W02, W03, W04, W05, U01, U02, U03, K01, K02
5	Farmakologia układu endokrynnego; wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków	W01, W02, W03, W04, W05, U01, U02, U03, K01, K02
6	Leki stosowane w chorobach przewodu pokarmowego; wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków	W01, W02, W03, W04, W05, U01, U02, U03, K01, K02
7	Leki stosowane w chorobach dróg moczowych; wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków	W01, W02, W03, W04, W05, U01, U02, U03, K01, K02
8	Farmakologia w onkologii; wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków	W01, W02, W03, W05, U01, U02, U03, K01, K02
9	Podstawy i zasady stosowania chemioterapii; wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków	W01, W02, W03, W04, W05, U01, K01, K02
10	Leki stosowane w okulistyce i dermatologii; wpływ procesów chorobowych na metabolizm i eliminację leków	W01, W02, W03, W04, W05, U01, U02, U03, K01, K02
11	Witaminy i sole mineralne, preparaty roślinne, leczenie krwią i środkami krwiozastępczymi	W01, W07, K01, K02
12	Reakcje alergiczne. Niebezpieczeństwo toksykologiczne w określonych grupach wiekowych pacjentów. Interakcje leków, błędy recepturowe.	W01, W07, K01, K02
13	Uzależnienia lekowe, narkotyki, używki.	W03, K01, K02
14	Przechowywanie leków i sposoby przygotowania do różnych form podania;	W01, W02, W03
15	Bezpieczeństwo stosowania nowych leków. Zgłaszanie działań niepożądanych.	W05, U01, U02, U03, K01, K02
16	Podstawowa wiedza o wypisywaniu recept	W01-W07
17	Wypisywanie recept na leki stałe	W06, U01, U02, U03, U04, K01, K02
18	Wypisywanie recept na płynne postacie leków	W06, U01, U02, U03, U04, K01, K02
19	Wypisywanie recept na postaci leków miękkich	W06, U01, U02, U03, U04, K01, K02
20	Zasady zapisywania recept na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Leki recepturowe	W06, U01, U02, U03, U04, K01, K02

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- dyskusja dydaktyczna
- analiza indywidualnego przypadku
- metoda warsztatowa
- rozwiązywanie zadań problemowych
- praca w grupach,
- praca indywidualna

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu
- Przygotowanie prac zaliczeniowych na wybrany temat zgodny z zakresem tematycznym przedmiotu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Prandota J., *Farmakologia dla zawodów pielęgniarских*, (red.) wyd. Medfarm Polska, Wrocław 2019.
2. Rajtar-Cynke G., *Farmakologia*, wyd. PZWL, Warszawa 2015.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. *Ordynowanie leków i wypisywanie recept, przewodnik dla pielęgniarek i położnych*; Dominiak I (red.), Gaworska-Krzemińska A. (red) i in., wyd. Edumetriq, Sopot 2017.

NETOGRAFIA:

1. Aktualne wskazania

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (należy wpisać jakie)
W01-W07		x	x		x	x		
U01-U04		x	x		x	x		
K01-K02		x	x		x	x		

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Fizjologia
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 2
Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	15
Kształcenie na odległość	15
Ćwiczenia	30
Praca własna studenta	20
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	
Punkty ECTS	3

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Student posiada wiedzę, umiejętności i kompetencje z zakresu: anatomii i biologii człowieka, podstawy przebiegu procesów biochemicznych i biofizycznych zachodzących w żywych organizmach na poziomie szkoły średniej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie Studenta z terminologią, symbolami i definicjami używanymi w fizjologii.
Zapoznanie Studenta z funkcjami oraz fizjologią komórek, tkanek oraz narządów organizmu ludzkiego oraz zależności występującymi pomiędzy nimi.
Zapoznanie studenta ze złożonymi mechanizmami regulującymi czynności organizmu w spoczynku, podczas wysiłku fizycznego oraz w stanach zagrożenia stanem chorobowym.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Neurohormonalną regulację procesów fizjologicznych i elektrofizjologicznych zachodzących w organizmie;	A.W2
W02	udział układów i narządów organizmu w utrzymaniu jego homeostazy	A.W3
W03	fizjologię poszczególnych układów i narządów organizmu	A.W4
W04	podstawy działania układów regulacji (homeostaza) oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego	A.W5
W05	Mechanizmy działania układów regulacji oraz rolę sprzężenia zwrotnego dodatniego i ujemnego w utrzymaniu homeostazy	A.W6
W zakresie umiejętności absolwent potrafi:		
U.01	Interpretować procesy fizjologiczne, ze szczególnym uwzględnieniem neurohormonalnej regulacji procesów fizjologicznych	A.U2
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Wprowadzenie, terminologia fizjologiczna. Podstawowe pojęcia w naukach fizjologicznych tj. organizm, narząd, układy narządów, tkanka, komórka. Procesy chemiczne zachodzące w organizmie ludzkim. Pojęcie homeostazy ustrojowej.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
2	Charakterystyka funkcji układu nerwowego. Podział układu nerwowego. Narządy zmysłów, ośrodki i ogólna charakterystyka wrażeń zmysłowych.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
3	Funkcja układu krążenia (praca serca, krążenie obwodowe, zaburzenia funkcji układu krążenia). Kontrola pracy układu krążenia i etiologia powstawania chorób serca i naczyń obwodowych.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
4	Rola krwi w utrzymaniu homeostazy ustrojowej. Równowaga kwasowa- zasadowa krwi. Czynnościowe zmiany morfologiczne we krwi. Krzepnięcie i grupy krwi, konflikt serologiczny.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
5	Funkcja układu oddechowego. Zmiany obturacyjne i restrykcyjne funkcji płuc. Gazometria i jej rola w diagnostyce fizjologicznej	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
6	Funkcja tkanki mięśniowej poprzecznie prążkowanej, mięśnia sercowego, mięśni gładkich.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
7	Charakterystyka pracy układu pokarmowego. Procesy trawienne, rola właściwego odżywiania. Wielkie gruczoły przewodu pokarmowego (wątroba i trzustka i ich rola w przemianach metabolicznych).	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
8	Gruczoły wydzielania wewnętrznego (śledziona, tarczyce, szyszynka, przysadka mózgowa, nadnercze) i ich rola w regulacji pracy układów i narządów człowieka.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
9	Funkcja układu moczowo-płciowego. Czynność nerki, gruczołów płciowych (gonad). Gospodarka wodno- elektrolitowa i mechanizmy termoregulacyjne (termoregulacja chemiczna i fizyczna). Konsekwencje zdrowotne dehydratacji.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
10	Przemiana materii i energii i metody ich pomiaru (kalorymetria bezpośrednia i pośrednia) Metody utrzymania bilansu energetycznego i kontrola masy ciała. Reakcje fizjologiczne organizmu podczas pracy fizycznej.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
11	Zasady BHP stosowane w pracowni fizjologicznej. Zapoznanie się z aparaturą w pracowni. Czynność komórki nerwowej. Potencjały elektryczne komórki nerwowej. Pobudliwość, pobudzenie, hamowanie, sumowanie bodźców	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
12	Metody pomiaru odruchów u człowieka. Obserwacja odruchów u człowieka (odruch kolanowy, żreniczny). Wybrane aspekty uszkodzeń układu nerwowego - kliniczna klasyfikacja.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
13	Budowa mięśni szkieletowych. Działanie różnych bodźców na mięśnie. Skurcz pojedynczy, skurcz tężcowy zupełny, niezupełny. Energetyka pracy mięśni. Mięśnie gładkie –struktura i funkcja. Budowa mięśnia sercowego, Zaburzenia funkcji mięśni.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
14	Regulacja czynności układu krążenia. Podstawowe metody oceny klinicznej układu krążenia. Wybrane aspekty kliniczne zaburzeń funkcji układu krążenia. Badanie tętna. Pomiar ciśnienia tętniczego. Osluchiwanie serca. Elektrokardiogram.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
15	Krew. Liczba hematokrytowa. Zachowanie się krwinek w roztworach lzo-, hipo- i hipertonicznych. Grupy krwi. Proces krzepnięcia krwi. Czynność krwiotwórcza. Chłonka-funkcja fizjologiczna. Mechanizmy odporności ustroju. Funkcje elementów morfotycznych. Osocze i czynności fizjologiczne z nim związane.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
16	Fizjologia układu oddechowego, mechanika i regulacja oddychania. Metody pomiaru czynności układu oddechowego.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
17	Trawienie i wchłanianie w przewodzie pokarmowym. Enzymy trawienne. Zapotrzebowanie energetyczne w różnych okresach życia. Przemiana energii i materii.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01
18	Fizjologia nerek, filtracja nerkowa. Układ renina–angiotensyna. Produkcja moczu. Regulacja równowagi wodno-elektrolitowej i kwasowo- zasadowej.	W01, W02, W03, W04, A.U1, K01

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny
- Ćwiczenia

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?):

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie prac zaliczeniowych wg wskazań prowadzącego przedmiot
- Przygotowanie się do egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Dee Unglaub Silverthorn, *Fizjologia człowieka. Zintegrowane podejście*(wybrane rozdziały), wyd. PZWL, 2018.
2. Brzozowski T., *Fizjologia człowieka*, wyd. Edra Urban & Partner, 2021.
3. Waugh Anne, Grant Allison.: *Anatomia i fizjologia człowieka w warunkach zdrowia i choroby*, wydanie 1, wyd. Edra Urban & Partner, 2012.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Silbergнал S., Despopoulos A., *Ilustrowana fizjologia człowieka*, wyd. PZWL. Warszawa. 2010.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (należy wpisać jakie)
W01-W05		x	x			x		
U02		X	X			X		
K01		x	x			x		

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Genetyka
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 2
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		30
Ćwiczenia		
Praca własna studenta		15
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		45
Punkty ECTS		2

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Anatomia morfologia i czynności poszczególnych układów i narządów człowieka. Fizjologia procesów zachodzące w organizmie człowieka oraz ich uwarunkowania.
Podstawowa wiedza z genetyki na poziomie szkoły średniej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z zasadami dziedziczenia cech, na poziomie molekularnym i na poziomie chromosomów.
Zapoznanie studenta z zasadami dziedziczenia chorób genetycznych człowieka: chorób uwarunkowanych jednogеноwo i wielogenowo, chorób uwarunkowanych aberracjami chromosomowymi oraz chorób uwarunkowanych mutacjami w genomie mitochondrialnym wraz z poznaniem ich klasyfikacji, patogenezy, diagnostyki, możliwościami terapii i profilaktyki
Zapoznanie studenta z genetycznymi uwarunkowaniami chorób w tym nowotworowych wraz z zasadami nowoczesnej diagnostyki, zasadami prowadzenia poradnictwa genetycznego oraz możliwościami wykorzystania ich w praktyce klinicznej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Uwarunkowania genetyczne grup krwi człowieka oraz konfliktu serologicznego w układzie Rh	A.W11
W02	Problematykę chorób uwarunkowanych genetycznie	A.W12
W03	Budowę chromosomów i molekularne podłoże mutagenyzy	A.W.13
W04	Zasady dziedziczenia różnej liczby cech, dziedziczenia cech ilościowych, niezależnego dziedziczenia cech i dziedziczenia pozajądrowej informacji genetycznej	A.W14
W05	Nowoczesne metody badań genetycznych	A.W15
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Szacować ryzyko ujawnienia się danej choroby w oparciu o zasady dziedziczenia i wpływ czynników środowiskowych	A.U5
U02	Wykorzystywać uwarunkowania chorób genetycznych w profilaktyce chorób.	A.U6
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Wprowadzenie do genetyki. Historia i pojęcie molekularnych podstaw dziedziczenia. Budowa kwasów nukleinowych. Replikacja DNA. Ekspresja genów (transkrypcja i translacja). Regulacja ekspresji genów.	W03, W04, K01
2	Genom człowieka (jądrowy i mitochondrialny). Chromosomy. Genetyka klasyczna - mechanizmy dziedziczenia. Cechy ilościowe i jakościowe. Prawa Mendla i odstępstwa od praw Mendla. Współdziałanie genów. Chromosomowa teoria dziedziczności.	W03, W04, K01
3	Zmienność. Mutacje i ich wpływ na występowanie chorób. Wpływ leków i innych związków chemicznych na kwasy nukleinowe.	W02, K01
4	Uwarunkowania genetyczne grup krwi i konfliktu serologicznego w układzie Rh	W01, W05, K01
5	Choroby człowieka dziedziczące się jednogennie – autosomalne i sprzężone z płcią.	W02, W04, U.05 K01
6	Choroby człowieka dziedziczące się wielogennie oraz uwarunkowane mutacjami w genomie mitochondrialnym.	W02, W04, U05, K01
7	Zespoły aberracji chromosomowych.	W02, W04, K01
8	Udział czynników genetycznych w wybranych wadach wrodzonych i zaburzeniach rozwoju psychoruchowego.	W02, W04, K01
9	Udział czynników genetycznych w chorobach często występujących u osób dorosłych oraz uzależnieniach.	W02, W04, K01
10	Genetyczne i środowiskowe uwarunkowania nowotworów.	W02, W04, K01
11	Techniki molekularne stosowane w diagnostyce chorób. Diagnostyka chorób uwarunkowanych genetycznie. Badania prenatalne.	W02, W04, K01
12	Wybrane elementy poradnictwa genetycznego.	W02, W05, U01, U02

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny, wykład problemowy
- Metoda indywidualnego przypadku

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;
- Przygotowanie prac zaliczeniowych – tematy wskazane przez prowadzącego
- Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu;

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Drowa G., Ferenc T.-Genetyka Medyczna Podręcznik dla studentów, Wydawnictwo Urban &Partner , Wrocław 2010.
2. Kałżewski B.(red.) Genetyka medyczna. Wydawnictwo Edra Urban&Partner , Wrocław 2010.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Winter P. C., Hickey G.I., Fletcher H.,L: Genetyka. Krótkie wykłady , PWN, Warszawa 2009.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie pisemne)
W01-W05			x		X	x		x
U01-U02			x		X	x		x
K01			x		X	x		x

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Mikrobiologia i parazytologia
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 1
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	15
Kształcenie na odległość	15
Ćwiczenia	20
Praca własna studenta	20
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	
Punkty ECTS	3

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z zakresu biologii na poziomie szkoły średniej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z zagadnieniami z zakresu mikrobiologii i parazytologii.
Zapoznanie studenta z czynnikami chorobotwórczymi wywołującymi zakażenia oraz inwazje pasożytnicze. Zapoznanie studenta z epidemiologią, diagnostyką i profilaktyką oraz podstawami terapii chorób zakaźnych i pasożytniczych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Podstawowe pojęcia z zakresu mikrobiologii i parazytologii oraz metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej	A.W20
W02	Klasyfikację drobnoustrojów z uwzględnieniem mikroorganizmów chorobotwórczych i obecnych w mikrobiocie fizjologicznej człowieka	A.W21
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Rozpoznawać najczęściej spotykane pasożyty człowieka na podstawie ich budowy, cykli życiowych oraz wywoływanych przez nie objawów chorobowych.	A.U10
U02	Zaplanować i wykonać podstawowe działania z zakresu diagnostyki mikrobiologicznej oraz zinterpretować uzyskane wyniki	A.U11
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Bakteriologia ogólna: budowa, fizjologia i systematyka bakterii. Patomechanizmy zakażeń bakteryjnych. Metody diagnostyczne w mikrobiologii.	W.01, W02
2	Gram-ujemne i gram-dodatnie bakterie chorobotwórcze dla człowieka budowa, fizjologia i systematyka i chorobotwórczość: ziarenkowce Gram-dodatnie: rodzaj <i>Staphylococcus</i> (gronkowce), rodzaj <i>Micrococcus</i> , rodzaj <i>Streptococcus</i> (paciorkowce), rodzaj <i>Enterococcus</i> (enterokoki, paciorkowce grupy D, paciorkowce kałowe); ziarenkowce Gram-ujemne: rodzaj <i>Neisseria</i> ;	W01, W02, U01, K01

	laseczki Gram-dodatnie niesporujące: <i>Corynebacterium diphtheriae</i> (maczugowiec błonniczy), rodzaj <i>Listeria</i> ; pałeczki Gram-ujemne z rodzin <i>Enterobacteriaceae</i> (<i>Escherichiacoli</i> , rodzaje <i>Salmonella</i> , <i>Shigella</i> , <i>Yersinia</i> , <i>Klebsiella</i> , <i>Proteus</i> , <i>Enterobacter</i> , <i>Citrobacter</i> , <i>Morganella</i> , <i>Providencia</i> , <i>Serratia</i>) i z rodziny <i>Vibrionaceae</i> . Metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej.	
3	Gram-ujemne i gram-dodatnie bakterie chorobotwórcze dla człowieka - budowa, fizjologia, systematyka i chorobotwórczość: pałeczki Gram-ujemne niefermentujące glukozy: <i>Pseudomonas aeruginosa</i> (pałeczka ropy błękitnej), rodzaj <i>Acinetobacter</i> ; pozostałe pałeczki Gram-ujemne: rodzaje <i>Campylobacter</i> , <i>Helicobacter</i> , <i>Haemophilus</i> , <i>Bordetella</i> , <i>Pasteurella</i> , <i>Brucella</i> , <i>Francisella</i> , <i>Legionella</i> ; laseczki Gram-dodatnie przetrwalnikujące: rodzaje <i>Bacillus</i> , <i>Clostridium</i> ; bakterie beztlenowe, nieprzetrwalnikujące. Metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej.	W01, W02, U01, U.02, K01
4	Pozostałe bakterie chorobotwórcze dla człowieka - budowa, fizjologia, systematyka i chorobotwórczość: promieniowce (<i>Actinomyces</i> , prątki <i>Mycobacterium</i>); krętki (rodzaje <i>Treponema</i> , <i>Borrelia</i> , <i>Leptospira</i>); mikoplazmy, chlamydie, riketsje. Metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej.	W01, W02, U01, U.02, K01
5	Wirusologia ogólna. Patomechanizmy infekcji wirusowych. Wirusy chorobotwórcze dla człowieka- budowa, fizjologia i systematyka: Wirusy DNA: Herpeswirusy (wirusy <i>Herpes simplex</i> , wirus ospy wietrznej i półpaśca, wirus cytomegalii, wirus EpsteinaBarr), Hepadnawirusy (wirus zapalenia wątroby typu B), Adenowirusy, Parwowirusy, Pokswirusy, Poliowirusy i Papillomawirusy. Metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej.	W01, W02, U01, U.02, K01
6	Wirusy chorobotwórcze dla człowieka- budowa, fizjologia i systematyka: Wirusy RNA: Ortomyksowirusy (wirus grypy), Paramyksowirusy (wirus świnki, wirus odry), Koronawirusy, Pikornawirusy, Enterowirusy, Rinowirusy, Togawirusy (wirus różyczki), Flawiwirusy, Rotawirusy, Rabdowirusy (wirus wścieklizny). Metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej.	W01, W02, U01, U.02, K01
7	Retrowirusy: wirus zespołu nabytego braku odporności (HIV) - chorobotwórczość. Metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej.	W01, W02, U01, U.02, K01
8	Grzyby chorobotwórcze dla człowieka - budowa, fizjologia i systematyka. Zakażenia grzybicze. Priony. Metody stosowane w diagnostyce mikrobiologicznej.	W01, W02, U01, U.02, K01
9	Podstawowe terminy stosowane w parazytologii. Biologia i chorobotwórczość wybranych gatunków pasożytów człowieka: Pasożytnicze pierwotniaki: <i>Trichomonas vaginalis</i> , <i>Giardia lamblia</i> , <i>Plasmodium vivax</i> , <i>Toxoplasma gondii</i> . Najczęstsze płazińce pasożytujące u człowieka: <i>Taenia solium</i> , <i>Taenia saginata</i> , <i>Echinococcus granulosus</i> . Metody stosowane w diagnostyce parazytologicznej	W01, W02, U01, U.02, K01
10	Biologia i chorobotwórczość wybranych gatunków pasożytów człowieka: Najczęstsze obleńce pasożytujące u człowieka: <i>Ascaris lumbricoides</i> , <i>Enterobius vermicularis</i> , <i>Trichinella spiralis</i> . Stawonogi jako czynniki chorobotwórcze oraz jako wektory chorób pasożytniczych, bakteryjnych i wirusowych: roztocze (<i>Ixodes ricinus</i> , <i>Sarcoptes scabiei</i>), owady (<i>Pediculus humanus</i> , <i>Pthirus pubis</i> , <i>Pulex irritans</i> , <i>Cimex lectularius</i>). Metody stosowane w diagnostyce parazytologicznej	W01, W02, U01, U.02, K01
11	Podstawowe wiadomości z epidemiologii chorób zakaźnych i pasożytniczych. Źródła i drogi szerzenia się zakażeń i zarażeń w populacji. Diagnozowanie chorób zakaźnych.	W01, W02, U01, U.02, K01
12	Podstawy immunologii. Odporność przeciwwzakaźna. Profilaktyka chorób zakaźnych: immunoprofilaktyka i immunoterapia zakażeń.	W01, W02, U01, U.02, K01
13	Najczęstsze choroby zakaźne i pasożytnicze na świecie: malaria, AIDS, gruźlica. Aktualna sytuacja epidemiologiczna chorób wysoko zakaźnych na świecie. Diagnostyka chorób zakaźnych	W01, W02, U01, U.02, K01
14	Najczęściej występujące choroby zakaźne w Polsce: grypa, ospa wietrzna, bakteryjne i wirusowe zatrucia pokarmowe, różyczka, gruźlica, świnka, wirusowe zapalenie wątroby typu B i C. Diagnostyka chorób zakaźnych	W01, W02, U01, U.02, K01

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny
- Ćwiczenia w grupach
- Seminarium

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie prac zaliczeniowych na temat zaproponowany przez prowadzącego
- Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Heczko P., *Mikrobiologia. Podręcznik dla pielęgniarek, położnych i ratowników medycznych*, wyd. Lekarskie PZWL, 2006.
2. Morozńska-Gogol J.(red.), *Parazytologia Medyczna. Kompendium*, wyd. lekarskie PZWL, Warszawa 2019.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Schlegel HG., *Mikrobiologia ogólna*, wyd. PWN, Warszawa 2004.
2. Przondo-Mordarska A., *Podstawowe procedury laboratoryjne w bakteriologii klinicznej*, wyd. PZWL, Warszawa 2005.
3. Virella G. *Mikrobiologia i choroby zakaźne*, wyd. Urban i Partner, Wrocław 2003.
4. Zaremba ML, Borowski J. *Mikrobiologia lekarska: podręcznik dla studentów medycyny*, wyd. PZWL, Warszawa 2004.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę)
W01-W02			X		X	X		X
U01-U.02			X		X	X		X
K01			X		X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Patologia
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 2
Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	15
Kształcenie na odległość	15
Ćwiczenia	20
Praca własna studenta	20
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	70
Punkty ECTS	3

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Anatomia i morfologia poszczególnych układów i narządów człowieka.
Fizjologia procesy fizjologiczne zachodzące w organizmie człowieka oraz ich uwarunkowania.

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z objawami patologicznymi – zaburzenia krążenia krwi, zmiany wsteczne postępowe, zmiany zapalne i nowotworowe, a także z dynamiką procesu chorobowego.
Zapoznanie studenta z patomorfologią i patofizjologią szczegółową narządów i układów funkcjonalnych człowieka.
Przygotowanie studenta do oceny rozpoznania podstawowych zaburzeń fizjologicznych, opisu etiopatogenezy najważniejszych jednostek chorobowych z uwzględnieniem patomechanizmu. Zapoznanie studenta z procesami zachodzącymi podczas starzenia się organizmu oraz śmierci.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Podstawowe pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu	A.W7
W02	Czynniki chorobotwórcze zewnętrzne i wewnętrzne, modyfikowalne i niemodyfikowalne	A.W8
W03	Zagadnienia z zakresu patologii szczegółowej układów organizmu człowieka: układu kostno-stawowo-mięśniowego, układu krążenia, układu krwiotwórczego, układu oddechowego, układu pokarmowego, układu moczowego, układu płciowego męskiego i żeńskiego, układu nerwowego, układu hormonalnego, układu immunologicznego oraz zaburzeń metabolicznych, gospodarki wodno-elektrolitowej i kwasowo-zasadowej	A.W9
W04	Podstawy zaburzeń w funkcjonowaniu układu immunologicznego: alergie, choroby autoimmunologiczne, immunologia nowotworów	A.W10
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Opisywać zmiany w funkcjonowaniu organizmu człowieka jako całości w sytuacji zaburzeń jego homeostazy	A.U3
U02	Łączyć zmiany morfologiczno-czynnościowe w obrębie tkanek, narządów i układów z objawami klinicznymi i wynikami badań diagnostycznych oraz wskazywać konsekwencje rozwijających się zmian patologicznych dla organizmu człowieka	A.U4
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji	KS7

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Patologia – ogólne pojęcia z zakresu patologii ogólnej i patologii poszczególnych układów organizmu	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
2	Czynniki chorobotwórcze. Uszkodzenie komórki. Zapalenie.	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
3	Nowotwory, etiologia, klasyfikacja, przebieg.	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
4	Termoregulacja i zaburzenia tego procesu.	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
5	Patologia bólu	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
6	Odporność i jej zaburzenia	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
7	Zaburzenia hemodynamiczne	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
8	Zaburzenia przemiany materii	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
9	Dystrofia mięśni	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
10	Patologia układu sercowo-naczyniowego: klasyfikacja, etiologia i patogenezą poszczególnych chorób, ich obraz kliniczny, przebieg naturalny, kryteria rozpoznania, rozpoznanie różnicowe, zapobieganie, rokowanie Wrodzone wady serca Miażdżyca, nadciśnienie i choroba niedokrwienna serca Choroby zastawek serca Choroby mięśnia sercowego Choroby osierdzia Tętniaki Choroby zapalne naczyń Nowotwory Choroby żył i naczyń tętniczych	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
11	Patologia przewodu pokarmowego: klasyfikacja, etiologia i patogenezą wybranych chorób, ich obraz kliniczny, przebieg naturalny, kryteria rozpoznania, rozpoznanie różnicowe, zapobieganie, rokowanie. Wywiad, analiza wyników badań diagnostycznych. Choroby górnego odcinka przewodu pokarmowego: choroby przełyku: zaburzenia motoryki przełyku- achalazja, choroba refluksowa przełyku, nowotwory przełyku, uchyłki Choroby żołądka Choroby wątroby i dróg żółciowych Choroby części zewnątrzwydzielniczej trzustki Choroby jelit	W01, W02, W03, W.04, U01, U02, K01
12	Patologia układu dokrewnego: klasyfikacja, etiologia i patogenezą wybranych chorób, ich obraz kliniczny, przebieg naturalny, kryteria rozpoznania, rozpoznanie różnicowe, rokowanie. Wywiad, analiza wyników badań diagnostycznych. Choroby przysadki Choroby tarczycy Choroby przytarczyc Choroby nadnerczy Choroby wewnątrzwydzielniczej części trzustki Choroby jelit i dolnego odcinka przewodu pokarmowego	W01, W02, W03, W.04, U01, U02, K01
13	Patologia nerek i układu moczowego: klasyfikacja, etiologia i patogenezą wybranych chorób, ich obraz kliniczny, przebieg naturalny, kryteria rozpoznania, rozpoznanie różnicowe, rokowanie. Wywiad, analiza wyników badań diagnostycznych. Nieprawidłowości anatomii nerek Choroby kłębuszków nerkowych Zmiany nerkowe w przebiegu chorób układowych Choroby cewkowo-śródmiąższowe nerek Choroby naczyń nerkowych	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01

	Nowotwory nerek Choroby dróg moczowych	
14	Patologia układu rozrodczego: klasyfikacja, etiologia i patogenezę wybranych chorób, ich obraz kliniczny, przebieg naturalny, kryteria rozpoznania, rozpoznanie różnicowe, zapobieganie, rokowanie. Wywiad, analiza wyników badań diagnostycznych. Choroby sromu, pochwy i szyjki macicy Choroby macicy i endometrium Choroby jajnika i jajowodu Choroby sutka Choroby prącia, jąder i najądrzy Choroby gruczołu krokowego	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
15	Patologia układu krwiotwórczego i immunologicznego: klasyfikacja, etiologia i patogenezę wybranych chorób, ich obraz kliniczny, przebieg naturalny, kryteria rozpoznania, rozpoznanie różnicowe, rokowanie. Wywiad, analiza wyników badań diagnostycznych. Niedokrwistości Białaczki Zaburzenia hemostazy	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
16	Patologia skóry. Wywiad, analiza wyników badań diagnostycznych. Objawy, obraz kliniczny, rozpoznanie różnicowe, przebieg choroby. Podstawowe wykwity chorobowe Zakażenia bakteryjne skóry Grzybice Choroby pasożytnicze skóry Choroby wirusowe skóry Łuszczyca Znamiona i nowotwory łagodne Stany przedrakowe i raki in situ Nowotwory złośliwe skóry	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
17	Patofizjologia powstawania miażdżycy. Patofizjologia chorób niedokrwienych ze szczególnym uwzględnieniem choroby niedokrwiennej serca oraz zaburzeń przepływu mózgowego (udar niedokrwienno mózgu, zespół podkradania).	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
18	Nadciśnienie tętnicze: podział, mechanizmy powstawania, powikłania. Czynniki ryzyka choroby nadciśnieniowej.	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
19	Endokrynną czynność trzustki. Zaburzenia metabolizmu glukozy. Cukrzyca I i II typu. Mikro- i makroangiopatia cukrzycowa. Powikłania cukrzycy: nefropatia, retinopatia, stopa cukrzycowa.	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
20	Zawał mięśnia sercowego, z uwzględnieniem zaburzeń przewodnictwa elektrycznego i zaburzeń hemodynamicznych. Etiopatogeneza i konsekwencje ogólnoustrojowe niewydolności prawo i lewokomorowej serca.	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01
21	Niewydolność oddechowa. Patofizjologia zaburzeń wentylacji	W01, W02, W03, W.04, U01, U.02, K01

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład informacyjny, wykład konwersatoryjny
- Ćwiczenia – metoda warsztatowa, praca w grupach

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie prac zaliczeniowych – Tematyka samokształcenia wskazana przez prowadzącego
- Przygotowanie się do zaliczenia i egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Maśliński S., Ryżewski J., *Patofizjologia.*, wyd. PZWL, Warszawa 2009 (wybrane rozdziały)
2. Kumar V, Abbas AK, Aster J: *Patologia Robbinsa.* wyd. 2. Elsevier Urban&Partner, Wrocław, 2014 (wybrane rozdziały)
3. Stachura J, Domagała W., *Patologia znaczy słowo o chorobie t. I-III.* Polska Akademia Umiejętności, Kraków, 2005 (wybrane rozdziały).

4. Guzek J., *Patofizjologia człowieka w zarysie*, wyd. PZWL, Warszawa 2002,
5. Thor P., *Podstawy patofizjologii człowieka*, wyd. UJ, Kraków 2001.
6. Stevens A., Lowe J., *Patologia*, wyd. Czelej Sp z o. o., Lublin 2004. (wybrane rozdziały)

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Szczeklik A., *Choroby wewnętrzne. Stan wiedzy na rok 2011*, Medycyna Praktyczna. Kraków 2011

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę)
W01-W04			x		x	x		x
U01-U.02			x		x	x		x
K01			x		x	x		x

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Radiologia
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 2
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	15
Kształcenie na odległość	
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	15
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	30
Punkty ECTS	1

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu :
Anatomii: znajomość budowy organizmu ludzkiego, funkcjonowania układów i narządów, posługiwanie się wiedzą anatomiczną w wykonywaniu czynności zawodowych;
Fizjologii: znajomość fizjologii organizmu człowieka, Patologii: znajomość patomechanizmu powstawania chorób;
Rozpoznawanie podstawowych zaburzeń patofizjologicznych zachodzących w organizmie ludzkim

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z nieinwazyjnymi i inwazyjnymi metodami obrazowania. Zapoznanie studenta z zasadami ochrony radiologicznej.
Przygotowanie studenta do sprawowania opieki wg standardów nad chorym leczonym radioterapią. Przygotowanie studenta do sprawowania opieki wg standardów nad chorym przygotowywanym do badań radiologicznych oraz izotopowych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Metody obrazowania i zasady przeprowadzania obrazowania tymi metodami oraz zasady ochrony radiologicznej	A.W29
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Stosować zasady ochrony radiologicznej	A.U16
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:		
K01	Dostrzegania i rozpoznawania ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Radiologia – rola i znaczenie w diagnostyce oraz terapii. Charakterystyka ogólne i klasyfikacje podstawowych metod obrazowania. Zasady ochrony radiologicznej.	W01, K01
2	Nieinwazyjne metody obrazowania oparte o promieniowanie jonizujące: Promieniowanie jonizujące jako nośnik informacji w metodach obrazowych, Rentgenodiagnostyka (Rtg, TK, MMG) – zasady przygotowania pacjenta do badań, opieka w czasie i po badaniu	W01, U01, K01
3	Metody obrazowania oparte o promieniowanie jonizujące wykorzystywane w medycynie nuklearnej: Diagnostyka radioizotopowa (scyntygrafia, PET) Zasady przygotowania pacjenta do badań	W01, U01, K01

4	Metody obrazowania wykorzystujące promieniowanie niejonizujące: Niejonizujące nośniki informacji obrazowej w diagnostyce medycznej Magnetyczny rezonans jądrowy (NMR) Ultrasonografia (USG) Zasady przygotowania pacjenta do badań	W01, U01, K01
5	Inwazyjne metody obrazowania	W01, U01, K01
6	Radioterapia – wybrane aspekty opieki pielęgniarskiej. Wskazania i przeciwwskazania do radioterapii. Opieka pielęgniarska nad chorym leczonym radioterapią.	W01, U01, K01

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny, wykład problemowy
- analiza indywidualnego przypadku
- rozwiązywanie zadań problemowych

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu;
- praca własna: Przygotowanie pracy zaliczeniowej (do wyboru):
- Podstawy fizyczne, wskazania, przeciwwskazania i zasady przygotowania pacjenta do wybranego zabiegu diagnostycznego: TK, MMG, USG, badania RTG (klatki piersiowej, kręgosłupa C, Th, L-S), układu moczowego (cystouretragrafii, urografii), oraz układu pokarmowego (pasaż, wlew doodbytniczy).

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Pruszyński B. (red.), *Radiologia. Diagnostyka obrazowa. RTG, TK, USG, MR i radioizotopy*, wyd. PZWL, Warszawa 2014
2. Pruszyński B (red.), *Wskazania do badań obrazowych*, wyd. PZWL, Warszawa 2011.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Palmer P.E. (red.): *Diagnostyka ultrasonograficzna*. PZWL W-wa: 2000
2. Pączek L., Mucha K., *Foronczewicz B.: Choroby wewnętrzne. Podręcznik dla studentów pielęgniarstwa i położnictwa*, wyd. PZWL, 2005.

NETOGRAFIA:

1. Aktualne wskazania

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę)
W01			X		x	x		x
U01			X		x	x		x
K01			X		x	x		x

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Akademia Humanistyczno
Ekonomiczna w Łodzi
Filia w Warszawie

MODUŁ B

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Język angielski

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 1, 2, 3, 4

Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin po 4 semestrze, zaliczenie na ocenę w sem. 1, 2, 3, 4

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		
Ćwiczenia		120
Praca własna studenta		24
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		144
Punkty ECTS		5

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Znajomość języka angielskiego na poziomie biegłości A2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy

CELE PRZEDMIOTU:

Opanowanie języka angielskiego w zakresie terminologii ogólnomedycznej oraz zawodowej w dziedzinie pielęgniarstwa. Doskonalenie umiejętności rozumienia ze słuchu, czytania ze zrozumieniem, w tym tekstów specjalistycznych, mówienia, wygłaszania prezentacji. Posługiwanie się językiem angielskim na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Korzystać z piśmiennictwa medycznego w języku angielskim, a w przypadku prowadzenia kształcenia w języku angielskim – z piśmiennictwa medycznego w innym języku obcym	B.U24
U02	Porozumiewać się w języku angielskim na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	B.U25
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji	B.K7

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Terminologia: anatomia i fizjologia człowieka	U01, U02, K01
	Czynności fizjologiczne człowieka.	
2	Ocena i zapis czynności życiowych – procedury oraz sprzęt wykorzystywany przy mierzeniu parametrów	U01, U02, K01
3	Struktura, funkcjonowanie oraz wyposażenie nowoczesnych szpitali oraz oddziałów szpitalnych – charakterystyka specjalistycznych oddziałów	U01, U02, K01
4	Objawy wybranych chorób. Rozpoznanie lekarskie. Sposoby leczenia. Obserwacja pacjenta. Badanie podmiotowe i przedmiotowe. Dokumentowanie stanu zdrowia pacjenta.	U01, U02, K01
5	Komunikowanie się z pacjentem, grupy społeczne i w zespole dyscyplinarnym. Uzyskiwanie i przekazywanie informacji na temat stanu zdrowia pacjenta.	U01, U02, K01
6	Praca pielęgniarki/pielęgniarza. Rodzaje pielęgniarstwa. Udział pielęgniarki w badaniach diagnostycznych.	U01, U02, K01

7	Udział pielęgniarki w farmakoterapii. Grupy leków i ich działanie. Instruowanie pacjenta o sposobie podawania leku.	U01, U02, K01
8	Udział pielęgniarki w opatrywaniu ran. Rodzaje ran i opatrunków. Ocena prawidłowości/nieprawidłowości przy gojeniu się ran.	U01, U02, K01
9	Rodzaje zabiegów i procedur leczniczych, zabiegów i czynności pielęgniarskich.	U01, U02, K01
10	Przekazywanie pacjentowi informacji o zleconych zabiegach i zaleceniach dotyczących samoopieki. Higiena osobista pacjenta niesamodzielnego/niepełnosprawnego	U01, U02, K01
11	Ból – stopnie nasilenia i rodzaje bólu Rekomendowane terapie alternatywne : hydroterapia, hipnoza, aromaterapia, muzykoterapia, kręgarstwo	U01, U02, K01
12	Prezentacja tekstów medycznych (zawodowych, naukowych)	U01, U02, K01
13	Odczytywanie i prowadzenie dokumentacji medycznej/pielęgniarskiej. Wypisy ze szpitala, ocena samodzielności pacjentów. Uzgadnianie wizyt kontrolnych.	U01, U02, K01
14	Przygotowanie i przedstawienie materiałów edukacyjnych dla pacjentów, prezentacji dotyczącej pielęgniarstwa i własnej praktyki.	U01, U02, K01
15	Gramatyka – czasy Present Simple/Continuous/Perfect, Past Simple/Continuous, Future Simple, konstrukcja "be going to" , strona bierna, zdania warunkowe typu zerowego, pierwszego i drugiego – utrwalenie i powtórzenie .	U01, U02, K01

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- dyskusja dydaktyczna, ćwiczenia, metoda warsztatowa
- seminarium
- praca indywidualna, praca w grupach

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- zapoznanie się z literaturą przedmiotu, dodatkowymi materiałami tematycznymi
- przygotowanie prac zaliczeniowych - Tematyka samokształcenia wskazana przez prowadzącego
- przygotowanie do zaliczenia/egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Grice T., Greenan J.: *Nursing 1/2*, Oxford University Press 2008
2. Spada Symonds M., Ros Wright: *English for Nursing 2*, Longman 2011

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Allum V., Mc Garr P.: *Cambridge English for Nursing*, Cambridge University Press 2008
2. Austin D., Crossfield T.: *English for Nurses*. Podręcznik dla studentów i pielęgniarek. Wydawnictwo Lekarskie PZWL 2007
3. Allum V., Mc Garr P.: *Cambridge English for Nursing. Pre-intermediate*, Cambridge University Press 2010

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (należy wpisać jakie)
U01-U02		X	X		X	X	X	
K01		X	X		X	X	X	

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Pedagogika
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 1
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		10
Ćwiczenia		
Praca własna studenta		10
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		20
Punkty ECTS		1

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza ogólna na poziomie szkoły średniej.

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studentów z: pojęciami pedagogiki jako nauki, procesem wychowania w aspekcie społecznym.
Zapoznanie studentów z problematyką procesu kształcenia i edukacji zdrowotnej.
Przygotowanie studentów do edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Podstawowe pojęcia i zagadnienia z zakresu pedagogiki jako nauki stosowanej i procesu wychowania w aspekcie zjawiska społecznego chorowania, zdrowienia, hospitalizacji i umierania	B.W19
W02	problematykę prowadzenia edukacji zdrowotnej	B.W20
W03	Metodykę edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych	B.W21
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Rozpoznawać potrzeby edukacyjne w grupach odbiorców usług pielęgniarских	B.U12
U02	Opracowywać programy edukacyjne w zakresie działań prozdrowotnych dla różnych grup odbiorców	B.U13
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K02	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Pedagogika jako nauka. Podstawowe pojęcia. Wiedza i umiejętności pedagogiczne warunkiem skutecznego tworzenia relacji Międzyosobowych będących podstawą dla optymalnej opieki pielęgniarской	W01, K01, K02
2	Antropologiczne i aksjologiczne podstawy pielęgniarstwa rozumianej jako relacyjna opieka nad drugim	W01, K01, K02
3	Relacje międzyosobowe jako fundament oddziaływania na człowieka, zwłaszcza chorego, z niepełnosprawnością, potrzebującego pomocy. Parametry oceny jakości relacji międzyosobowych	W01, U01, K01, K02

4	Psychopedagogiczne problemy dzieci przewlekle chorych oraz z niepełnosprawnościami. Edukacja zdrowotna rodziców dziecka niepełnosprawnego	W02, U01, K01, K02
4	Rola i znaczenie wartości w wychowaniu, w opiece nad chorym niepełnosprawnym, cierpiącym i umierającym	W01-W03, U01, K01, K02
5	Proces kształcenia w edukacji zdrowotnej. Metodyka edukacji zdrowotnej dzieci, młodzieży i dorosłych	W01-W03, U01-U02, K01, K02

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna
- analiza indywidualnego przypadku
- praca w grupach, praca indywidualna:

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie prac zaliczeniowych wg wskazań prowadzącego
- Przygotowanie do egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Śliwerski, B.(red.), *Pedagogika Tom I ill.* wyd. PWN, Warszawa 2003
2. Śliwerski, B(red.) *Pedagogika. Podręcznik akademicki*, wyd. PWN, Warszawa 2019

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Woynarowska, B. (red.), *Edukacja zdrowotna*, wyd. PWN, Warszawa 2017.
2. Stelter, Ż., *Pełnienie ról rodzicielskich wobec dziecka niepełnosprawnego intelektualnie*, wyd. Difin, Warszawa 2013.
3. Kulesza, M., *Rodzinne zasoby w pedagogice społecznej i praktyce psychopedagogicznej*, wyd. Difin, Warszawa 2017.
4. Sroczyński, W., *Środowisko wychowawcze. Zarys problemu*. Kultura i Edukacja, 2, 2008, 66, 26-47.
5. Dyson, S., *Critical pedagogy in nursing. Transformational Approaches to Nurse Education in a Globalized World*. London: Palgrave Macmillan, 2018.

NETOGRAFIA:

Aktualne wskazania

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę)
W01-W03			X		X	X		X
U01-U02			X		X	X		X
K01-K02			X		X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Prawo medyczne
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 3
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		10
Ćwiczenia		10
Praca własna studenta		15
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		35
Punkty ECTS		1

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza dotycząca ustawodawstwa na poziomie szkoły średniej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami i zasadami prawa
Zapoznanie studentów z podstawowymi zasadami organizacji, funkcjonowania ubezpieczeń obowiązuje w RP i państwach członkowskich Unii Europejskiej
Zapoznanie studentów z warunkami, formami i zasadami wykonywania zawodu pielęgniarki oraz zadaniami i organizacją samorządu pielęgniarek i położnych
Zapoznanie studentów z prawami człowieka oraz prawami pacjenta i prawami dziecka

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Podstawowe pojęcia z zakresu prawa i rolę prawa w funkcjonowaniu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem praw człowieka i prawa pracy;	B.W22
W02	Podstawowe regulacje prawne z zakresu systemu ochrony zdrowia, w tym z zakresu ubezpieczenia zdrowotnego, obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej	B.W23
W03	Podstawy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, w tym prawa i obowiązki pielęgniarki oraz formy prawne wykonywania zawodu pielęgniarki, organizację i zadania samorządu zawodowego pielęgniarek i położnych oraz prawa i obowiązki jego członków	B.W24
W04	Zasady odpowiedzialności pracowniczej, zawodowej, cywilnej i karnej związanej z wykonywaniem zawodu pielęgniarki z uwzględnieniem zdarzenia niepożądanego, przewinienia zawodowego i błędu medycznego;	B.W25
W05	Prawa człowieka, prawa dziecka i prawa pacjenta;	B.W26
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Stosować przepisy prawa dotyczące realizacji praktyki zawodowej pielęgniarki oraz praw pacjenta i zasad bezpieczeństwa	B.U14
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Podstawy wiedzy o prawie – najważniejsze pojęcia, hierarchia aktów prawnych, główne gałęzie prawa i stosowanie prawa	W01, K01
2	Stosunki prawne. Podmioty, przedmioty i treść stosunków prawnych. Czynności prawne, oświadczenia woli. Zdolność do czynności prawnych.	W01, K01
3	System ochrony zdrowia w Polsce i innych krajach Unii Europejskiej.	W02, K01
4	Zasady wykonywania zawodu pielęgniarki. Samorząd zawodowy pielęgniarek i położnych. Odpowiedzialność prawa pielęgniarki. Odpowiedzialność cywilna, karna, pracownicza i zawodowa.	W03, W04, K01
5	Prawa człowieka, prawa dziecka, prawa pacjenta.	W05
6	Opisywanie stosunków prawnych, kwalifikowanie rodzajów stosunków prawnych do odpowiednich kategorii. Wskazywanie wad oświadczeń woli	U01, K01
7	Analiza przypadków w kontekście praw pacjenta i ich naruszeń	U01, K01
8	Analiza przypadków odpowiedzialności cywilnej, karnej i zawodowej	U01, K01

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Zajdel-Całkowska J. (red.) *Prawo medyczne*, wyd. PZWL, Warszawa 2019
2. Fiutak A. (red.), *Prawo w medycynie*, wyd. C.H. Beck, Warszawa 2019
3. Karkowska D, Karkowski T.(red.) *Prawo pracy dla pielęgniarek i położnych*, wyd. WoltersKluwer, Warszawa 2019
4. Wskazane aktualne akty prawne:
5. Ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta Dz.U. 2009 Nr 52, poz. 417 t.j. Dz.U. z 2019r. poz. 1127
6. Ustawa o zawodach pielęgniarki i położnej Dz.U. 2011 Nr 174, poz. 1039 t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 576
7. Ustawa o działalności leczniczej Dz.U. 2011 Nr 112, poz. 654 t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 2190
8. Kodeks cywilny Dz.U. 1964 Nr 16, poz. 93 t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1145
9. Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych Dz.U. 2004 Nr 210, poz. 2135 t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1373
10. Kodeks karny Dz.U. 1997 Nr 88, poz. 553 t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1600
11. Kodeks pracy Dz.U. 1974 Nr 24, poz. 141 t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 1040

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Kuciński J. (red.) *Zarys prawa. Podstawy prawa*, Wydawnictwo Prawnicze Lexis-Nexis, Warszawa 2010
2. Kubiak R., *Prawo medyczne*, Wydawnictwo C.H. Beck Warszawa 2017, wyd. 3.
3. Karkowska D., *Ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta. Komentarz*, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2016

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie pisemne)
W01-W05					x	x		x
U01					x	x		x
K01					x	x		x

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Psychologia
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 1
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		16
Ćwiczenia		10
Praca własna studenta		15
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		41
Punkty ECTS		2

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza ogólna na poziomie szkoły średniej; zdolność myślenia abstrakcyjnego; zdolność do introspekcji; zasób pojęć opisujących zachowanie i właściwości jednostek.

CELE PRZEDMIOTU:

Przyswojenie terminologii psychologicznej i nabycie umiejętności posługiwania się nią
Poznanie sfer funkcjonowania i mechanizmów zachowania człowieka
Poznanie różnic w funkcjonowaniu jednostki w zależności od wieku, sytuacji, stanu zdrowia
Rozumienie zjawisk społecznych i ich wpływu na jednostkę
Nabycie umiejętności efektywnego komunikowania się z jednostką i grupą
Nabycie umiejętności autoregulacji i regulacji psychicznej

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Psychologiczne podstawy rozwoju człowieka, jego zachowania prawidłowe i zaburzone	B.W1
W02	Problematykę relacji człowiek-środowisko społeczne, zachowania i mechanizmy funkcjonowania człowieka w sytuacjach trudnych	B.W2
W03	Zasady diagnozowania, planowania, realizowania i oceniania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, operacyjnym, pediatrycznym, w szpitalnym oddziale ratunkowym, w intensywnej opiece, opiece paliatywnej i opiece długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą nowotworową	B.W3
W04	Etapy rozwoju psychicznego człowieka i prawidłowości występujące na poszczególnych etapach tego rozwoju	B.W4
W05	Pojęcia emocji, motywacji, temperamentu i osobowości, cechy osobowości zdrowej, zaburzenia osobowości	B.W5
W06	Istotę, strukturę i zjawiska zachodzące w procesie przekazywania i wymiany informacji oraz modele, style i bariery w komunikacji interpersonalnej	B.W6
W07	Teorie stresu psychologicznego, zależności między stresem a stanem zdrowia oraz inne psychologiczne determinanty zdrowia	B.W7
W08	Podejście salutogenetyczne i podejście patogenetyczne do zdrowia i choroby	B.W8
W09	Procesy adaptacji człowieka do życia z chorobą przewlekłą lub o niepomyślnym rokowaniu i uwarunkowania tych procesów	B.W9

W10	Znaczenie wsparcia społecznego i psychologicznego w zdrowiu i chorobie oraz w sytuacjach szczególnych w opiece zdrowotnej	B.W10
W11	Techniki radzenia sobie ze stresem, redukowania lęku, metody relaksacji oraz mechanizmy powstawania zespołu wypalenia zawodowego i zapobiegania jego powstaniu	B.W11
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Rozpoznawać zachowania prawidłowe, zaburzone i patologiczne	B.U1
U02	Rozpoznawać zaburzenia w funkcjonowaniu społecznym człowieka oraz oceniać proces adaptacji człowieka w różnych kontekstach zdrowia i choroby, a także wskazywać rolę wsparcia społecznego i psychologicznego w opiece nad człowiekiem zdrowym i chorym	B.U2
U03	Oceniać związek choroby i hospitalizacji ze stanem fizycznym i psychicznym człowieka	B.U3
U04	Oceniać funkcjonowanie człowieka w sytuacjach trudnych takich jak stres, frustracja, konflikt, trauma, żałoba, przemoc fizyczna, przemoc seksualna, wprowadzić elementarne formy pomocy psychologicznej oraz informować o specjalistycznych formach pomocy	B.U4
U05	Identyfikować błędy i bariery w procesie komunikowania się w sytuacjach trudnych, wykazywać umiejętność aktywnego słuchania oraz tworzyć warunki do prawidłowej komunikacji z pacjentem i członkami zespołu interprofesjonalnego	B.U5
U06	Wykorzystywać techniki komunikacji werbalnej i pozawerbalnej w praktyce pielęgniarstwa.	B.U6
U07	Wskazywać i stosować właściwe techniki redukowania lęku i metody relaksacyjne	B.U7
U08	Stosować techniki zapobiegania zespołowi wypalenia zawodowego oraz rozwijać zasoby osobiste umożliwiające radzenie sobie z zespołem wypalenia zawodowego	B.U8
U09	Stosować techniki radzenia sobie w sytuacjach trudnych w pracy zawodowej pielęgniarki takich jak ciężka choroba pacjenta, śmierć, błąd medyczny, przemoc fizyczna i psychiczna	B.U9
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K02	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Osoba i zachowanie jako przedmiot psychologii, rozwój psychiczny człowieka i jego determinanty	W01, K01, K02
2	Rozwój procesów poznawczych (percepcja, uwaga, myślenie, pamięć, uczenie się), możliwości poznawcze osób w różnym wieku	W02, K01, K02
3	Rozwój emocji i motywacji, potrzeby osób w różnym wieku	W03, K01, K02
4	Różnice indywidualne między ludźmi, rozwój osobowości i jej zaburzenia	W04, K01, K02
5	Relacja jednostka-środowisko społeczne, rozwój społeczny jednostki	W05, K01, K02
6	Wychowanie jako proces kształtowania jednostki i jej adaptacji do środowiska	W03, K01, K02
7	Stres i radzenie sobie z nim	W06, W07, K01, K02
8	Pato- i salutogenetyczna koncepcja zdrowia	W06, W07, K01, K02
9	Choroba jako sytuacja trudna, wpływ choroby na funkcjonowanie jednostki	W06, W07, K01, K02
10	Podstawowe założenia terapii krótkoterminowych i ich wykorzystanie w praktyce pielęgniarstwa (pacjent-pielęgniarka- personel medyczny)	W07, U01, U02, K01, K02
11	Podstawowe założenia komunikacji interpersonalnej cz. 1 (błędy i zniekształcenia poznawcze)	W07, W08, U03, U04, U05, U06, K01, K02
12	Podstawowe założenia komunikacji interpersonalnej cz. 2 (m.in. mit neuronów lustrzanych)	W07, W08, U03, U04, U05, U06, K01, K02
13	Podstawowe założenia komunikacji interpersonalnej cz. 3 (komunikacja werbalna, niewerbalna i parawerbalna)	W07, W08, U03, U04, U05, U06, K01, K02
14	Neurologiczne uwarunkowania komunikacji międzyludzkiej (błędy i bariery w procesie komunikowania się)	W07, W08, U03, U04, U05, U06, K01, K02

15	Techniki komunikacyjne w wybranych terapiach psychologicznych – Terapie ekspozycyjne	W07, W08, U03, U04, U05, U06, K01, K02
16	Techniki komunikacyjne w wybranych terapiach psychologicznych - Terapie poznawczo-behawioralna	W07, W08, U03, U04, U05, U06, K01, K02
17	Techniki komunikacji w wybranych terapiach psychologicznych – Terapie psychodynamiczna	W07, W08, W10, U04, U05, U06, K01, K02
18	Zaburzenia lękowe i sposoby ich zapobiegania i terapii	W10, W11, U07, K01, K02
19	Terapia traumy psychologicznej – mechanizm przetwarzania informacji (zaniedbanie)	U07, U08, K01, K02
20	Terapia traumy psychologicznej – uwarunkowania reakcji na sytuacje traumatyczne (strata i żałoba)	U07, U08, U09, K01, K02
21	Wypalenie zawodowe zapobieganie i terapia	W9U07, U08, U09, K01, K02
22	Zasady opieki psychologicznej w praktyce pielęgniarstwa	W10, W11, U07, U08, U09, K01, K02

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna
- analiza indywidualnego przypadku
- metoda warsztatowa
- seminarium,
- burza mózgów,
- techniki dramowe,
- rozwiązywanie zadań problemowych,
- symulacje sytuacji,
- praca w grupach, praca indywidualna

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami,
- Przygotowanie prac zaliczeniowych wg wskazań prowadzącego.

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Jakubowska-Winecka N., Włodarczyk D. (red.), *Psychologia w praktyce medycznej*, wyd. PZWL, Warszawa 2016.
2. Strelau J. Doliński D. (red.) *Psychologia akademicka*. Tom I i II, wyd. GWP 2008
3. Zimbardo P.G., Johnson R.L., McCann V., *Psychologia. Kluczowe koncepcje*. T. 1-5, wyd. PWN (wybrane rozdziały). Warszawa 2013.
4. Cybylski M i wsp. (red.), *Psychogeriatrya*, wyd. PZWL, Warszawa 2017

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Heszen I., Sęk H., *Psychologia zdrowia*, wyd. PWN Warszawa 2008.
2. Wachtel P.L. (red.) *Komunikacja terapeutyczna*, wyd. UJ, Kraków 2012
3. Silverman J i wsp (red.): *Umiejętności komunikowania się z pacjentami*, wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2018

NETOGRAFIA:

Aktualne wskazania

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie pisemne)
W01-W11			x		x	x		x
U01-U09			x		x	x		x
K01-K02			x		x	x		x

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Socjologia
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 2
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		8
Ćwiczenia		8
Praca własna studenta		15
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		31
Punkty ECTS		2

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza z zakresu zachowań ludzkich, zjawiska zdrowia, choroby, niepełnosprawności na poziomie szkoły średniej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta zasadami funkcjonowania grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu.
Zapoznanie studenta z obszarami odrębności kulturowych i religijnych.
Zapoznanie studenta z pojęciami dewiacji, zaburzeniami, stygmatyzacją, dyskryminacją społeczną kulturową, etniczną i ze względu na płeć.
Przygotowanie studenta do udziału w procesie socjalizacji, i działania w społeczności lokalnej

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:		
W01	Pojęcia oraz zasady funkcjonowania rodziny, grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu	B.W12
W02	Wybrane obszary odrębności kulturowych i religijnych	B.W13
W03	Zakres interakcji społecznej i proces socjalizacji oraz działanie lokalnych społeczności i ekosystemu	B.W14
W04	Pojęcia dewiacji i zaburzenia, ze szczególnym uwzględnieniem patologii dziecięcej.	B.W.15
W05	Zjawisko dyskryminacji społecznej, kulturowej, etnicznej oraz ze względu na płeć i wiek	B.W16
W06	Aktualne i prognozowane zmiany społeczne wpływające na funkcjonowanie systemu ochrony zdrowia oraz warunki wykonywania zawodu pielęgniarstwa	B.W17
W07	Postawy społeczne wobec zdrowia i systemu ochrony zdrowia	B.W18
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Proponować działania zapobiegające dyskryminacji i rasizmowi i dysfunkcjonalnością w różnych grupach społecznych w oparciu o zasady humanizmu	B.U10
U02	Diagnostować czynniki wpływające na sytuację zdrowotną jednostki w obrębie rodziny i społeczności lokalnej	B.U11

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1
K02	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6
K03	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Funkcjonowanie grupy, organizacji, instytucji, populacji, społeczności i ekosystemu.	W01, K01, K02, K03
2	Kultura, kulturowe determinanty zdrowia. Odrębności kulturowe i religijne.	W02, K01, K02, K03
3	Proces socjalizacji społecznej i interakcji społecznej. Funkcjonowanie społeczności lokalnych.	W03, K01, K02, K03
4	Dewiacja, zaburzenie, kontrola społeczna, stygmatyzacja	W04, K01, K02, K03
5	Dyskryminacja społeczna, kulturowa, etniczna, religijna, ze względu na płeć	W05, K01, K02, K03
6	Struktury społeczne, procesy grupowe, normy, wartości, reguły interakcyjne	U01, K01, K02, K03
7	Socjalizacja, tożsamość jednostkowa, tożsamości społeczne, role zawodowe, dewiacja i kontrola społeczna	W06, W07, U01, U02 K01, K02, K03
8	Zdrowie, choroba i niepełnosprawność w wymiarze jednostkowym i grupowym	W06, W07, U01, U02, K01, K02, K03

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku
- metoda warsztatowa, seminarium
- rozwiązywanie zadań problemowych
- praca w grupach, praca indywidualna

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie się do zaliczenia
- Przygotowanie prac zaliczeniowych wg wskazania wykładowcy

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Goodman N., *Wstęp do socjologii*, wyd. Zysk i S-ka, Poznań 2010.
2. Taranowicz I. (red.), *Elementy socjologii dla pielęgniarek*, wyd. Czelej, Lublin 2000
3. Krajewska-Kulać E., *Problemy wielokulturowości w medycynie*, wyd. PZWL, Warszawa 2010.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Barns C., Mercer G., *Niepełnosprawność*, Wydawnictwo Sic!, Warszawa 2008.
2. Blaxter M., *Zdrowie*, Wydawnictwo Sic!, Warszawa 2010.
3. Tobiasz-Adamczyk B., *Wybrane elementy socjologii zdrowia i choroby*, Wyd. UJ, Kraków 2000.
4. Philips j., *Troska*, Wydawnictwo Sic!, Warszawa 2009.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (należy wpisać jakie)
W01-W07			x		x	x		x
U01-U02			x		x	x		x
K01-K03			x		x	x		x

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Zdrowie publiczne
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 1
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		14
Ćwiczenia		10
Praca własna studenta		10
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		34
Punkty ECTS		1

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Student posiada wiedzę z zakresu: biologii na poziomie szkoły średniej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z rozwojem i przemianami zachodzącymi w zdrowiu publicznym i jego strukturach. Zapoznanie studenta z problemami zdrowotnymi jednostki, populacji, społeczeństwa w zakresie uwarunkowań zdrowotnych i założeń polityki zdrowotnej.

Kształtowanie umiejętności przygotowania, przeprowadzenia oceny jakości usług zdrowotnych oraz planowania działań mających na celu poprawę zdrowia społeczeństwa.

Przygotowanie studenta do podejmowania decyzji w różnych miejscach systemu opieki zdrowotnej na rzecz zdrowia publicznego oraz współpracy w zespole interdyscyplinarnym.

Wskazanie roli pielęgniarki w środowisku społecznym, rodzinnym, zawodowym, nauczania i wychowania

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Pojęcie zdrowia publicznego i zadania z zakresu zdrowia publicznego	B.W27
W02	kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego	B.W28
W03	podstawowe pojęcia dotyczące zdrowia i choroby	B.W 29
W04	Istotę profilaktyki i prewencji chorób	B.W 30
W05	Zasady funkcjonowania systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz warunki dostępu do świadczeń zdrowotnych	B.W31
W06	swoiste zagrożenia zdrowia występujące w środowisku zamieszkania, nauczania i wychowania oraz pracy	B.W32
W07	międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (nternational Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems, ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (International Classification of Functioning, Disability and Health, ICF) oraz procedur medycznych	B.W33
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Analizować światowe trendy dotyczące ochrony zdrowia w aspekcie najnowszych danych epidemiologicznych i demograficznych	B.U15
U02	Analizować funkcjonowanie systemów opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej	B.U16

U03	stosować międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF) oraz procedur medycznych	B.U17
U04		B.U18
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	KS3.
K02	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	KS4.
K03	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K04	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	KS6.
K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Definicje, zdrowia, zdrowia publicznego, promocji, prewencji, profilaktyki. Zdrowie publiczne w dziejach historii i współcześnie - systemowa koncepcja ochrony zdrowia;	W01, K01, K05
2	Systemy opieki zdrowotnej – cele i zadania. Kulturowe, społeczne i ekonomiczne uwarunkowania zdrowia publicznego. Źródła finansowania opieki zdrowotnej. Pola zdrowia Lalonda/ Hierarchia potrzeb wg Masłowa. Wychowanie zdrowotne wg Demela	W02, K01, K05
3	Współczesne zagrożenia zdrowotne. Czynniki warunkujące zdrowie /w tym ekonomiczne uwarunkowania zdrowia/	W03, W04, K01, K05
4	Profilaktyka i prewencja chorób – cele, zadania, formy. Choroby społeczne i cywilizacyjne (choroby układu krążenia, alergie, udary, cukrzyca, POCHP, gruźlica, nowotwory)	W04, W06, W07, K01, K05
5	Medycyna pracy - rodzaje badań, hałas, pyły przemysłowe, wibracje, choroby zawodowe i parazawodowe – orzecznictwo. Zagrożenia ekologiczne i zdrowotne w środowisku wychowania, nauczania oraz domowym. Powietrze, woda, gleba – zagrożenia.	W06, K01, K05
6	Zasady funkcjonowania rynku usług medycznych w Rzeczypospolitej Polskiej i wybranych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Metody oceny zdrowia publicznego i wskaźniki zdrowia.	W05, W06, W07, K01, K05
7	Jakość w opiece zdrowotnej. międzynarodowe klasyfikacje statystyczne, w tym chorób i problemów zdrowotnych (ICD-10), procedur medycznych (ICD-9) oraz funkcjonowania, niepełnosprawności i zdrowia (ICF).	W07, K01, K05
8	Analiza występowania chorób cywilizacyjnych /mierniki zdrowia/	U01-U03, K01-K05
9	Badania skryningowe/przesiewowe/ - opracowywanie i wskazanie możliwości wdrażania w życie nowych programów zdrowotnych	U01-U03, K01-K05
10	Zagrożenia środowiska – formy przeciwdziałania zagrożeniom	U01-U03, K01-K05
11	Metody oceny jakości dla przykładowych usług zdrowotnych, opracowania przykładów źródeł finansowania	U01-U03, K01-K05
12	Opracowanie i przypisanie chorób cywilizacyjnych, środowiskowych do międzynarodowych klasyfikacji statystycznych	U01-U03, K01-K05

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- klasyczna metoda problemowa
- dyskusja dydaktyczna
- analiza indywidualnego przypadku
- seminarium, burza mózgów
- rozwiązywanie zadań problemowych
- praca w grupach, praca indywidualna

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu
- Przygotowanie prac zaliczeniowych: tematy i forma zadania ustalana przez wykładowcę

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Sygit M. (red.), *Zdrowie Publiczne*, wyd. WoltersKluwer, Warszawa 2017.
2. Kulik T.(red.), *Zdrowie Publiczne*, wyd. PZWL, Warszawa 2014.
3. Opolski J. (red.), *Zdrowie publiczne : wybrane zagadnienia*, Szkoła Zdrowia Publicznego CMKP w Warszawie, tom 1, Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego, Warszawa 2011.
4. Litwiejko A., *Podstawy zdrowia publicznego w aspekcie prawno-społecznym*, Oficyna Wydawnicza ATUT, Wrocław 2010.
5. Opolski K., Dykowska G., Możdżonek M., *Zarządzanie przez jakość w usługach medycznych*, wyd. CeDeWu, Warszawa 2002.
6. Goryński P., Wojtyński B., *Sytuacja zdrowotna ludności Polski*, Państwowy Zakład Higieny Warszawa 2020.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Więckowska E., *Opieka lekarsko – zdrowotna i sanitarna w Królestwie Polskim na przełomie XIX i XX wieku [w:] Medycyna nowożytna. Studia nad kulturą medyczną*, tom 14, zeszyt 1-2, 2007 s. 55-68
2. Karski J. B (red.), *Promocja zdrowia*, wyd. IGNIS, Warszawa 1999
3. Jethon Z, Grzybowski A., *Medycyna zapobiegawcza i środowiskowa*, wyd. PZWL, Warszawa 2000.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie pisemne)
W01-W07			x		x	x		x
U01-U03			x		x	x		x
K01-K05			x		x	x		x

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: Praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Etyka zawodu pielęgniarki
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 2
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		15
Ćwiczenia		20
Praca własna studenta		15
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		50
Punkty ECTS		2

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawy etyki ogólnej na poziomie szkoły średniej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studentów z przedmiotem i rolą etyki
Zapoznanie studentów z podstawowymi pojęciami etycznymi i aksjologicznymi (norma, wartość, ocena, dobro moralne, słuszność, powinność, cnota).
Zapoznanie studentów z aksjologicznymi podstawami humanistycznymi, aksjologicznymi i zasadami etyki pielęgniarskiej.
Zapoznanie studentów z problemami moralnymi, z którymi boryka się praktyka pielęgniarska.
Kształtowanie umiejętności postrzegania własnych działań w sposób etyczny, w tym umiejętności rozpoznawania, interpretowania i analizowania dylematów etycznych, jakie powstają na gruncie praktyki medycznej oraz podejmowanie decyzji etycznych zgodnie z odpowiedzialnością zawodową.
Kształtowanie i doskonalenie postaw etycznych, niezbędnych do świadczenia opieki pielęgniarskiej nad pacjentem, zgodnie z zasadami etyki zawodowej i prawami pacjenta.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	przedmiot etyki ogólnej i zawodowej	B.W34
W02	istotę podejmowania decyzji etycznych i rozwiązywania dylematów moralnych w pracy pielęgniarki	B.W35
W03	problematykę etyki normatywnej, w tym wartości, powinności i sprawności moralnych istotnych w pracy pielęgniarki	B.W36
W04	Odrębności kulturowe i religijne oraz wynikające z nich potrzeby pacjentów, ich rodzin lub opiekunów oraz zasady interwencji pielęgniarskich zgodnych z etyką zawodową	B.W37
W05	Kodeks etyki dla pielęgniarek Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (International Council of Nurses, ICN) i Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej	B.W38
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	rozwiązywać dylematy etyczne i moralne występujące w praktyce zawodowej pielęgniarki	B.U18
U02	Rozpoznawać potrzeby pacjentów4., ich rodzin lub opiekunów w zakresie odrębności kulturowych i religijnych oraz podejmować interwencje zgodne z zasadami etyki zawodowej pielęgniarki	BU19

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K03	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Podstawy etyki: Etyka jako wiedza etyka normatywna a opisowa religia, moralność, prawo, obyczaj relatywizm a uniwersalizm – czy istnieją normy bezwarunkowe warunki dobrej teorii etycznej	W01, K01-K03
2	Etyka cnoty i etyka troski jako istota podejmowania decyzji etycznych w pracy pielęgniarki: Cztery klasyczne cnoty Etyka cnot a etyka medyczna Etyka troski w etyce medycznej Doktryna „złotego środka” Utylitaryzm a etyka medyczna	W02, K01-K03
3	Aksjologiczne podstawy etyki w zawodach medycznych: Etyka medyczna, bioetyka, deontologia Specyfika etyki zawodowej – podstawowe zasady Źródła norm w etyce medycznej Podstawowe zasady etyki medycznej Możliwe interpretacje „dobra pacjenta” Konflikt: paternalizm a autonomia	W03, K01-K03
4	Personalistyczna koncepcja człowieka, etyka troski i teoria uprawnień moralnych: Personalizm Znaczenie teorii uprawnień moralnych Prawa człowieka Prawa pacjenta	W03, K01-K03
5	Etyka w pielęgniarstwie: Zasady etycznego postępowania pielęgniarki Zasada szacunku dla osoby Zasada dobroczynności i niekrzywdzenia Zasada sprawiedliwości Zasada profesjonalizmu i odpowiedzialności	W03, K01-K03
6	Etyczny wymiar zdrowia i choroby: pojęcie zdrowia i choroby Życie i śmierć w etyce pielęgniarstwie: definicje życia sens życia pielęgniarstwo jako służba zdrowiu i życiu postawy moralne pielęgniarek zagrażające zdrowiu i życiu Sprawności moralne pielęgniarek: roztropność pamięć zdolność trafnego ujęcia sytuacji zdrowy osąd zapobiegliwość sprawiedliwość męstwo zdolność do znoszenia bólu i cierpienia zdolność do odczuwania miłości i empatii	W03, W04, W05, K01-K03

7	Sumienie pielęgniarki jako kategoria etyczna: Sumienie jako kryterium oceny zachowań Sumienie przed-uczynkowe Sumienie po-uczynkowe „Wyrzuty sumienia” Sumienie rozwinięte i nierozwinięte	W02, K01-K03
8	Kodeks etyki zawodowej pielęgniarek	W05
8	Godność człowieka w etyce pielęgniarskiej. Analiza przypadków Godność pacjenta w zdrowiu Godność pacjenta w chorobie Godność ciała Zasady etyczne w relacji z pacjentem Prawo do autonomii	U01, U02, K01-K03
9	Normy postępowania etycznego w pielęgniarstwie i etyczny wymiar praw pacjenta. Analiza przypadków Postępowanie zgodnie z aktualną wiedzą medyczną Postępowanie zgodnie ze standardami medycznymi Postępowanie zgodnie z normami moralnymi Prawo do odmowy wykonania zlecenia lekarskiego Prawo do odmowy asystowania przy eksperymencie medycznym Zasady etyczne w relacji z pacjentem Prawo do autonomii Prawo do prywatności i poufności Prawo do bycia poinformowanym Prawo do godnej śmierci	U01, U02, K01-K03

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład konwersatoryjny, metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna
- Analiza indywidualnego przypadku, metoda warsztatowa
- Praca indywidualna, praca w grupach

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Przygotowanie pracy samokształceniowej na temat wskazany przez wykładowcę
- Przygotowanie do zaliczenia,
- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Kostańczak S. *Etyka pielęgniarska*, wyd. Difin, Warszawa 2010.
2. Dobrowolska B., *Etyka w pielęgniarstwie*, [w:] *Bioetyka*, J. Różyńska, W. Chańska (red.), wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2013.
3. Krzyżanowska-Łagowska U., *Wartości duchowe w etosie pielęgniarskim. Profesjonalizm, holizm, duchowość*. wyd. Ad Vocem, Kraków 2004.
4. Wrońska I., Mariański J. (red.), *Etyka w pracy pielęgniarskiej. Podręcznik dla studentów pielęgniarskich studiów licencjackich*, wyd. Czelej sp. z o.o., Lublin 2002.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

Akty prawne:

1. Ustawa o zawodach pielęgniarki i położnej z dnia 15 lipca 2011 (Dz. U. Nr 174 poz. 1039).
2. Kodeks etyki zawodowej pielęgniarki i położnej Rzeczypospolitej Polskiej. NRPiP. Warszawa 2003.
3. Kodeks Etyki Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN). Wyd. Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego w Warszawie.
4. Konwencja o prawach człowieka i biomedycynie, [w:] *Badania naukowe z udziałem ludzi w biomedycynie. Standardy międzynarodowe*, J. Różyńska, M. Waligóra (red.). Warszawa: Wydawnictwo: Wolters Kluwer, 2012.
5. Ustawa o samorządzie zawodowym pielęgniarek i położnych z dnia 1 lipca 2011 (Dz. U. nr 174 poz. 1038).

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę)
W01-W05					X	X		X
U01					X	X		X
K01-K03					X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Współpraca i komunikacja w zespole interprofesjonalnym

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 2

Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		10
Ćwiczenia		5
Praca własna studenta		10
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		25
Punkty ECTS		1

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawy etyki ogólnej na poziomie szkoły średniej

CELE PRZEDMIOTU:

Cel główny: Przygotowanie studentów do efektywnej współpracy i komunikacji w interdyscyplinarnych zespołach opieki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem roli pielęgniarki jako kluczowego członka zespołu terapeutycznego.

Cele szczegółowe:

- Rozwinięcie kompetencji w zakresie pracy zespołowej w środowisku medycznym
- Kształtowanie umiejętności komunikacyjnych niezbędnych w kontakcie z pacjentami, rodzinami i zespołem interprofesjonalnym
- Przygotowanie do radzenia sobie z konfliktami i sytuacjami trudnymi w pracy zespołowej
- Rozwijanie postaw etycznych i odpowiedzialności zawodowej w opiece nad pacjentem
- Kształtowanie umiejętności przywódczych i motywowania zespołu

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Priorytety pracy zespołowej i czynniki wpływające na efektywność pracy zespołu	B.W39
W02	Znaczenie motywacji członków zespołu dla jakości i efektywności pracy zespołu	BW340
W03	Rolę przywództwa i style zarządzania w pracy zespołowej oraz ich wady i zalety	B.W41
W04	Proces podejmowania decyzji w zespole	B.W42
W05	Metody samooceny pracy zespołu	B.W43
W06	Czynniki zakłócające pracę zespołową i metody rozwiązywania konfliktów w zespole	B.W44
W07	Zasady efektywnego komunikowania się w zespołach interprofesjonalnych	B.W45
W08	Zasady nawiązywania kontaktu z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem, budowania relacji i przekazywania informacji pacjentowi lub osobie upoważnionej oraz metody usprawniające komunikację z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem	B.W46
W09	Zasady komunikowania się z pacjentem odmiennym kulturowo i o odmiennej orientacji seksualnej, pacjentem niedowidzącym i	B.W47

	niewidzącym oraz niedosłyszącym i niesłyszącym	
W10	Znaczenie perspektywy pacjenta w opiece pielęgniarstwie, motywowanie pacjenta do przestrzegania zaleceń i prozdrowotnego stylu życia	B.W48
W11	Metody okazywania empatii pacjentowi, jego rodzinie lub opiekunowi	B.W49
W12	Zasady postępowania oraz radzenia sobie w przypadku mobbingu, dyskryminacji i innych zachowań patologicznych w środowisku pracy	B.W50
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Korzystać z wybranych modeli organizowania pracy własnej i zespołu oraz planować pracę zespołu i motywować członków zespołu do pracy	B.U20
U02	Identyfikować czynniki zakłócające pracę zespołu i wskazywać zasoby zwiększenia efektywności w pracy zespołowej	B.U21
U03	Wskazywać sposoby rozwiązywania problemów przedstawianych przez członków zespołu	B.U22
U04	Stosować zasady prawidłowej i efektywnej komunikacji z członkami zespołu interprofesjonalnego	B.U23
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K03	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Podstawy pracy zespołowej w opiece zdrowotnej - modele organizacji zespołów interprofesjonalnych, role zawodowe w zespole, czynniki wpływające na efektywność zespołu	W01, W02, U01
2	Przywództwo i zarządzanie zespołem - style przywództwa, delegowanie zadań, motywowanie członków zespołu, planowanie pracy zespołu	W03, W02, U01
3	Podejmowanie decyzji w zespole - proces decyzyjny, techniki podejmowania decyzji grupowych, odpowiedzialność za decyzje	W04, K03
4	Samoocena i ewaluacja pracy zespołu - metody oceny efektywności zespołu, narzędzia samooceny, planowanie rozwoju zespołu	W05, U02
5	Konflikty w zespole i ich rozwiązywanie - źródła konfliktów, strategie rozwiązywania konfliktów, mediacja, negocjacje	W06, U03
6	Komunikacja w zespole interprofesjonalnym - zasady efektywnej komunikacji, komunikacja werbalna i niewerbalna, aktywne słuchanie	W07, U04
7	Komunikacja z pacjentem i rodziną - nawiązywanie kontaktu, budowanie relacji terapeutycznej, przekazywanie informacji, edukacja zdrowotna	W08, W10, W11, K01
8	Komunikacja z pacjentami o specjalnych potrzebach - komunikacja z pacjentami z różnych kultur, z niepełnosprawnościami, o różnej orientacji seksualnej	W09, K01
9	Etyka w pracy zespołowej - etyczne dylematy w pracy zespołowej, mobbing i dyskryminacja, postępowanie w sytuacjach patologicznych	W12, K02, K03
10	Seminarium - analiza przypadków - praktyczne zastosowanie wiedzy, analiza sytuacji problemowych, prezentacje studenckie	W01, W02, W03, W04, W05, W06, W07, W08, W09, W10, W11, W12, U01, U02, U03, U04, K01, K02, K03

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład konwersatoryjny, metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna
- Analiza indywidualnego przypadku, metoda warsztatowa
- Praca indywidualna, praca w grupach

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Przygotowanie pracy samokształceniowej na temat wskazany przez wykładowcę
- Przygotowanie do zaliczenia,
- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Kózka, M., Płaszewska-Żywko, L. (2022). *Komunikacja i edukacja w pielęgniarstwie*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa.
2. Kilańska, D. (2021). *Podstawy komunikacji interpersonalnej w opiece pielęgniarstwie*. Wydawnictwo Czelej, Lublin.
3. Wrona-Polańska, H. (2023). *Etyka w pielęgniarstwie - teoria i praktyka*. Wydawnictwo Medyczne, Kraków.
4. Zahradniczek, K. (2020). *Zarządzanie w pielęgniarstwie - podręcznik dla studentów i menedżerów*. Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Rosen, M.A., DiazGranados, D., Dietz, A.S. (2022). *Teamwork in Healthcare: Key Discoveries Enabling Safer, High-Quality Care*. *American Psychologist*, 77(3), 261-273.
2. Baker, D.P., Gustafson, M.L., Beaubien, J.M. (2021). *Medical Team Training Programs in Health Care: Advances in Patient Safety*. Agency for Healthcare Research and Quality, Rockville.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę)
W01-W12					X	X		X
U01-U04					X	X		X
K01-K03					X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Akademia Humanistyczno
Ekonomiczna w Łodzi
Filia w Warszawie

MODUŁ C

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Badania fizykalne w praktyce zawodowej pielęgniarki

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 2

Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie na ocenę

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	10
Kształcenie na odległość	
Ćwiczenia	40
Praca własna studenta	15
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	65
Punkty ECTS	2

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Podstawowa wiedza z anatomii, fizjologii oraz patofizjologii w zakresie prawidłowej anatomii i czynności fizjologicznych poszczególnych układów i narządów a także podstaw patologii i etiologii procesów patofizjologicznych.

CELE PRZEDMIOTU:

Uzyskanie przez studenta wiedzy i umiejętności z zakresu badania fizykalnego wraz z zasadami, metodami i technikami oraz interpretacją uzyskanych wyników i wykorzystaniem systemów teleinformatycznych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowania.	C.W36
W02	system opisu objawów i dolegliwości pacjenta według schematów OLD CART (Onset – objawy/dolegliwości, Location – umiejscowienie, Duration – czas trwania, Character – charakter, Aggravating/Alleviating factors – czynniki nasilające/łagodzące, Radiation – promieniowanie, Timing – moment wystąpienia), FIFE (Feelings – uczucia, Ideas – idee, Function – funkcja, Expectations – oczekiwania), SAMPLE (Symptoms – objawy, Allergies – alergie, Medications – leki, Past medical history – przebyte choroby/przeszłość medyczna, Last meal – ostatni posiłek, Events prior to injury/illness – zdarzenia przed wypadkiem/zachorowaniem);	C.W37
W03	system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki sprawowanej przez pielęgniarkę PES (Problem – problem, Etiology – etiologia, Symptom – objaw);	C.W38
W04	znaczenie uwarunkowań kulturowych i społecznych w ocenie stanu zdrowia;	C.W39
W05	metody i techniki kompleksowego badania fizykalnego i jego dokumentowania;	C.W40
W06	zasady przygotowania pacjenta do badania EKG i technikę wykonania badania EKG, EKG prawokomorowego oraz EKG z odprowadzeniami dodatkowymi;	C.W41

W07	zasady rozpoznawania w zapisie EKG załamek P, Q, R, S, T, U cech prawidłowego zapisu i cech podstawowych zaburzeń (zaburzenia rytmu serca, zaburzenia przewodnictwa, elektrolitowe, niedokrwienie i martwica mięśnia sercowego);	C.W42
W08	rodzaj sprzętu i sposób jego przygotowania do wykonania spirometrii oraz zasady wykonania tego badania;	C.W43
W09	znaczenie wyników badania podmiotowego i badania fizykalnego w formułowaniu oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej;	C.W44
W10	sposoby przeprowadzania badania podmiotowego i badania fizykalnego przez pielęgniarkę z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności oraz sposoby gromadzenia danych o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych;	C.W45
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	przeprowadzić badanie podmiotowe pacjenta, analizować i interpretować jego wyniki;	C.U64
U02	dobierać i stosować narzędzia klinimetryczne do oceny stanu pacjenta;	C.U65
U03	rozpoznawać i interpretować podstawowe odrębności w badaniu dziecka i dorosłego, w tym osoby starszej;	C.U66
U04	wykorzystywać techniki badania fizykalnego do oceny fizjologicznych i patologicznych funkcji skóry, narządów zmysłów, głowy, klatki piersiowej, gruczołów piersiowych pacjenta (badanie i samobadanie), jamy brzusznej, narządów płciowych, układu sercowo-naczyniowego, układu oddechowego, obwodowego układu krążenia, układu mięśniowo-szkieletowego i układu nerwowego oraz dokumentować wyniki badania fizykalnego i wykorzystywać je do oceny stanu zdrowia pacjenta;	C.U67
U05	przeprowadzać kompleksowe badanie fizykalne pacjenta, dokumentować wyniki badania oraz dokonywać ich analizy dla potrzeb opieki pielęgniarskiej, zastosować ocenę kompleksową stanu zdrowia pacjenta według schematu cztery A (Analgesia – znieczulenie, Activity of daily living – aktywność życia, Adverse effects – działania niepożądane, Aberrant behaviors – działania niepożądane związane z lekami), stosować system opisu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej PES oraz oceniać kompletność zgromadzonych informacji dotyczących sytuacji zdrowotnej pacjenta według schematu SOAP (Subjective – dane subiektywne, Objective – dane obiektywne, Assessment – ocena, Plan/Protocol – plan działania);	C.U68
U06	gromadzić dane o stanie zdrowia pacjenta z wykorzystaniem technologii cyfrowych;	C.U69
U07	wykonywać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku, interpretować składowe prawidłowego zapisu czynności bioelektrycznej serca, rozpoznawać zaburzenia zagrażające zdrowiu i życiu;	C.U70
U08	wykonać badanie spirometryczne i dokonać wstępnej oceny wyniku badania u pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia;	C.U71
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Pojęcie i zasady prowadzenia badania podmiotowego i jego dokumentowanie. Odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w podeszłym wieku	W01, U01, K01-K06
2	Metody i techniki kompleksowego badania przedmiotowego: Badanie skóry, oczu, uszu, jamy ustnej, gardła, szyi, Badanie fizykalne klatki piersiowej, płuc, gruczołów piersiowych, układu sercowo-naczyniowego, Badanie fizykalne brzucha, męskich narządów płciowych, żeńskich narządów płciowych, obwodowego układu krążenia, Badanie fizykalne układu mięśniowo-szkieletowego oraz układu nerwowego	W01, W02, W03, W04, U01, U02, K01-K06
3	Wstępna interpretacja wyników badań. Formułowanie oceny stanu zdrowia pacjenta dla potrzeb opieki pielęgniarskiej. Dokumentowanie pozyskanych informacji w dokumentacji medycznej.	W01, W02, W03, W04, U01, U02, K01-K06
4	Sposoby przeprowadzania badania fizykalnego z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności	W04, K01-K06
5	Przeprowadzanie badania podmiotowego pacjenta, analiza i interpretacja wyników.	U04, K01-K06
6	Rozpoznawanie i interpretacja podstawowych odrębności w badaniu dziecka i osoby dorosłej, w tym osoby w wieku podeszłym	U01-U05, K01-K06
7	Badanie przedmiotowe układu oddechowego, krwionośnego, moczowo- płciowego, pokarmowego, nerwowego. Ocena stanu ogólnego, skóry, narządów zmysłów. Badanie piersi.	U01-U05, K01-K06
8	Wstępna interpretacja wyników badań. Wykorzystanie wyników do oceny stanu zdrowia pacjenta. Zasady dokumentowania informacji i wyników badania fizykalnego dla oceny stanu zdrowia.	U01-U05, K01-K06

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład, wykład konwersatoryjny, metoda problemowa,
- Analiza indywidualnego przypadku, rozwiązywanie zadań problemowych
- Symulacje sytuacji zdrowotnych pacjenta, ćwiczenia z wykorzystaniem fantomów i trenerów

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;
- Przygotowanie pracy zaliczeniowej na wybrany temat wskazany przez wykładowcę
- Przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Dyk D.: Badanie fizykalne w pielęgniarstwie: podręcznik dla studiów medycznych, PZWL, Warszawa 2010
2. Krajewska – Kułak E., Szczepański M., Badanie fizykalne w praktyce pielęgniarek i położnych, Wydawnictwo Czelej, Lublin 2009.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie umiejętności praktycznych)
W01-W10			x		x	x		
U01-U08					x	x		x
K01-K06			x		x	x		

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Dietetyka

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 3

Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie na ocenę

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	
Kształcenie na odległość	20
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	15
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	35
Punkty ECTS	2

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu:
Anatomii, fizjologii, patologii i podstaw pielęgniarstwa.

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z zasadami leczenia dietetycznego
Kształtowanie umiejętności diagnostycznych, edukacyjnych w ramach wykonywanych funkcji zawodowych
Zapoznanie studenta z problemami zdrowotnymi osób wymagających leczenia dietetycznego
Przygotowanie studenta do świadczenia opieki nad chorym zgodnie z zasadami etyki

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	zapotrzebowanie na energię, składniki odżywcze i wodę u człowieka zdrowego oraz chorego w różnym wieku i stanie zdrowia;	C.W23
W02	zasady żywienia osób zdrowych i chorych w różnym wieku, żywienia dojelitowego i pozajelitowego oraz podstawy edukacji żywieniowej;	C.W24
W03	klasyfikację i rodzaje diet;	C.W25
W04	zasady oceny stanu odżywienia oraz przyczyny i rodzaje niedożywienia;	C.W26
W05	podstawy dietoterapii w najczęściej występujących chorobach dietozależnych u dzieci i dorosłych;	C.W27
W06	środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;	C.W28
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	oceniać stan odżywienia organizmu z wykorzystaniem metod antropometrycznych, biochemicznych i badania podmiotowego oraz prowadzić poradnictwo w zakresie żywienia.	C.U56
U02	Stosować i zlecać diety terapeutyczne	C.U57
U03	dobierać środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego i wystawiać na nie recepty w ramach realizacji zleceń lekarskich oraz udzielać informacji na temat ich stosowania.	C.U58
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną.	KS1.

K02	Przestrzegania praw pacjenta.	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem.	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe.	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta.	KS6.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Procesy energetyczne i gospodarka wodna w organizmie. Składniki odżywcze (węglowodany, tłuszcze, białka, witaminy, składniki mineralne, mikro i makropierwiastki) i ich znaczenie w żywieniu.	W01, K01-K06
2	Prawidłowe żywienie osób dorosłych, osób w starszym wieku i dzieci. Zwyczaje i nawyki żywieniowe Polaków. Najczęściej popełniane błędy żywieniowe.	W02, U01-U03, K01-K06
3	Metody oceny stanu odżywienia i sposobu żywienia. Narzędzia oceny stanu odżywienia skale NRS 2002, SGA, MNA. Badanie podmiotowe, antropometryczne i badania biochemiczne w ocenie stanu odżywienia. Analiza składu ciała i DEXA w ocenie stanu odżywienia Zaburzenia stanu odżywienia: niedożywienie i przeżywanie. Niedożywienie i jego następstwa.	W03, W04, W05, W06, U01-U03, K01-K06
4	Zasady żywienia dojelitowego i pozajelitowego: żywienie przez zgłębnik dożołądkowy, dojelitowy, PEG. Żywienie pozajelitowe zasady przygotowania worków żywieniowych według receptury oraz worków RTU. Powikłania żywienia pozajelitowego: metaboliczne, septyczne.	W04, W05, W06, U01-U03, K01-K06
5	Elementy żywienia dietetycznego – rodzaje diet. Żywienie dietetyczne w chorobach układu pokarmowego, w chorobach układu sercowo-naczyniowego, w chorobach nerek, w cukrzycy i innych chorobach metabolicznych, w chorobach neurologicznych, w chorobach nowotworowych. Żywienie chorych ze zwiększonym katabolizmem. Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego. Interakcja leków z żywnością.	W04, W05, W06, U01-U03, K01-K06
6	Udział pielęgniarstwa w leczeniu żywieniowym.	W04, U01-U03, K01-K06

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgow, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład, wykład konwersatoryjny, metoda problemowa
- Metoda warsztatowa, opis sytuacji zdrowotnej, analiza indywidualnego przypadku

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;
- Przygotowanie pracy zaliczeniowej na wybrany temat: przykładowe tematy: Żywienie osób zdrowych w różnym wieku (żywienie dzieci, młodzieży, dorosłych, osób w wieku podeszłym); Leczenie dietetyczne chorego w wybranej jednostce chorobowej (choroby układu krążenia, choroby nerek, choroby przewodu pokarmowego, choroby metaboliczne, choroby nowotworowe)
- Przygotowanie do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Payne A., Barker H., *Dietetyka i żywienie kliniczne*, wyd. Edra Urban&Partner, Wrocław 2017.
2. Gawęcki J.(red.), *Żywienie człowieka*, Tom I i II, wyd. PWN, Warszawa 2012.
3. Grzemisławski M.(red.), *Dietetyka Kliniczna*, wyd. PZWL, Warszawa 2019.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Ciborowska H., Rudnicka A., *Dietetyka. Żywienie zdrowego i chorego człowieka*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
2. Szajewska H., Albrecht P., *Jak żywić niemowlęta i małe dzieci*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
3. Drewniak E., Drewniak T., *Mikrobiologia żywności*, wyd. WSiP, Warszawa 2007.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę)
W01-W06					X	X		X
U01-U03					X	X		X
K01-K06					X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Język migowy

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 3

Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie na ocenę

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		
Ćwiczenia		20
Praca własna studenta		15
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		35
Punkty ECTS		1

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Brak.

CELE PRZEDMIOTU:

Przygotowanie studentów do bezpośredniego komunikowania się z osobami niedosłyszącymi, głuchymi i głuchoniemymi, do opanowania umiejętności odczytywania i przekazywania niezbędnych komunikatów dotyczących zdrowia, choroby i działań medycznych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Podstawy języka migowego, znaki daktylograficzne i ideograficzne, w zakresie niezbędnym do gromadzenia informacji o sytuacji zdrowotnej pacjenta	C.W41
W02	Zasady komunikowania się z pacjentem niesłyszącym	C.W42
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Posługiwać się znakami języka migowego i innymi sposobami oraz środkami komunikowania się w opiece nad pacjentem niedosłyszącym i niesłyszącym	C.U52
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K02	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Podstawowe terminy dotyczące uszkodzeń słuchu. Dyscypliny naukowe zajmujące się problemami osób z uszkodzeniami słuchu	W01-W02, U01, K01-K02
2	Przyczyny i skutki zaburzeń słuchu. Klasyfikacja uszkodzeń słuchu. Rozpoznawanie zaburzeń słuchu u noworodków i niemowląt oraz u dorosłych.	W01-W02, U01, K01-K02
3	Rozwój czynności słuchowych u człowieka. Warunki prawidłowego słyszenia.	W01-W02, U01, K01-K02
4	Sposoby i środki komunikowania się z osobami z uszkodzeniem słuchu.	W01-W02, U01, K01-K02
5	System językowo-migowy SJM. Polski Język migowy PJM, domowy język migowy, pidżyn.	W01-W02, U01, K01-K02
6	Podstawy języka migowego - Daktylografia (alfabet migowy-palcowy). Znaki manualne, mimiczne, ruchy głową, tułowiem. Synchroniczność przekazu.	W01-W02, U01, K01-K02

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład konwersatoryjny, seminarium, ćwiczenia
- Metoda warsztatowa
- Praca w grupach, praca indywidualna

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie pracy zaliczeniowej na wybrany temat: Integracja społeczna osób głuchych i głuchoniemych – problemy i wyzwania. Problemy osób głuchych i głuchoniemych. Polski Związek Głuchych. Placówki diagnozy, rehabilitacji i reedukacji dzieci i młodzieży oraz dorosłych z uszkodzonym słuchem.

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Szczepankowski B., Język migowy. Pierwsza pomoc medyczna, Warszawa 1996

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Szczepankowski Bogdan, Komunikowanie się z osobami z uszkodzonym słuchem. Poradnik dla pracowników służb społecznych, Warszawa-Krapkowice 2000
2. Szczepankowski B., Wyrównanie szans osób niesłyszących, Warszawa, 2001
3. Kosiba, Grenda: Leksykon Języka Migowego. Bogatynia 2011

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę)
W01					x	x		x
U01					x	x		x
K01-K02					x	x		x

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: Praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Organizacja pracy pielęgniarki
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 1
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie na ocenę

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		10
Ćwiczenia		10
Praca własna studenta		10
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		30
Punkty ECTS		2

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Posiada wiedzę teoretyczną z zakresu podstaw pielęgniarstwa, w tym funkcji zawodowych pielęgniarki.

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studentów ze specyfiką pielęgniarstwa, zakresem obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności.
Zapoznanie studenta z aspektami rozwoju zawodowego, metodami aktywnego poszukiwania pracy, planowania i organizacji pracy własnej.
Zapoznanie studentów z podstawowymi informacjami dotyczącymi jakości w opiece zdrowotnej

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności na pielęgniarstwach stanowiskach pracy	C.W29
W02	Przepisy prawa dotyczące czasu pracy, pracy zmianowej, rozkładu czasu pracy i obciążenia na stanowiskach pielęgniarstwach	C.W30
W03	Podstawowe metody organizacji opieki pielęgniarstwach i ich znaczenie dla jakości tej opieki	C.W31
W04	Podstawy zarządzania, etapy planowania pracy własnej i podległego personelu	C.W32
W05	Zakresy uprawnień zawodowych i kwalifikacje w pielęgniarstwie, możliwości planowania kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego	C.W33
W06	Uwarunkowania zapewnienia jakości opieki pielęgniarstwach oraz zasady zarządzania jakością tej opieki	C.W34
W07	Zasady tworzenia i rozwoju różnych form działalności zawodowej pielęgniarstwach	C.W35
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Podejmować decyzje dotyczące doboru metod pracy oraz współpracy w zespole	C.U59
U02	Monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarstwach i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy	C.U60
U03	Współuczestniczyć w opracowaniu standardów i procedur praktyki pielęgniarstwach oraz monitorować jakość opieki pielęgniarstwach	C.U61
U04	Nadzorować i oceniać pracę podległego personelu	C.U62
U05	Planować własny rozwój zawodowy i rozwijać umiejętności aktywnego poszukiwania pracy	C.U63

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Pojęcie stanowiska pracy, zakres obowiązków, uprawnień i odpowiedzialności w pracy pielęgniarki. Przepisy prawa dotyczące prawa pracy	W01, K01-K06
2	Metody organizacji opieki pielęgniarskiej i ich znaczenie dla jakości tej opieki	W01, W02, K01-K06
3	Planowanie pracy własnej i podległej personelowi	W04, K01-K06
4	Planowanie kariery zawodowej i uwarunkowania własnego rozwoju zawodowego	W05, W07, K01-K06
5	Jakość w opiece zdrowotnej	W03, W06, K01-K06
6	Dobór metod pracy oraz współpracy w zespole	U01, K01-K06
7	Monitorować zagrożenia w pracy pielęgniarki i czynniki sprzyjające występowaniu chorób zawodowych oraz wypadków przy pracy oraz ich monitorowania	U02, K01-K06
8	Zasady opracowania standardu/procedury praktyki pielęgniarskiej oraz monitorowania jakości opieki pielęgniarskiej	U03, K01-K06
9	Nadzorowanie i ocena pracy podległego personelu	U04, K01-K06
10	Planowanie rozwoju własnego, umiejętność aktywnego poszukiwania pracy	U05, K01-K06

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład, wykład konwersatoryjny, seminarium, metoda problemowa
- Metoda warsztatowa, rozwiązywanie zadań problemowych, praca w grupach, praca indywidualna

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie prac zaliczeniowych – tematy wskazane przez wykładowcę
- Przygotowanie do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Ksykiewicz-Dorota A., *Podstawy organizacji pracy pielęgniarskiej*, wyd. Czelej, Lublin 2004.
2. Wskazane aktualne akty prawne.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę)
W01-W07					X	X		X
U01-U05					X	X		x
K01-K06					X	X		x

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 4

Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin, zaliczenie na ocenę

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		20
Ćwiczenia		10
Praca własna studenta		20
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		50
Punkty ECTS		2

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do przedmiotu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, badań fizykalnych oraz umiejętności komunikacji w praktycznym działaniu.

CELE PRZEDMIOTU:

Poznanie struktur POZ i zalecanego współcześnie modelu Podstawowej Opieki Zdrowotnej.
Zapoznanie z podstawowymi metodami pracy pielęgniarki w POZ i ich dobór w zależności od kategorii odbiorców i miejsca udzielania świadczeń
Poznanie zakresu i specyfiki opieki zorientowanej na promocje zdrowia, wczesne wykrywanie chorób oraz zapobieganie powikłaniom u pacjentów w środowisku domowym, nauczania i wychowania, zawodowym oraz opiece długoterminowej
Kształtowanie umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających pacjentów w różnym stanie zdrowia, w różnym wieku w środowisku zamieszkania, pracy, wychowania i nauczania oraz opiece długoterminowej

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Organizację i funkcjonowanie podstawowej opieki zdrowotnej w Rzeczypospolitej Polskiej i innych państwach, z uwzględnieniem zadań pielęgniarki i innych pracowników systemu ochrony zdrowia	C.W16
W02	Warunki realizacji i zasady finansowania świadczeń pielęgniarstkich w podstawowej opiece zdrowotnej	C.W17
W03	Metody oceny środowiska nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki	C.W18
W04	zasady koordynowania procesu udzielania świadczeń zdrowotnych w podstawowej opiece zdrowotnej;	C.W19
W05	szczepienia ochronne i rodzaje szczepionek wynikające z obowiązującego programu szczepień ochronnych w Rzeczypospolitej Polskiej oraz ich działanie;	C.W20
W06	standardy przeprowadzania badań kwalifikacyjnych do szczepień ochronnych przeciw grypie, wirusowemu zapaleniu wątroby (WZW), tężcowi, COVID-19 i wykonywania szczepień ochronnych przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wścieklicznie oraz innych obowiązkowych i zalecanych szczepień ochronnych zgodnie z przepisami prawa w zakresie szczepień ochronnych, z zapewnieniem zasad bezpieczeństwa pacjentowi oraz sobie;	C.W21

W07	procedury stosowane w sytuacji wystąpienia NOP oraz zasady prowadzenia sprawozdawczości w zakresie szczepień ochronnych;	C.W22
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem narzędzi pomiaru;	C.U44
U02	oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;	C.U45
U03	ocenić sytuację zdrowotną dorosłego wymagającego pomocy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i ustalić plan działania;	C.U46
U04	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób, kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych oraz opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych;	C.U47
U05	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;	C.U48
U06	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;	C.U49
U07	implementować indywidualny plan opieki medycznej (IPOM) do opieki nad pacjentem oraz koordynować indywidualną opiekę w środowisku zamieszkania pacjenta;	C.U50
U08	planować opiekę nad pacjentem i jego rodziną z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (ICNP, NANDA), oceny wydolności opiekuńczo-pielęgniarskiej oraz ekomapy środowiska;	C.U51
U09	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;	C.U52
U10	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;	C.U53
U11	udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;	C.U54
U12	oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki;	C.U55
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Cele i założenia Podstawowej Opieki Zdrowotnej	W01, K01-K06
2	Modele Podstawowej Opieki Zdrowotnej na świecie	W01, K01-K06
3	Medycyna pracy, medycyna szkolna – profilaktyka systemowa i pielęgniarstwo środowiskowe w pracy	W02, K01-K06
4	Jakość – definicja, metody zapewnienia metody oceny, akredytacja i certyfikacja.	W01, K01-K06
5	Opieka podstawowa w praktyce – zasady, kompetencje, komunikacja i praca zespołowa	W01, K01-K06
6	Systemy finansowania opieki zdrowotnej. Programy społeczne.	W01, K01-K06
7	Jednostka, rodzina, środowisko, jako podmiot opieki pielęgniarki środowiskowo – rodzinnej	W01, K01-K06
8	Kryzys w rodzinie, rodzina dysfunkcyjna	W03, K01-K06
9	Organizacja opieki nad ciężko chorym i seniorem w środowisku domowym	W02, K01-K06
10	Opieka pielęgniarska nad pacjentem z niepełnosprawnością fizyczną, sensoryczną i	W02, K01-K06

	psychiczną w środowisku domowym	
11	Proces pielęgnowania jako podstawowa metoda pracy pielęgniarki w Podstawowej Opiece Zdrowotnej	W01, K01-K06
12	Opieka zdrowotna w środowisku nauczania i wychowania	W03, K01-K06
13	Wykonywanie testów przesiewowych w profilaktyce zagrożeń zdrowia u dzieci i młodzieży	W02, K01-K06
14	Rola i kompetencje zawodowe pielęgniarek w realizacji programu szczepień ochronnych w placówkach POZ	W02, K01-K06
15	Realizacja założeń Narodowego Programu Zdrowia w placówkach Podstawowej Opieki Zdrowotnej i w pracy pielęgniarki środowiskowo – rodzinnej	W02, K01-K06
16	Edukacja Zdrowotna w pracy pielęgniarki POZ	W01, K01-K06
17	Organizacja zarządzanie w placówkach POZ	W01, K01-K06
18	Kontraktowanie świadczeń pielęgniarek i położnych POZ	W02, W03, K01-K06

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład, wykład konwersatoryjny, metoda problemowa, analiza indywidualnego przypadku
- Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe – próba pracy, udział pacjenta w zajęciach
- Praca w grupach, praca indywidualna

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i dodatkowymi materiałami dydaktycznymi,
- Przygotowanie pracy zaliczeniowej na wskazany temat
- Przygotowanie do zaliczenia i egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Kiliańska D., *Pielęgniarstwo w podstawowej opiece zdrowotnej* t.I. Makmed 2008
2. Brosowska B., Mielczarek-Pankiewicz E., *Pielęgniarstwo Środowiskowe*, wyd. Makmed, Lublin 2015
3. Kawczyńska-Butrym Z., *Rodzina-Zdrowie-Choroba*. Wyd. CZELEJ 2003

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Woynarowska B., Jodkowska M., *Testy przesiewowe u dzieci i młodzieży w wieku szkolnym*, wyd. ImiD Warszawa 2002.
2. Oblacińska A., Woynarowska B., *Profilaktyczne badania lekarskie i inne zadania lekarza w opiece zdrowotnej nad uczniami*, wyd. ImiD Warszawa 2002.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę praktycznych efektów uczenia się)
W01-W07		X	X		X	X		X
U01-U12		X	X		X	X		X
K01-K06		X	X		X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Podstawy pielęgniarstwa
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 1, 2
Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin, zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	34
Kształcenie na odległość	14
Ćwiczenia	200
Praca własna studenta	77
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	325
Punkty ECTS	10

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wymagania wstępne: znajomość biologii człowieka na poziomie szkoły średniej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z teoretycznymi podstawami pielęgnowania, tradycją i historią zawodu.
Zapoznanie studenta z podstawowymi metodami pracy pielęgniarki i ich doбором w zależności od kategorii odbiorców oraz rodzaju świadczonej opieki pielęgniarstwa i także miejsca świadczenia opieki w systemie ochrony zdrowia.
Kształtowanie umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających człowieka w różnym stanie zdrowia i w różnym wieku. Przygotowanie studenta do zapewnienia jakości świadczonej opieki pielęgniarstwa.
Przygotowanie studenta do sprawowania opieki pielęgniarstwa nad pacjentem, rodziną, grupą społeczną zgodnie z regułami prawa i zasadami etyki

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Uwarunkowania rozwoju pielęgniarstwa na tle transformacji opieki pielęgniarstwa i profesjonalizacji współczesnego pielęgniarstwa;	C.W1
W02	Pojęcie pielęgnowania, w tym wspierania, pomagania i towarzyszenia oraz rolę pacjenta w realizacji opieki pielęgniarstwa;	C.W2
W03	Definicję zawodu pielęgniarki według Międzynarodowej Rady Pielęgniarek (ICN), funkcje i zadania zawodowe pielęgniarki według Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization, WHO)	C.W3
W04	proces pielęgnowania (definicję, etapy, zasady) oraz metody organizacji pracy, w tym w ramach podstawowej opieki pielęgniarstwa (<i>primary nursing</i>), jej istotę i odrębności, z uwzględnieniem ich wpływu na jakość opieki pielęgniarstwa i rozwój praktyki pielęgniarstwa;	C.W4
W05	klasyfikacje praktyki pielęgniarstwa (Międzynarodowa Klasyfikacja Praktyki Pielęgniarskiej <i>International Classification for Nursing Practice</i> , ICNP, oraz Międzynarodowa Klasyfikacja Diagnoz Pielęgniarskich według NANDA <i>NANDA's International Nursing Diagnoses</i> , North American Nursing Diagnosis Association, NANDA);	C.W5
W06	istotę opieki pielęgniarstwa opartej o wybrane założenia teoretyczne (Florence Nightingale, Virginia Henderson, Dorothea Orem, Callista Roy, Betty Neuman);	C.W6

W07	istotę, cel, wskazania, przeciwwskazania, powikłania, niebezpieczeństwa, obowiązujące zasady i technikę wykonywania podstawowych czynności pielęgniarstwa w ramach świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych zgodnie z obowiązującymi wytycznymi;	C.W7
W08	zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem zdrowym, zagrożonym chorobą i chorym, w tym o niepomysłnym rokowaniu;	C.W8
W09	zakres i charakter opieki pielęgniarstwa w przypadku deficytu samoopieki, zaburzonego komfortu i zaburzonej sfery psychoruchowej pacjenta;	C.W9
W10	zakres opieki pielęgniarstwa i interwencji pielęgniarstwa w wybranych diagnozach pielęgniarstwa;	C.W10
W11	udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym w procesie promocji zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji;	C.W11
W12	Zasady udzielania pomocy w stanach zagrożenia zdrowotnego	C.W12
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;	C.U1
U02	gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania fizykalnego i analizy dokumentacji w celu rozpoznania stanu zdrowia pacjenta, a także interpretować i dokumentować uzyskane wyniki dla potrzeb diagnozy pielęgniarstwa;	C.U2
U03	ustalać plan opieki pielęgniarstwa oraz realizować go wspólnie z pacjentem, jego rodziną lub opiekunem;	C.U3
U04	monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;	C.U4
U05	dokonywać wstępnej, bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta (stan, problemy, potrzeby) i ewaluacji podejmowanych interwencji pielęgniarstwa;	C.U5
U06	wykonać pomiar glikemii i ciał ketonowych we krwi z użyciem glukometru, pomiar glukozy i ciał ketonowych w moczu z użyciem pasków diagnostycznych, pomiar cholesterolu we krwi oraz wykonać inne testy paskowe;	C.U6
U07	wykonywać procedurę higienicznego mycia i dezynfekcji rąk, zakładać i zdejmować rękawice medyczne jednorazowego użycia, zakładać odzież operacyjną, stosować zasady aseptyki i antyseptyki, postępować z odpadami medycznymi oraz stosować środki ochrony indywidualnej i procedurę poekspozycyjną;	C.U7
U08	przygotować narzędzia i sprzęt medyczny do realizacji procedur oraz skontrolować skuteczność sterylizacji;	C.U8
U09	przewodzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;	C.U9
U10	wykonywać u pacjenta w różnym wieku pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu lub długości ciała, obwodów: głowy, klatki piersiowej, talii, wskaźnika masy ciała (<i>Body Mass Index</i> , BMI), wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: stosunek obwodu talii do obwodu bioder (<i>Waist Hip Ratio</i> , WHR), stosunek obwodu talii do wzrostu (<i>Waist to Height Ratio</i> , WHtR), grubości fałdów skórno-tłuszczowych, obwodów brzucha i kończyn) oraz interpretować ich wyniki;	C.U10
U11	pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;	C.U11
U12	wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych;	C.U12
U13	stosować zabiegi przeciwzapalne;	C.U13
U14	przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami farmakoterapii i standardami opieki pielęgniarstwa;	C.U14

U15	obliczyć dawkę leku, samodzielnie podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza, oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie, a także uczestniczyć w zabiegu podaży toksyny botulinowej przez lekarza w procedurach medycznych w leczeniu spastyczności;	C.U15
U16	wystawiać recepty na leki, w tym recepturowe, środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego oraz wyroby medyczne w ramach kontynuacji leczenia w ramach realizacji zleceń lekarskich;	C.U16
U17	uczestniczyć w przetaczaniu krwi i jej składników oraz preparatów krwiozastępczych;	C.U17
U18	wykonywać szczepienia przeciw grypie, WZW, tężcowi, COVID-19, pneumokokom, wściekliźnie oraz inne obowiązkowe i zalecane szczepienia ochronne zgodnie z przepisami prawa;	C.U18
U19	rozpoznawać i klasyfikować NOP oraz charakteryzować miejscowe i uogólnione reakcje organizmu występujące u pacjenta, a także podejmować stosowne działania;	C.U19
U20	wykonać testy skórne i próby uczuleniowe;	C.U20
U21	wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;	C.U21
U22	zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, w tym żyły szyjnej zewnętrznej, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego;	C.U22
U23	dobrać i stosować dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik do żołądka lub przetokę odżywcza);	C.U23
U24	przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik, metod i sprzętu, z zastosowaniem zasad bezpieczeństwa pacjenta i swojego;	C.U24
U25	wystawiać zlecenia na wyroby medyczne w ramach kontynuacji zlecenia lekarskiego;	C.U25
U26	prowadzić gimnastykę oddechową oraz wykonywać drenaż ułożeniowy, inhalację i odśluzowywanie dróg oddechowych;	C.U26
U27	podać pacjentowi doraźnie tlen z wykorzystaniem różnych metod oraz uczestniczyć w tlenoterapii z wykorzystaniem dostępu do centralnej instalacji gazów medycznych, butli z tlenem lub koncentratora tlenu;	C.U27
U28	wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia bierne i czynne;	C.U28
U29	wykonywać zabiegi higieniczne u dziecka i dorosłego, pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;	C.U29
U30	oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;	C.U30
U31	wykonywać zabiegi doodbytnicze;	C.U31
U32	pielęgnować przetoki jelitowe i moczowe, w tym stosować zasady i techniki zakładania oraz wymiany worka stomijnego i środki do pielęgnacji przetok;	C.U32
U33	zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę, usuwać cewnik i prowokować mikcję;	C.U33
U34	zakładać zgłębnik do żołądka, monitorować jego położenie i drożność, usuwać go oraz wymienić PEG (niskoprofilową gastrostomię balonową);	C.U34
U35	wystawiać zlecenia na środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego;	C.U35
U36	dobrać rodzaj i technikę zakładania bandażu i innych materiałów opatrunkowych oraz je stosować;	C.U36
U37	zakładać odzież operacyjną;	C.U37
U38	założyć opatrunek na ranę, zmienić go lub zdjąć;	C.U38
U39	usunąć szwy z rany;	C.U39
U40	prowadzić dokumentację medyczną, w tym w postaci elektronicznej, oraz posługiwać się nią i zabezpieczać zgodnie z przepisami prawa;	C.U40
U41	udzielać pierwszej pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia	C.U41

	zdrowia i życia;	
U42	doraźnie unieruchamiać złamania kości, zwichnięcia i skręcenia oraz przygotowywać pacjenta do transportu;	C.U42
U43	doraźnie tamować krwawienia i krwotoki;	C.U43
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K07	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Pielęgniarstwo wczoraj i dziś. Rozwój pielęgniarstwa na tle zmian w systemie ochrony zdrowia. Istota współczesnego pielęgniarstwa.	W01, K01-K07
2	Pielęgniarstwo – wspieranie, pomaganie, towarzyszenie jednostce i grupie społecznej.	W02, K01-K07
3	Rola i funkcje zawodowe pielęgniarki.	W03, W11 K01-K07
4	Pielęgowanie – istota działalności praktycznej pielęgniarstwa. Modele opieki pielęgniarskiej. Proces pielęgowania jako metoda pracy pielęgniarki. Primary nursing	W04, K01-K07
5	Źródła danych i metody pozyskiwania informacji przez pielęgniarkę. Ocena stanu chorego – diagnoza pielęgniarska.	W04, W05, K01-K07
6	Klasyfikacja diagnoz pielęgniarskich. Opieka i interwencje pielęgniarskie w wybranych sytuacjach klinicznych pacjenta.	W05, W10, W11, K01-K07
7	Podstawy teorii pielęgniarstwa. Teorie i modele pielęgowania: F. Nightingale, V. Henderson, D. Orem, C. Roy, B. Neuman.	W06, W11, K01-K07
8	Podmiot i dawca opieki w pielęgowaniu. Holizm w opiece nad człowiekiem. Szpital jako środowisko pacjenta.	W01, W02, K01-K07
9	Zespół terapeutyczny – rola pielęgniarki w procesie diagnozowania, leczenia, rehabilitacji, profilaktyki i promocji zdrowia.	W03, K01-K07
10	Udział pielęgniarki w procesie promowania zdrowia, profilaktyki, diagnozowania, leczenia i rehabilitacji. Opieka i interwencje pielęgniarskie w wybranych diagnozach pielęgniarskich.	W08, K01-K07
11	Profilaktyka zakażeń w pracy pielęgniarki.	W08, K01-K07
12	Podstawy desmurgii.	W010, K01-K07
13	Bezpieczeństwo i komfort pacjenta (otoczenie pacjenta, zapobieganie upadkom, zmiana bielizny osobistej i pościelowej pacjentowi leżącemu, prześcielenie łóżka pacjentowi leżącemu).	W10, W11, K01-K07
14	Aktywność i przemieszczanie pacjenta (usprawnianie ruchowe, przemieszczanie pacjenta, pozycje ułożeniowe). Ergonomia w pracy pielęgniarki.	W10, W11, K01-K07
15	Higiena osobista pacjenta (higiena całego ciała).	W10, W11, K01-K07
16	Pomiary i ocena parametrów funkcji organizmu (temperatura ciała, oddech, tętno, ciśnienie tętnicze krwi, pomiary antropometryczne, diureza, saturacja krwi, ośrodkowe ciśnienie żyłne, szczytowy przepływ wydechowy – PEF).	W10, W11, K01-K07
17	Metody i techniki pielęgowania dziecka. Pomiary masy, długości i obwodów ciała dziecka.	W10, W11 K01-K07
18	Wspomaganie odżywiania pacjenta (karmienie doustne, karmienie przez zgłębnik żołądkowy, gastrostomię, mikrojejunostomię igłową)	W10, W11 K01-K07
19	Wspomaganie wydalania kału i moczu (podanie basenu i kaczki, metody prowokowania wydalania moczu i kału, zabiegi dorektalne, cewnikowanie pęcherza moczowego)	W10, W11 K01-K07

20	Wspomaganie oddychania u pacjenta (ćwiczenia oddechowe, wspomaganie odkrztuszania wydzieliny z dróg oddechowych, drenaż ułożeniowy, toaleta drzewa oskrzelowego)	W10, W11 K01-K07
21	Udział pielęgniarki w diagnostyce pacjenta. Pobieranie materiału do badań diagnostycznych.	W10, W11 K01-K07
22	Zabiegi przeciwzapalne.	W10, W11 K01-K07
23	Podawanie leków przez układ pokarmowy, oddechowy, skórę i błony śluzowe, dotkankowo.	W10, W11 K01-K07
24	Przygotowanie pielęgniarki do instrumentowania. Udział pielęgniarki w leczeniu ran. Postępowanie z ranami czystymi i skażonymi.	W10, W11 K01-K07
25	Udział pielęgniarki w pielęgnacji stomii. Profilaktyka i leczenie odleżyn.	W10, W11 K01-K07
26	Udział pielęgniarki w wykonywaniu badań specjalistycznych i pobieraniu materiału do badań.	W10, W11 K01-K07
27	Udział pielęgniarki w udzielaniu pierwszej pomocy	W12, K01-K07
Ćwiczenia		
27	Regulamin pracowni, zapoznanie z przepisami BHP. Wybrane zabiegi zapewniające pacjentowi bezpieczeństwo (Higieniczne mycie i dezynfekcja rąk; stosowanie rękawiczek ochronnych)	U19 ,K01-K07
28	1. Technika bandażowania (Wprowadzenie do bandażowania; zasady obowiązujące przy bandażowaniu; technika wykonywania podstawowych obwojów; opatrunki na kończynie górnej i dolnej, opatrunki obręczy barkowej i klatki piersiowej, opatrunki bioder i pośladków)	U19, K01-K07
29	2. Techniki zabiegów zapewniających pomoc w czynnościach życia codziennego (ścielenie łóżka pustego i z chorym, zmiana bielizny pościelowej i osobistej pacjenta, kąpiel pacjenta, ułożenie pacjenta w różnych pozycjach, stosowanie udogodnień, przenoszenie pacjenta, pomoc w przemieszczaniu w obrębie łóżka, wstawaniu, poruszaniu się, ergonomia pracy)	U16, U19, K01-K07
30	3. Utrzymanie higieny osobistej pacjenta i otoczenia (toaleta chorego w łóżku (całkowita lub częściowa); higiena jamy ustnej; pielęgnowanie włosów, zarostu, paznokci)	U20, U21, K01-K07
31	4. Ocena podstawowych czynności życiowych i stanu ogólnego dorosłego człowieka i dziecka (pomiar temperatury ciała, oddechu, tętna, ciśnienia tętniczego krwi, wagi, wzrostu, pomiary obwodów i długości ciała)	U07, U08, K01-K07
32	5. Metody i techniki pielęgnowania dziecka. (pomiar masy, długości i obwodów ciała dziecka; kąpiel niemowlęcia, przewijanie dziecka)	U08, K01-K07
33	Techniki zabiegów enteralnych i usprawniających odżywianie (założenie zgłębnika, odżywianie przez zgłębnik, odżywianie przez przetokę, płukanie żołądka)	U15, U24, K01-K07
34	6. Techniki zabiegów usprawniających wydalanie (zabiegi dorektalne: założenie suchej rurki do odbytu, wlewka doodbytnicza, lewatywa, kroplowy wlew doodbytniczy; cewnikowanie pęcherza moczowego, płukanie pęcherza moczowego)	U12, U22, U23, K01-K07
35	7. Techniki zabiegów usprawniających wentylację płuc: (nacieranie, masowanie skóry, oklepywanie klatki piersiowej - wykonywanie gimnastyki biernej, czynnej i oddechowej u pacjenta), toaleta drzewa oskrzelowego, drenaż ułożeniowy, inhalacje, podawanie tlenu)	U17, U18, K01-K07
36	8. Zadania pielęgniarki w zakresie pobierania materiałów do badań laboratoryjnych (badanie ogólne moczu i na posiew, dobowa zbiórka moczu, bilans płynów, kał na krew utajoną, na jaja pasożytów, wymaz z nosa, gardła i innych części ciała, krew włóścizkowa)	U06, U09, K01-K07
37	Techniki zabiegów leczniczych (okłady, bańki lekarskie, lampa solux. Podawanie leków przez układ pokarmowy (doustnie, podjęzykowo, okołopoliczkowo, doodbytniczo), podawanie leków przez układ oddechowy (wziewnie, podawanie tlenu), podawanie leków na skórę i błonę śluzową (dospojówkowo, do ucha, donosa, dopochwowo, na skórę)	U10, U11, U12, K01-K07
38	Techniki zabiegów wynikających z udziału pielęgniarki w leczeniu pacjenta (wstrzyknięcia: śródskórne, podskórne, domięśniowe, dożylnie, krew z naczynia żylnego)	U11, U12, K01-K07
39	Technika zakładania wenflonu i podawania leków przez pompę infuzyjną oraz kroplowy wlew dożylny.	U14, K01-K07
40	Technika pielęgnowania pacjenta ze stomią (zmiana woreczka stomijnego, irygacja stomii). Pielęgnowanie rany odleżynowej.	U13, U21, K01-K07
41	12. Udział pielęgniarki w wykonywaniu wybranych badań specjalistycznych inwazyjnych i nieinwazyjnych (nakłucie wątroby, nerki, nakłucie lędźwiowe,	U04, U25, K01-K07

	nakłucie jamy opłucnej, nakłucie jamy otrzewnej, kaniulacja żył centralnych, nakłucie tętnicy, nakłucie stawu, pobieranie szpiku kostnego; EKG)	
42	Udział pielęgniarki w opiece nad pacjentem: gromadzenie danych o pacjencie, planowanie opieki, monitorowanie stanu zdrowia, ocena stanu zdrowia – bieżąca i końcowa, dokumentacja medyczna	U01, U02, U03, U04, U05, U25, K01-K07

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład, wykład konwersatoryjny, metoda problemowa,
- Dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku,
- Seminarium, burza mózgów, zadania problemowe,
- Zajęcia symulacyjne, praca w grupach,
- Ćwiczenia umiejętności technicznych

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i dodatkowymi materiałami
- Praca samokształceniowa: Prezentacja multimedialna lub esej. Ocena ujęcia zagadnień, aktualności treści, edycji. Minimalna objętość pracy 4 strony maszynopisu, min. 3 pozycje piśmiennictwa. Przykładowe tematy do wyboru: Historia szpitalnictwa na ziemiach polskich. Sławne pielęgniarki – do wyboru. Wybrana teoria pielęgnowania. Rola społeczno-zawodowa pielęgniarki lub inne wskazane przez prowadzącego.

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Fedak M.: *Bandażowanie* podręcznik desmurgii dla studentów pielęgniarstwa; Wydawnictwo Urban&Partner, Warszawa 2020.
2. Ślusarska B., Zarzycka D., Majda A.: *Podstawy pielęgniarstwa*. Tom I i II Wydawnictwo PZWL, Warszawa 2017.
3. Kózka M. (red.): *Pielęgniarstwo*, Wydawnictwo Urban&Partner, Wrocław 2018.
4. Ciechaniewicz W., Grochans E., Łoś E., *Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylnne*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
5. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.), *Diagnozy i interwencje pielęgniarstwa. Podręcznik dla studiów medycznych*, Wydawnictwo Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.
6. Kózka M., Płaszewska - Żywko L., *Procedury Pielęgniarstwa*, wyd. PZWL, Warszawa 2011
7. Klimaszewska (red.0), *Podstawowe czynności medyczne i pielęgnacyjne*, wyd. PZWL, Warszawa 2017
8. Górąjek-Jóźwik(red.) *Wprowadzenie do diagnozy pielęgniarstwa*, wyd. PZWL, Warszawa 2007
9. Kilańska D.(red.), *Międzynarodowa klasyfikacji praktyki pielęgniarstwa ICNP w praktyce pielęgniarstwa*, Wyd. PZWL, Warszawa 2017

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Szwalkiewicz E., *Zasady podnoszenia i przemieszczania pacjentów. Przewodnik dla pielęgniarek*. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2000.
2. Urbanek B. (red.), *Zawód pielęgniarki na ziemiach polskich w XIX i XX wieku. Z serii zawody medyczne na ziemiach polskich w XIX i XX wieku*, Instytut Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk. Śląski Uniwersytet Medyczny, wyd. Makmed, Warszawa 2008.
3. Wrońska I.: *Rola społeczno-zawodowa pielęgniarki*, wyd. CEM, Warszawa 1997.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (egzamin praktyczny)
W01-W12		x	x		x	x		X
U01-U43		x	x		x	x		X
K01-K07		x	x		x	x		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: Praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Promocja zdrowia
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 1
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		15
Ćwiczenia		15
Praca własna studenta		15
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		45
Punkty ECTS		3

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza ogólna na poziomie szkoły średniej.

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z działaniami służącymi promowaniu zdrowia.
Kształtowanie umiejętności edukacji i promowania zdrowia

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Koncepcje i założenia promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej	C.W13
W02	Zadania pielęgniarki w promocji zdrowia i zasady konstruowania programów promocji zdrowia	C.W14
W03	strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym	C.W15
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób, kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych oraz opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych;	C.U.47
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	KS3.
K02	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	KS4.
K03	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K04	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	KS6.
K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy,	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Promocja zdrowia a profilaktyka chorób. Zachowania zdrowotne i ich uwarunkowania	W01, K01-K05
2	Indywidualne i społeczne podejście do promocji zdrowia. Styl życia jako podstawowy czynnik wpływający na zdrowie człowieka.	W01, K01-K07
3	Edukacja zdrowotna, modele edukacji zdrowotnej. Zakres zadań pielęgniarki w promocji zdrowia i profilaktyce chorób. Rola ochrony zdrowia w kształtowaniu prawidłowego stylu życia	W01, W02, K01-K07
4	Rola instytucji publicznych w promocji zdrowia. Finansowanie programów promujących zdrowie. Strategie promocji zdrowia o zasięgu lokalnym, krajowym i światowym	W03, K01-K07
5	Ocena sytuacji epidemiologicznej populacji jako podstawa planowania działań z zakresu promocji zdrowia. Planowanie, realizacja i ewaluacja programów promocji zdrowia i profilaktyki chorób w placówkach ochrony zdrowia	W03, K01-K07
Ćwiczenia		
6	Ocena potencjału zdrowotnego pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem skal, siatek i pomiarów	U01, K01-K05
7	Dobór metod i form profilaktyki i prewencji chorób oraz kształtowanie zachowania zdrowotnego różnych grup społecznych	U01, K01-K05
8	Opracowanie i wdrażanie indywidualnych programów promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych	U1, K01-K05
Zajęcia praktyczne		
9	Kształtowanie umiejętności dobierania metod edukacji zdrowotnej i podejmowania działania edukacyjnych w zależności od wieku, stanu zdrowia, stopnia posiadanej wiedzy, zapotrzebowania na wiedzę, warunków i miejsca pobytu osoby lub grupy.	U01, K01-K05
10	Ocena stanu zdrowia pacjenta z wykorzystaniem siatek, skal i pomiarów.	U01, K01-K05
11	Oceniać potencjał zdrowotny pacjenta. Kształtowanie umiejętności opracowywania i wdrażania programów promujących zdrowie	U01, K01-K05

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład, wykład konwersatoryjny, metoda problemowa
- Dyskusja dydaktyczna, metoda projektowa, praca w grupach
- Zajęcia praktyczne – przygotowanie plakatu lub ulotki dotyczącej promocji zdrowia, przygotowanie lekcji dla uczniów szkoły podstawowej dotyczącej zdrowia
- Ćwiczenia, symulacja sytuacji zdrowotnej

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu, zapoznanie się z dodatkowymi materiałami dydaktycznymi
- Przygotowanie pracy zaliczeniowej: esej na zaproponowany temat przez nauczyciela

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Andruszkiewicz A., Banaszkiewicz M. (red.), *Promocja zdrowia. t II - Promocja zdrowia w praktyce pielęgniarki i położnej*, wyd. PZWL, Lublin 2010.
2. Cianciara D., *Zarys współczesnej promocji zdrowia*, wyd. PZWL, Warszawa 2010.
3. Ciechaniewicz W. *Edukacja zdrowotna z elementami teorii wychowania*, wyd. PZWI, Warszawa 2018
4. Sierakowska M.(red.), *Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarskiej*, wyd. PZWL, Warszawa 2015

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Woynarowska B., *Edukacja zdrowotna*, wyd. PWN, Warszawa 2008.
2. Karski J., *Praktyka i teoria promocji zdrowia*, wyd. CeDeWu, Warszawa 2008.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę, zaliczenie umiejętności praktycznych)
W01-W03			X	X	X	X		X
U01			X	X	X	X		X
K01-K05			X	X	X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: Praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Zasoby i system informacji w ochronie zdrowia
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 1
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		10
Ćwiczenia		10
Praca własna studenta		10
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		30
Punkty ECTS		2

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza ogólna z zakresu szkoły średniej.

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studentów z pojęciami i zasadami funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM). Zapoznanie studentów z metodami, narzędziami i technikami pozyskiwania i przetwarzania danych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Zasady budowy i funkcjonowania Systemu Informacji Medycznej (SIM), dziedzicznych systemów teleinformatycznych oraz rejestrów medycznych, a także zasady ich współdziałania	C.W49
W02	Metody, narzędzia i techniki pozyskiwania danych oraz ich wykorzystanie w praktyce zawodowej pielęgniarstwa	C.W50
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Interpretować i stosować założenia funkcjonalne systemu informacyjnego z wykorzystaniem zaawansowanych metod i technologii informatycznych w wykonywaniu i kontraktowaniu świadczeń zdrowotnych	C.U75
U02	Posługiwać się dokumentacją medyczną oraz przestrzegać zasad bezpieczeństwa i poufności informacji medycznej oraz ochrony danych osobowych	C.U76
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Ustawa o systemie informacji medycznej z dnia 28 kwietnia 2011. Przepisy ogólne.	W01-W02, K01-K06
2	CEZ, Systemy teleinformatyczne obsługujące system informacji medycznej	W01-W02, K01-K06
3	System Informacji Medycznej	W01-W02, K01-K06
4	Rejestry medyczne. Pozyskiwanie danych	W01-W02, K01-K06
5	Systemy informatyczne dziedziczne	W01-W02, K01-K06
6	Przekazywanie danych do systemu informacji medycznej	U01-U02, K01-K06
7	Nadzór i kontrola nad systemem informacji medycznej	U01-U02, K01-K06

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład, metoda problemowa, seminarium burza mózgów
- Rozwiązywanie zadań problemowych

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie pracy zaliczeniowej na temat bezpieczeństwa pacjenta w ochronie zdrowia
- Przygotowanie do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. *Telemedycyna i e-zdrowie. Prawo i informatyka*, red. nauk. I. Lipowicz, M. Świerczyński, G. Szpor, wyd. Wolters Kluwer, 2019.
2. *E-zdrowie. Wprowadzenie do informatyki w pielęgniarstwie*, red. nauk. D. Kilańska, H. Grabowska, A. Gaworska-Krzemińska, wyd. PZWL 2018.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę)
W01-W02					x	x		x
U01-U02					x	x		x
K01-K06					x	x		x

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: Praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Telemedycyna i e-zdrowie
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 3
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie na ocenę

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		
Ćwiczenia		20
Praca własna studenta		15
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		35
Punkty ECTS		1

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza ogólna na poziomie szkoły średniej.

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studentów z podstawami telemedycyny i e-zdrowia, systemami teleinformatycznymi oraz ich zastosowaniem w praktyce pielęgniarstwa w celu poprawy jakości i dostępności opieki zdrowotnej.
Wykształcenie umiejętności praktycznego wykorzystywania narzędzi telemedycznych i teleinformatycznych w dokumentowaniu opieki pielęgniarstwa oraz wspieraniu pacjentów w samoopiece zdrowotnej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	systemy telemedyczne i e-zdrowia oraz ich znaczenie dla usprawnienia udzielania świadczeń zdrowotnych, w tym świadczeń pielęgniarstwa;	C.W52
W02	rodzaje systemów telemedycznych z uwzględnieniem podziału na systemy synchroniczne i asynchroniczne;	C.W53
W03	narzędzia techniczne wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;	C.W54
W04	zakres i zasady udziału pielęgniarki w udzielaniu świadczeń zdrowotnych przy użyciu systemów telemedycznych i e-zdrowia.	C.W55
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	stosować narzędzia wykorzystywane w systemach telemedycznych i e-zdrowia;	C.U78
U02	dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa, z uwzględnieniem narzędzi teleinformatycznych do gromadzenia danych;	C.U79
U03	wspierać pacjenta w zakresie wykorzystywania systemów teleinformatycznych do samoopieki w stanie zdrowia i stanie choroby.	C.U80
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	przestrzegania praw pacjenta	KS2.
K03	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym	KS5.

	rozwiązaniem problemu	
K06	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Wprowadzenie do telemedycyny i e-zdrowia - definicje, historia rozwoju. Klasyfikacja systemów telemedycznych - synchroniczne vs asynchroniczne. Systemy informatyczne w placówkach zdrowotnych	W01-W04, U01-U03, K01-K06
2	Telekonsultacje w praktyce medycznej - rodzaje i zastosowania. Telemonitorowanie pacjentów - urządzenia i protokoły	W03, U02, K01-K06
3	Elektroniczna dokumentacja medyczna (EDM) - standardy i wymagania. Aplikacje mobilne w ochronie zdrowia (mHealth). Teleedukacja pacjentów - narzędzia i metody	W03, U03, K01-K06
4	Teleradiologia i telediagnostyka - możliwości i ograniczenia	W02, U04, K01-K06
5	Bezpieczeństwo danych w systemach telemedycznych	W01, U05, K01-K06
6	Systemy alarmowe i monitoring zdalny seniorów	W01, W05, W06, U05, K01-K06
7	Edukacja zdrowotna online - tworzenie materiałów	W06, U05, K01-K06
8	Analiza kosztów-korzyści w telemedycynie. Przyszłość telemedycyny - trendy i innowacje	W04, U01-U04, K01-K06

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład konwersatoryjny, seminarium, ćwiczenia, dyskusja
- Metoda warsztatowa, symulacja sytuacji
- Praca w grupach, praca indywidualna

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie pracy zaliczeniowej na wybrany temat z zakresu komunikacji w zespole lub rozwiązywania konfliktów
- Przygotowanie do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Ksykiewicz-Dorota A., *Zarządzanie w pielęgniarstwie*, wyd. PZWL 2013.
2. Kożusznik B., *Kierowanie zespołem pracowniczym*, Polskie Wydawnictwo Ekonomiczne, Warszawa 2005.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę)
W01-W04			X		X	X		X
U01-U03			X		X	X		X
K01-K06			X		X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: Praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Zakażenia szpitalne
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 2
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	15
Kształcenie na odległość	
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	10
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	25
Punkty ECTS	1

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: Mikrobiologii i parazytologii, Podstaw pielęgniarstwa, Zdrowia publicznego

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z regulacjami prawnymi i standardami organizacyjnymi w zakresie zapobiegania zakażeniom szpitalnym
Zapoznanie studenta z zasadami prewencji zakażeń w pracy pielęgniarki.
Kształtowanie umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych, rehabilitacyjnych zgodnie z zasadami prewencji zakażeń szpitalnych
Zapoznanie studenta z metodami zapobiegania ekspozycji zawodowej oraz postępowaniem poekspozycyjnym.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	pojęcie zakażeń związanych z opieką zdrowotną, ich źródła, patogeny zakażeń szpitalnych, ich rezerwuary, drogi szerzenia się i łańcuch epidemiczny;	C.W46
W02	organizację nadzoru nad zakażeniami w podmiocie leczniczym oraz metody kontroli zakażeń, z uwzględnieniem roli pielęgniarki epidemiologicznej;	C.W47
W03	zasady profilaktyki oraz mechanizm i sposoby postępowania w zakażeniu odcewnikowym krwi, szpitalnym zapaleniu płuc, zakażeniu układu moczowego, zakażeniu układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, zakażeniu miejsca operowanego, zakażeniu ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowym oraz zasady postępowania aseptycznego i antyseptycznego w zapobieganiu zakażeniom szpitalnym;	C.W48
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	stosować zasady zapobiegania zakażeniom związanym z opieką zdrowotną i zwalczania ich;	C.U72
U02	stosować zasady zapobiegania zakażeniom odcewnikowym krwi, szpitalnemu zapaleniu płuc, zakażeniom układu moczowego, zakażeniom układu pokarmowego o etiologii Clostridioides difficile, zakażeniom miejsca operowanego, zakażeniom ran przewlekłych i zakażeniu ogólnoustrojowemu;	C.U73

U03	stosować środki ochrony indywidualnej niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa swojego, pacjentów i współpracowników przed zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną oraz wdrażać odpowiedni rodzaj izolacji pacjentów;	C.U74
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K02	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K03	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Epidemiologia zakażeń szpitalnych – źródła i rezerwuar drobnoustrojów w środowisku szpitalnym, drogi szerzenia się zakażeń, zapobieganie i zwalczanie zakażeń szpitalnych. Przepisy prawne dotyczące zakażeń szpitalnych.	W01-W03, U01-U03, K01-K03
2	Kontrola zakażeń szpitalnych. Organizacja zespołów i komitetów ds. zakażeń szpitalnych. Koszty zakażeń szpitalnych.	W01-W03, U01-U03, K01-K03
3	Higiena szpitalna. Higiena rąk personelu. Metody dekontaminacji. Dezynfekcja jako element zapobiegania zakażeniom szpitalnym. Sterylizacja w zwalczaniu zakażeń szpitalnych. Cele i rodzaje izolacji w szpitalu.	W01-W03, U01-U03, K01-K03
4	Wybrane zakażenia szpitalne wirusowe, bakteryjne, grzybicze. Patogeny alarmowe i szczególnie reżim sanitarno-epidemiologiczny. Szpitalne zapalenie płuc i dolnych dróg oddechowych, zakażenia dróg moczowych, zakażenia ran, zakażenia krwi, zakażenia uogólnione. Zakażenia odcewnikowe.	W01-W03, U01-U03, K01-K03
5	Ocena sytuacji epidemiologicznej podmiotu leczniczego. Badanie pacjenta przyjętego do szpitala i na oddział. Rejestracja zakażeń szpitalnych. Problem interpretacji danych. Monitorowanie zakażeń.	W01-W03, U01-U03, K01-K03
6	Diagnostyka mikrobiologiczna w kontroli zakażeń szpitalnych. Bakteriologiczna analiza bieżąca i okresowa. Zasady pobierania materiału do badań bakteriologicznych – wydzieliny z drzewa oskrzelowego, moczu, krwi.	W01-W03, U01-U03, K01-K03
7	Polityka antybiotykowa szpitalu. Szczepienia ochronne jako metoda profilaktyki swoistej w walce z zakażeniami	W01-W03, U01-U03, K01-K03
8	Profilaktyka zakażeń szpitalnych w oddziałach: pediatrycznym, neonatologicznym, położniczym, ginekologicznym, onkologicznym, chirurgicznym, intensywnej terapii, zakaźnym i innych. Izolacja chorych zakaźnie.	W01-W03, U01-U02, K01-K03
9	Ekspozycja zawodowa pielęgniarstwa. Postępowanie poekspozycyjne.	W01-W03, U01-U02, K01-K03

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład, wykład konwersatoryjny, seminarium, metoda problemowa, dyskusja
- Analiza sytuacji klinicznej, burza mózgów, metoda indywidualnego przypadku
- Rozwiązywanie zadań problemowych

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie pracy zaliczeniowej na temat: np. Profilaktyka zakażeń szpitalnych w wybranym oddziale szpitalnym.
- Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Dzierżanowska D. (red.), *Zakażenia szpitalne*, wyd. Alfa-Medica Press, Bielsko-Biała 2008
2. Bulanda M.(red.) *Zakażenia szpitalne w jednostkach opieki zdrowotnej*, Wyd. PZWL, Warszawa 2016

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Ustawa z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Dz.U.z 2008r. Nr 234, poz.1570 ze zm.
2. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie kwalifikacji członków zespołu kontroli zakażeń Dz.U. 2010 nr 108 poz. 706szpitalnych

3. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie zakresu, sposobu i częstotliwości prowadzenia kontroli wewnętrznej w obszarze realizacji działań zapobiegających szerszeniu się zakażeń i chorób zakaźnych [Dz.U. 2010 nr 100 poz. 646](#)
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 grudnia 2011 r. w sprawie listy czynników alarmowych, rejestrów zakażeń szpitalnych i czynników alarmowych oraz raportów o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala. Dz.U z 2011r. Nr 294, poz1741
5. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 maja 2010 r. w sprawie sposobu dokumentowania realizacji działań zapobiegających szerszeniu się zakażeń i chorób zakaźnych oraz warunków i okresu przechowywania tej dokumentacji [Dz.U. 2010 nr 100 poz. 645](#)
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 sierpnia 2011 r. w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych. Dz.U. z 2011r., Nr 182. Poz1086

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	<i>Egzamin ustny</i>	<i>Egzamin pisemny</i>	<i>Kolokwium</i>	<i>Projekt</i>	<i>Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)</i>	<i>Praca pisemna</i>	<i>Zadania domowe</i>	<i>Inne (zaliczenie na ocenę)</i>
W01-W03					x	x		x
U01-U02					x	x		x
K01-K03					x	x		x

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Akademia Humanistyczno
Ekonomiczna w Łodzi
Filia w Warszawie

MODUŁ D, E, F

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Anestezjologia i pielęgniarstwo w zagrożeniu życia

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 5

Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin i zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	30
Kształcenie na odległość	15
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	20
Symulacja medyczna	18
Zajęcia praktyczne	80
Praktyki zawodowe	80
RAZEM	243
Punkty ECTS	9

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, farmakologii, pielęgniarstw specjalistycznych.
Umiejętność organizacji pracy pielęgniarstwa indywidualnej i zespołowej.

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z zasadami organizacji opieki specjalistycznej – intensywnej opieki i anestezjologii
Zapoznanie studenta z najczęstszymi problemami zdrowotnymi i pielęgnacyjnymi pacjentów przebywających w OIOM i poddawanych znieczuleniu.
Kształtowanie umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych, rehabilitacyjnych, edukacyjnych wobec pacjenta przebywającego w OIOM i jego rodziny oraz wobec pacjenta poddanego znieczuleniu.
Kształtowanie umiejętności kompleksowej opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem przebywającym w OIOM oraz poddawany znieczuleniu, w tym gromadzenie danych (wywiad, obserwacja, pomiary) i ich dokumentowanie
Kształtowanie umiejętności współpracy w zespole terapeutycznym

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	D.W1
W02	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	D.W2
W03	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych	D.W3
W04	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W4
W05	Zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W5
W06	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6

W07	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą onkotworową)	D.W7
W08	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W8
W09	Reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	D.W9
W10	Metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.W10
W11	Metody znieczulenia i zasady opieki nad pacjentem po znieczuleniu	D.W38
W12	Patofizjologię i objawy kliniczne chorób stanowiących zagrożenie dla życia (niewydolność oddechowa, niewydolność krążenia, zaburzenia układu nerwowego, wstrząs, sepsa)	D.W39
W13	Działania prewencyjne zaburzeń snu u chorego, w tym w intensywnej opiece, oraz stany deliryczne, ich przyczyny i następstwa	D.W40
W14	Zasady profilaktyki powikłań związanych ze stosowaniem inwazyjnych technik diagnostycznych i terapeutycznych u pacjentów w stanie zagrożenia życia	D.W41
W15	Metody, techniki i narzędzia oceny stanu świadomości i przytomności	D.W27
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;	D.U1
U02	Stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	D.U2
U03	Dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	D.U3
U04	Przeprowadzić kompleksowe badania podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarstwa	D.U4
U05	Ocenić poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	D.U5
U06	Asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii	D.U6
U07	Przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarstwa lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	D.U7
U08	Wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych	D.U8
U09	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	D.U9
U10	Dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe	D.U10
U11	Prowadzić profilaktykę powikłań wstępujących w przebiegu chorób	D.U11
U12	Prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	D.U12
U13	Prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	D.U13

U14	Edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	D.U14
U15	Prowadzić rozmowę terapeutyczną	D.U15
U16	Stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.U16
U17	Komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	D.U17
U18	Organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych	D.U18
U19	Doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	D.U19
U20	Wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	D.U20
U21	Obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny	D.U21
U22	Pielęgnować pacjenta z rurką intubacyjną lub tracheotomią oraz wentylowanego mechanicznie	D.U38
U23	Wykonać toaletę drzewa oskrzelowego systemem otwartym lub zamkniętym u pacjenta w określonych stanach klinicznych	D.U39
U24	Pielęgnować żyły dostępu naczyniowy obwodowy i centralny oraz dotętniczy	D.U40
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K07	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
Wykłady		
1	Podstawy anestezjologii. Rys historyczny anestezjologii i intensywnej terapii i pielęgniarstwa anestezjologicznego.	W01, K01-K07
2	Rodzaje anestezji, m.in. znieczulenie miejscowe, nasiękowe, przewodowe, podpajęczynówkowe, ogólne: wziewne, dożylnie, kombinowane, znieczulenie ogólne z intubacją.	W01, W02, W05 K01-K07
3	Przygotowanie chorego do znieczulenia (znieczulenie ogólne i regionalne). Opieka nad pacjentem w czasie znieczulenia, po znieczuleniu oraz we wczesnym okresie pooperacyjnym. Powikłania znieczulenia ogólnego i regionalnego. Znieczulenie u dzieci i osób w wieku podeszłym. Podstawowe zabiegi reanimacyjne u noworodków, niemowląt i dzieci.	W03, W04, W05, W09, W12 K01-K07
4	Leki stosowane w anestezjologii i intensywnej terapii.	W01, W06, K01-K07
5	Intensywny nadzór bezprzyrządowy i przyrządowy – rozpoznanie stanu zagrożenia życia. Badania biochemiczne wykonywane w stanach zagrożenia życia i ich interpretacja.	W07, W08, W09, K01-K07
6	Etiologia, patomechanizm, obraz kliniczny, leczenie pacjenta we wstrząsie (anafilaktycznym, kardiogenym, hipowolemicznym, septycznym). Pielęgnowanie pacjenta we wstrząsie. Etiologia, patomechanizm, objawy kliniczne i zasady opieki	W07, W08, W13, K01-K07

	nad pacjentem po nagłym zatrzymaniu krążenia. Ostra niewydolność krążenia. Reanimacja oddechowo – krążeniowa.	
7	Etiologia, patogenez, obraz kliniczny, metody diagnostyczne oraz leczenie i opieka pielęgnacyjna nad pacjentem z ostrą niewydolnością oddechową. Zasady wentylacji mechanicznej, skutki uboczne wentylacji. Zasady wentylacji u dzieci i dorosłych.	W07, W11, K01-K07
8	Etiologia, patogenez, obraz kliniczny, metody diagnostyczne oraz leczenie i opieka pielęgnacyjna nad pacjentem z ostrą niewydolnością wątroby i nerek. Postępowanie z pacjentem z ostrym zespołem brzuszyn.	W07, W10, K01-K07
9	Obraz kliniczny, postępowanie lecznicze oraz pielęgnacja pacjenta po urazach klatki piersiowej i jamy brzusznej. Opieka nad pacjentem z urazem wielonarządowym.	W07, W14, W15, K01-K07
10	Przyczyny, postępowanie diagnostyczne i lecznicze wobec pacjenta nieprzytomnego. Opieka nad pacjentem w śpiączce. Mechanizm śmierci mózgu, procedura rozpoznawania śmierci mózgu. Opieka nad dawcą narządów. Zagadnienia prawne i etyczne w intensywnej terapii.	W01, W16, K01-K07
11	Mechanizmy powstawania i przewodzenia bólu. Ocena bólu u pacjenta. Leczenie bólu – PCA, NCA.	W14, K01-K07
12	Pielęgnowanie chorego z dostępem naczyniowym żylnym i tętnicznym. Badania hemodynamiczne w intensywnej terapii: m.in. inwazyjny pomiar ciśnienia tętniczego, pomiar ośrodkowego ciśnienia żylnego.	W11, W07, K01-K07
13	Wsparcie żywieniowe chorych leczonych w intensywnej terapii. Zapotrzebowanie na składniki żywieniowe, obliczanie zapotrzebowania na płyny. Przetaczanie płynów infuzyjnych.	W10, K01-K07
14	Opieka nad pacjentem długotrwale unieruchomionym – usprawnianie poszczególnych układów (oddechowy, krążenia, skóra i tkanka podskórna, mięśniowy, kostno – stawowy).	W16, K01-K07
Ćwiczenia		
15	Gromadzenie informacji o pacjencie, formułowanie diagnozy pielęgniarzkiej	W06, K01-K07
16	Opieka nad pacjentem w sali nadzoru poznieczuleniowego. Terapia bólu.	W04, W12, W14, K01-K07
17	Przygotowanie do zabiegów i badań specjalistycznych (punkcja lędźwiowa, nakłucie i. opłucnej, intubacja, tracheostomia i inne)	W16, K01-K07
Lp.	Treści programowe – zajęcia praktyczne	Symbol efektów uczenia się
1	Zajęcia organizacyjne. Zapoznanie z dokumentacją i organizacją pracy pielęgniarek w oddziale intensywnej opieki medycznej i bloku operacyjnego. Zapobieganie zakażeniom szpitalnym na oddziale intensywnej terapii i bloku operacyjnym. Pogłębienie wiedzy o pacjencie metodą obserwacji pielęgniarzkiej, metodą wywiadu i poprzez analizę dokumentacji pacjenta. Współpraca z zespołem terapeutycznym	U01, K01-K07
2	Rozpoznanie problemów zdrowotnych chorego, określenie celu, zaplanowanie i wykonanie działań pielęgnacyjnych oraz ich ocena. Opieka nad chorym po znieczuleniu. Monitorowanie stanu zdrowia pacjenta z uwzględnieniem parametrów układu krążenia, oddechowego, bólu, stanu świadomości, układu wydalniczego.	U01, K01-K07
3	Monitorowanie chorego leczonego w oddziale intensywnej opieki medycznej: inwazyjne i nieinwazyjne metody wykonywania pomiarów (ciśnienie tętnicze krwi, ośrodkowe ciśnienie żyłne, EKG, pulsoksymetria, kapnometria, badanie gazometryczne krwi tętniczej).	U01-U16, K01-K07
4	Postępowanie z chorym nieprzytomnym. Zapobieganie powikłaniom wynikającym z długotrwałego unieruchomienia pacjenta. Usprawnianie układu oddechowego, krążenia, mięśniowego, kostno – stawowego, skóry.	U01-U16, K01-K07
5	Pielęgnowanie chorego wentylowanego mechanicznie: kontrola sprawności respiratora; ocena skuteczności wentylacji; obserwacja, kontrola szczelności i położenia oraz pielęgnacja rurki intubacyjnej lub tracheotomijnej; toaleta drzewa oskrzelowego; odzwyczajanie od respiratora. Monitorowanie chorego leczonego tlenem.	U01-U16, K01-K07
6	Żywnienie dojelitowe i pozajelitowe chorego w oddziale intensywnej opieki – dobór preparatów do żywienia. Techniki i metody żywienia dojelitowego. Monitorowanie zapotrzebowania na płyny oraz składniki pokarmowe.	U01-U16, K01-K07
7	Podawanie leków różnymi drogami. Pielęgnowanie linii naczyniowych żylnych obwodowych, centralnych oraz tętnicznych. Postępowanie w przypadku śmierci pacjenta. Samoocena i ocena studentów. Zaliczenie zajęć praktycznych.	U01-U16, K01-K07
Lp.	Treści programowe – praktyki zawodowe	Symbol efektów uczenia się
1	Organizacja opieki pielęgniarzkiej na oddziale anestezjologii i intensywnej terapii.	U01-U16, K01-K07

	Organizowanie i planowanie pracy własnej na stanowisku pracy. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania.	
2	Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem w oddziale intensywnego nadzoru, samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń udzielanych pacjentowi w ramach planowanych działań w procesie pielęgnowania. Analiza przypadków klinicznych	U01-U16, K01-K07
3	Problemy pielęgnacyjne pacjentów, z chorobami układu krążenia, którzy zostali poddani wysokospecjalistycznym zabiegom diagnostycznym i leczniczym	U01-U16, K01-K07
4	Dokumentowanie procesu pielęgnowania dla potrzeb praktyki pielęgniarstwa. Ocena ewaluacji działań opiekuńczych.	U01-U16, K01-K07
5	Opieka pielęgnacyjna nad pacjentem poddanym dializoterapii. Edukacja pacjenta w zakresie przestrzegania prawidłowej diety w niewydolności nerek.	U01-U16, K01-K07
6	Zapobieganie powikłaniom wynikającym z długotrwałego unieruchomienia u osób z zaburzeniami świadomości lub unieruchomionych.	U01-U16, K01-K07

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- analiza indywidualnego przypadku
- metoda warsztatowa
- seminarium, burza mózgów
- rozwiązywanie zadań problemowych
- praca w grupach, praca indywidualna
- pacjent symulowany, zajęcia metodami symulacji medycznej

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;
- Przygotowanie prac zaliczeniowych: tematy wskazane przez prowadzącego
- Przygotowanie się do zaliczenia i egzaminu.

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Wołowicka L., Dyk D. (red.), *Anestezjologia i Intensywna Opieka. Klinika i Pielęgniarstwo. Podręcznik dla studiów medycznych*, wyd. PZWL, Warszawa 2008
2. Krajewska-Kulak, *Standardy i procedury pielęgnowania chorych w stanach zagrożenia życia*, wyd. PZWL, Warszawa 2009
3. Dyk D., Gutysz-Wojnicka, *Pielęgniarstwo anestezjologiczne i intensywnej opieki*, wyd. PZWL, Warszawa 2018.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Larsen R., *Anestezjologia*, © Copyright by Wydawnictwo Medyczne Urban & Partner, Wrocław 2013.
2. Machała W., *Wykłady z anestezjologii*, wyd. PZWL, Warszawa 2017.
3. Machała W., *Anestezja chorych w stanach zagrożenia życia*, wyd. PZWL, Warszawa 2019.
4. Baranowska A., *Standardy anestezjologicznej opieki pielęgniarstwa*, wyd. PZWL, Warszawa 2019.
5. Rybicki Z., *Intensywna terapia dorosłych*, wyd. Makmed, Lublin 2014.
6. Morton N., Peutrell J., *Anestezjologia i intensywna terapia u dzieci*, red. wyd. pol. T. Szepter, Urban&Partner Wrocław 2007.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie umiejętności praktycznych)
W01-W16		X			X	X		x
U01-U16		X			X	X		x
K01-K07		X			X	X		x

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Badania naukowe w pielęgniarstwie

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 4

Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	10
Kształcenie na odległość	
Ćwiczenia	10
Praca własna studenta	20
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	40
Punkty ECTS	2

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu:

Etyki zawodu w zakresie:

Podstaw pielęgniarstwa w zakresie: rozwoju pielęgniarstwa

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z pojęciami dotyczącymi nauki i badań naukowych.

Zapoznanie studenta z teoretycznymi podstawami dotyczącymi procesu badawczego. Zapoznanie studenta z teoretycznymi podstawami dotyczącymi etyki pracy naukowej.

Kształtowanie umiejętności przygotowania, przeprowadzenia badania naukowego, interpretowania jego wyników oraz publikowania.

Przeprowadzanie badań naukowych zgodnie z zasadami etyki.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Znaczenie badań naukowych dla praktyki pielęgniarstwa i rozwoju zawodu pielęgniarstwa	D.W48
W02	Pielęgniarstwo organizacje naukowe i ich rolę w badaniach naukowych	D.W49
W03	Przedmiot, cel, obszar badań naukowych oraz paradygmaty pielęgniarstwa	D.W50
W04	Metody i techniki prowadzenia badań naukowych w pielęgniarstwie	D.W51
W05	Zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej pielęgniarstwa	D.W52
W06	Podstawowe zasady udziału pacjentów i personelu medycznego w badaniach klinicznych	D.W53
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych oraz wskazać możliwości ich wykorzystania w praktyce zawodowej pielęgniarstwa	D.U46
U02	Stosować regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej w działalności zawodowej pielęgniarstwa	D.U47

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	KS3.
K02	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	KS4.
K03	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K04	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Funkcje nauki i jej podział na dyscypliny. Etapy postępowania badawczego. Metody i techniki badań, z uwzględnieniem najczęściej przydatnych w pielęgniarstwie.	W01-W03, U01-U02, K01-K04
2	Przedmiot, zakres i cel badań naukowych. Problem badawczy. Hipotezy badawcze. Konstrukcja opracowań i projektów	W01-W03, U01-U02, K01-K04
3	Badania ilościowe i jakościowe. Sposoby zapisu piśmiennictwa w pracach medycznych.	W01-W03, U01-U02, K01-K04
4	Zasady interpretacji danych empirycznych. Analiza danych. Synteza. Upowszechnianie wyników badań	W01-W03, U01-U02, K01-K04
5	Etyka pracy naukowej. Prawo autorskie. Plagiat.	W01-W03, U01-U02, K01-K04
6	Tematyka badań w naukach medycznych/ w pielęgniarstwie - na podstawie analizy wybranych czasopism naukowych medycznych/pielęgniarskich pod kątem tematyki badań.	W01-W03, U01-U02, K01-K04
7	Analiza budowy planu pracy: badania jakościowe, ilościowe, praca kazuistyczna – na podstawie analizy wybranych artykułów z czasopism naukowych medycznych/pielęgniarskich	W01-W03, U01-U02, K01-K04
8	Budowa planu pracy badawczej /jakościowej i ilościowej/, kazuistycznej – przykładowe tematy. Budowa planu własnej pracy dyplomowej.	W01-W03, U01-U02, K01-K04
9	Formułowanie celów, problemów, hipotez badawczych. Analiza wybranych prac medycznych.	W01-W03, U01-U02, K01-K04
10	Zasady zapisów piśmiennictwa według wybranych stylów /Vancouver, Harvard i inne/.	W01-W03, U01-U02, K01-K04
11	Konstruowanie narzędzia badawczego.	W01-W03, U01-U02, K01-K04
12	Analiza opublikowanych wyników badań naukowych.	W01-W03, U01-U02, K01-K04
13	Konstruowanie artykułu naukowego /metaanaliza/	W01-W03, U01-U02, K01-K04
14	Wykorzystanie wyników badań naukowych w pracy pielęgniarzkiej - przygotowanie planu opieki pielęgniarzkiej z wykorzystaniem EBN.	W01-W03, U01-U02, K01-K04
15	Prezentacja otrzymanych wyników badań naukowych.	W01-W03, U01-U02, K01-K04

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład konwersatoryjny, dyskusja dydaktyczna
- burza mózgów, analiza artykułów naukowych
- praca w grupach, praca indywidualna, studium przypadku

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie prac zaliczeniowych:
  - 1) budowa planu pracy na podany przez prowadzącego temat, podanie celów, problemów badawczych; 2) skonstruowanie narzędzia badawczego /podany temat przez prowadzącego,
  - 3) Przygotowanie na ocenę artykułu na podstawie analizy wybranych artykułów dotyczących konkretnej tematyki badań w medycynie /pielęgniarstwie;
  - 4) Przygotowanie na ocenę planu opieki pielęgniarzkiej pacjenta – wykorzystanie dostępnych wyników badań naukowych w medycynie, pielęgniarstwie i naukach pokrewnych
- Przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Lenartowicz H., Kózka M., *Metodologia badań w pielęgniarstwie*, wyd. PZWL, Warszawa 2010.
2. Lesińska-Sawicka M.(red.), *Metoda case study w pielęgniarstwie*, wyd. Medyczne Borgis, Warszawa 2009.
3. Uchmanowicz, *Badania naukowe w pielęgniarstwie*, wyd. Continuo, Wrocław 2014

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Jakubaszko J., Ryś A., *Ratownictwo medyczne w Polsce. Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Zdrowie i Zarządzanie*, Kraków 2002.
2. Jakubaszko J. (red.), *Ratownik medyczny. Podręcznik*, wyd. Medyczne Górnicki, Wrocław 2003.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (Zaliczenie na ocenę)
W01-W03					X	X		X
U01-U02					X	X		X
K01-K04					X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Chirurgia, bok operacyjny i pielęgniarstwo chirurgiczne

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 3

Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin i zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	30
Kształcenie na odległość	15
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	25
Symulacja medyczna	24
Zajęcia praktyczne	120
Praktyki zawodowe	120
RAZEM	334
Punkty ECTS	13

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, pielęgniarstw klinicznych, badań fizykalnych.
Umiejętność organizacji pracy pielęgniarstwa indywidualnej i zespołowej.

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z zasadami organizacji opieki specjalistycznej – chirurgicznej stacjonarnej i ambulatoryjnej.
Zapoznanie studenta z najczęstszymi problemami zdrowotnymi i pielęgnacyjnymi pacjentów leczonych chirurgicznie.
Kształtowanie umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych, rehabilitacyjnych, edukacyjnych wobec pacjenta leczonego chirurgicznie.
Kształtowanie umiejętności kompleksowej opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem leczonym chirurgicznie, w tym gromadzenie danych (wywiad, obserwacja, pomiary) i ich dokumentowanie.
Kształtowanie umiejętności współpracy w zespole terapeutycznym.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	D.W1
W02	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	D.W2
W03	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarstwa w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych	D.W3
W04	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W4
W05	Zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W5
W06	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6

W07	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą onkologiczną)	D.W7
W08	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W8
W09	Reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	D.W9
W10	Metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.W10
W11	Zasady przygotowania pacjenta do zabiegu operacyjnego w trybie pilnym i planowym, w chirurgii jednego dnia oraz zasady opieki nad pacjentem po zabiegu operacyjnym w celu zapobiegania wczesnym i późnym powikłaniom	D.W14
W12	Czynniki zwiększające ryzyko okołoperacyjne	D.W15
W13	Zasady obserwacji pacjenta po zabiegu operacyjnym obejmującej monitorowanie w zakresie podstawowym i rozszerzonym	D.W16
W14	Metody i skale oceny bólu ostrego i oceny poziomu sedacji	D.W17
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;	D.U1
U02	Stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	D.U2
U03	Dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	D.U3
U04	Przeprowadzić kompleksowe badania podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarstwa	D.U4
U05	Ocenić poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	D.U5
U06	Asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii	D.U6
U07	Przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarstwa lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	D.U7
U08	Wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych	D.U8
U09	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	D.U9
U10	Dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe	D.U10
U11	Prowadzić profilaktykę powikłań wstępujących w przebiegu chorób	D.U11
U12	Prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	D.U12
U13	Prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	D.U13
U14	Edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	D.U14

U15	Prowadzić rozmowę terapeutyczną	D.U15
U16	Stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.U16
U17	Komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	D.U17
U18	Organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych	D.U18
U19	Doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	D.U19
U20	Wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	D.U20
U21	Obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny	D.U21
U22	Przygotować pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych oraz zabiegu operacyjnego w trybach pilnych i planowych	D.U22
U23	Rozpoznawać powikłania po specjalistycznych badaniach diagnostycznych i zabiegach operacyjnych	D.U23
U24	Dobierać technikę i sposoby pielęgnowania rany, w tym usuwać szwy i zakładać opatrunki specjalistyczne	D.U24
U25	Dobierać metody i środki pielęgnacji ran na podstawie ich klasyfikacji	D.U25
U26	Pielęgnować pacjenta z przetoką jelitową i moczową	D.U26
U27	Przekazać pacjenta, zgodnie z procedurami, na blok operacyjny na badania inwazyjne lub przyjąć pacjenta z bloku operacyjnego po badaniach inwazyjnych, przekazać pacjenta z oddziału do innego oddziału, pracowni, podmiotu leczniczego oraz przekazać informacje o pacjencie zgodnie z procedurami protokołu SBAR (Situation – sytuacja, Background – tło, Assessment – ocena, Recommendation – rekomendacja)	D.U27
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K07	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe - Wykłady	Symbol efektów uczenia się
1	Wprowadzenie do chirurgii, historia chirurgii ogólnej. Metody operacyjne w ramach chirurgii ogólnej i narządowej.	W01, K01-K07
2	Nowoczesne metody diagnozowania i leczenia chirurgicznego. Przygotowanie chorego do chirurgicznych badań diagnostycznych. Przygotowanie chorego do zabiegu operacyjnego w trybie nagłym i planowym oraz do zabiegu operacyjnego w chirurgii jednego dnia.	W02, W03, W04, K01-K07
3	Powikłania okołoperacyjne, m.in. zakażenia rany, oddechowe: zapalenie płuc, niedodma; zakrzepica żylna, zakażenia dróg moczowych, zaburzenia termoregulacji. Ocena stanu pacjenta po zabiegu operacyjnym i zapobieganie powikłaniom pooperacyjnym.	W03, W11 K01-K07
4	Pielęgnowanie chorego po zabiegu operacyjnym z uwzględnieniem rodzaju znieczulenia.	W05, K01-K07

5	Obrażenia tkanek miękkich (rodzaje ran i proces gojenia) oraz stany zapalne powłok (czyrak, zanokcica, zastrzał, róża, ropień, ropowica). Leczenie i pielęgnacja ran przewlekłych: odleżyny, owrzodzenia żyłne.	W07, W08, W09, W12, K01-K07
6	Urazy termiczne – oparzenia, odmrożenia, oparzenia prądem elektrycznym, chemiczne. Zaburzenia gospodarki wodno – elektrolitowej. Pierwsza pomoc w oparzeniu, leczenie oparzeń.	W07, W08, W09, W12, K01-K07
7	Przyczyny i objawy wstrząsu, rodzaje wstrząsu (kardiogenne, hipowolemiczny, septyczny, anafilaktyczny). Postępowanie diagnostyczne, lecznicze, pielęgnacyjne.	W07, W08, W09, W12, K01-K07
8	Leczenie krwią, preparatami krwi i preparatami osoczozastępczymi w chirurgii. Problemy etyczne związane z leczeniem krwią.	W06, W08, W09, W12, K01-K07
9	Urazy klatki piersiowej (złamania żeber, odma urazowa, śródpiersia, podskórna) i jamy brzusznej. Mnogie obrażenia ciała. Postępowanie pielęgnacyjne wobec pacjenta z urazem wielonarządowym.	W07, W08, W09, W12, K01-K07
10	Urazy mózgu i rdzenia – wstrząśnienie mózgu, stłuczenie mózgu, obrażenia kręgosłupa i rdzenia kręgowego. Opieka pielęgniarskiej chorego z urazem czaszkowo – mózgowym.	W07, W08, W09, W12, K01-K07
11	Diagnostyka, leczenie operacyjne, opieka pielęgniarska przed i pooperacyjna w chorobach gruczołu sutkowego, z uwzględnieniem chorób nienowotworowych (ginekomaszty), ropnych stanów zapalnych sutka (ropień płożowy, torbiel, mastopatia), łagodnych nowotworów sutka, raka sutka (epidemiologia, przebieg kliniczny, objawy, badania laboratoryjne, mammografia, biopsja, klasyfikacja TNM, leczenie chirurgiczne, hormonalne, chemioterapia).	W07, W08, W09, W12, K01-K07
12	Wybrane zagadnienia z chirurgii narządowej. Objawy chirurgiczne chorób układu trawiennego (ból brzucha, wymioty, zaburzenia połknięcia, obrona mięśniowa, wzdęcia, wodobrzusze).	W07, W08, W09, W12, K01-K07
13	Patofizjologia, przyczyny, postępowanie lecznicze i pielęgnacyjne wobec pacjenta z chorobami przełyku i przepony: choroba refluksowa przełyku, achalazja, rak przełyku, uchyłki przełyku, krwawienie z przełyku, oparzenie chemiczne górnego odcinka przewodu pokarmowego, przepukliny przeponowe.	W07, W08, W09, W12, K01-K07
14	Przyczyny, objawy kliniczne, możliwe powikłania, postępowanie lecznicze i pielęgnacyjne pacjenta z chorobami żołądka i dwunastnicy, ze szczególnym uwzględnieniem: choroby wrzodowej żołądka i dwunastnicy, krwawienia z górnego odcinka przewodu pokarmowego z powodu perforacji wrzodu trawiennego. Leczenie krwotoków z żyłaków przełyku oraz żołądka.	W07, W08, W09, W12, K01-K07
15	Diagnostyka, leczenie chorób wątroby (nowotwory wątroby, torbiel, ropień wątroby, nadciśnienie wrotne), dróg żółciowych i pęcherzyka żółciowego (różnicowanie żółtaczek, kamica pęcherzyka żółciowego, ostre zapalenie pęcherzyka żółciowego, rak pęcherzyka żółciowego). Model opieki pielęgniarskiej chorego ze schorzeniami wątroby i dróg żółciowych.	W07, W08, W09, W12, K01-K07
16	Budowa, rodzaje, leczenie operacyjne przepuklin brzusznych. Możliwe powikłania przepuklin. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z przepukliną. Ostre choroby jamy brzusznej: pojęcie „ostrego brzucha”, ostre zapalenie otrzewnej, ropnie wewnętrznotrzewnowe, ciało obce w przewodzie pokarmowym, ostre zapalenie wyrostka robaczkowego.	W07, W08, W09, W12, W14, K01-K07
17	Patofizjologia, objawy kliniczne, powikłania, postępowanie lecznicze i pielęgnacyjne wobec pacjenta z chorobami jelita cienkiego leczonego chirurgicznie, szczególnie w przypadku chorób: nowotworowych, Niedrożności. z uwzględnieniem rodzajów niedrożności, w chorobie Leśniowskiego – Crohna, w zespole upośledzonego wchłaniania. Zasady leczenia dietetycznego w tych chorobach.	W07, W08, W09, W12, W14, K01-K07
18	Przyczyny, objawy, patofizjologia i leczenie chorób jelita grubego (rak jelita grubego, uchyłkowatość okrężnicy, wrzodziejące zapalenie jelita grubego, jelito drażliwe) i odbytu (żyłaki odbytu, ropień, przetoka). Przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego na jelicie grubym. Opieka i wsparcie pacjenta z wylonioną stomią, przygotowanie pacjenta do samopielęgnacji.	W07, W08, W09, W12, W13, W14, K01-K07
19	Przeszczepianie tkanek i narządów. Immunologiczne postawy przeszczepiania narządów, immunosupresja, zakażenia po transplantacji, przeszczep wątroby, nerki, serca. Pielęgnacja pacjentów po przeszczepieniu narządów unaczynionych	W07, W08, W09, W12, W14, K01-K07
20	Zasady żywienia w chorobach chirurgicznych. Ocena niedożywienia, odżywianie enteralne, parenteralne; wybór metody żywienia.	W07, W08, W09, W10, K01-K07

Lp.	Treści programowe – zajęcia praktyczne	Symbol efektów uczenia się
21	Zajęcia organizacyjne. Organizacja pracy pielęgniarki w oddziale chirurgicznym. Obowiązująca dokumentacja. Profilaktyka zakażeń w oddziale chirurgicznym i bloku operacyjnym.	U01, K01-K07
22	Opieka nad chorym przy przyjęciu do oddziału chirurgicznego i przygotowanie pacjenta do zabiegu operacyjnego. Rozpoznanie problemów zdrowotnych chorego, określenie celu, zaplanowanie i wykonanie działań pielęgnacyjnych oraz ich ocena.	U01, K01-K07
23	Opieka nad chorym w dobie zabiegu operacyjnego. Monitorowanie stanu zdrowia pacjenta z uwzględnieniem parametrów układu krążenia, oddechowego, bólu, świadomości, układu wydalniczego.	U01-U14, K01-K07
24	Opieka nad chorym w kolejnych dobach po zabiegu operacyjnym. Wczesne i późne powikłania pooperacyjne.	U01-U14, K01-K07
25	Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem ze schorzeniami układu endokrynnego leczzonego chirurgicznie.	U02-U14, K01-K07
26	Opieka nad chorym ze schorzeniami układu pokarmowego i jelit. Ocena stopnia samoopieki pacjenta ze stomią jelitową. Edukacja pacjenta w zakresie pielęgnacji.	U01-U14, K01-K07
27	Opieka nad pacjentem ze schorzeniami naczyń żylnych i tętniczych	U01-U14, K01-K07
28	Opieka nad pacjentem po urazie narządu ruchu, zaopatrywanie złamań, pielęgnacja ran. Opieka nad pacjentem po amputacji kończyny dolnej. Udział pielęgniarki w rehabilitacji i usprawnianiu pacjenta po zabiegu amputacji kończyny. Przygotowanie do przyjęcia nowej roli w społeczeństwie. Przygotowanie do opatrunku i postępowanie z materiałem opatrunkowym i narzędziami chirurgicznymi po wykonaniu opatrunku.	U01-U14, K01-K07
29	Edukacja pacjentów w zakresie leczenia dietetycznego po zabiegach operacyjnych przewodu pokarmowego. Zasady farmakoterapii, podawanie leków różnymi drogami	U01-U14, K01-K07
Lp.	Treści programowe – praktyki zawodowe	Symbol efektów uczenia się
30	Organizacja środowiska opieki szpitalnej. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania. Zasady przyjęcia chorych dzieci do szpitala.	U01-U14, K01-K07
30	Zapewnienie jakości opieki pielęgniarskiej. Standardy i procedury opieki pielęgniarskiej.	U01-U14, K01-K07
31	Sposoby i zasady gromadzenia informacji o chorym dziecku. Indywidualna opieka, diagnoza pielęgniarska, plan opieki, realizacja zaplanowanych działań i ocena ich skuteczności. Podejście etyczne, zindywidualizowane, holistyczne, z poszanowaniem i respektowaniem praw pacjenta i godności osoby ludzkiej. Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad dzieckiem.	U01-U14, K01-K07
32	Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem, samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych – na przykładzie pacjentów w wybranym podmiocie leczniczym.	U01-U14, K01-K07
33	Dokumentacja opieki pielęgniarskiej.	U01-U14, K01-K07

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- analiza indywidualnego przypadku
- metoda warsztatowa
- seminarium, burza mózgów
- rozwiązywanie zadań problemowych
- praca w grupach, praca indywidualna
- pacjent symulowany, zajęcia metodami symulacji medycznej,

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;
- Przygotowanie prac zaliczeniowych: temat pracy do uzgodnienia z prowadzącym
- Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Głuszek S., *Chirurgia. Podręcznik dla studentów wydziałów nauk o zdrowiu*, wyd. Czelej, Lublin 2008.
2. Walewska E. (red.), *Podstawy pielęgniarstwa chirurgicznego*, wyd. PZWL, Warszawa 2014.
3. Rolka H, Kowalewska B., Jankowiak B., Krajewska-Kulak B., *Transplantologia i pielęgniarstwo transplantacyjne*, wyd. PZWL Warszawa 2016.
4. Walewska E., Ścisło L., *Procedury pielęgniarские w chirurgii*, wyd. PZWL, Warszawa 2012.
5. Noszczyk W. *Chirurgia-repetytorium*, wyd. PZWL, Warszawa 2019.
6. Banasiewicz T i wsp. (red.) *Stomia- prawidłowe postępowanie chirurgiczne i pielęgnacja*, wyd. TerMedia, Poznań 2017.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Noszczyk W., *Zarys dziejów chirurgii polskiej*, wyd. PZWL 2011.
2. Krasowski G., *Chirurgia kolorektalna*, wyd. PZWL, Warszawa 2012.
3. Klimczyk A., Niechwiadowicz – Czapka T., *Wybrane zagadnienia z pielęgniarstwa chirurgicznego*, wyd. Continuo, Wrocław 2008.
4. Łukieńczyk T., *Pielęgniarstwo operacyjne*, wyd. Urban&Partner, Wrocław 2019.
5. Krasowski G., Kruk M., *Leczenie odleżyn i ran przewlekłych*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.
6. Budynek M., Nowacki C., *Opatrywanie ran – wiedza i umiejętności*, wyd. Makmed, Lublin 2008.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zal. Umiejętności praktycznych)
W01-W14		X			X	X		x
U01-U14		X			X	X		x
K01-K07		X			X	X		x

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Choroby wewnętrzne i pielęgniarstwo internistyczne

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 3

Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin i zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	30
Kształcenie na odległość	15
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	25
Symulacja medyczna	24
Zajęcia praktyczne	120
Praktyki zawodowe	120
RAZEM	334
Punkty ECTS	11

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, pielęgniarstw klinicznych, badań fizykalnych.
Umiejętność organizacji pracy pielęgniarstwa indywidualnej i zespołowej.

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z zasadami organizacji opieki specjalistycznej – internistycznej.
Zapoznanie studenta z najczęstszymi problemami zdrowotnymi i pielęgnacyjnymi pacjentów internistycznych.
Kształtowanie umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych, rehabilitacyjnych, edukacyjnych wobec pacjenta internistycznego.
Kształtowanie umiejętności kompleksowej opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem internistycznym, w tym gromadzenie danych (wywiad, obserwacja, pomiary) i ich dokumentowanie.
Kształtowanie umiejętności współpracy w zespole terapeutycznym.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	D.W1
W02	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	D.W2
W03	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych	D.W3
W04	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W4
W05	Zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W5
W06	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6
W07	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą onkologiczną)	D.W7

W08	standardy i procedury pielęgniarские stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W8
W09	Reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	D.W9
W10	Metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.W10
W11	Zasady żywienia pacjentów z uwzględnieniem leczenia dietetycznego, wskazań przed i pooperacyjnych według obowiązujących wytycznych, zaleceń i protokołów (Enhanced Recovery After Surgery, ERAS)	D.W11
W12	Rodzaje i zasady stosowania środków specjalnego przeznaczenia żywieniowego w określonych stanach klinicznych	D.W12
W13	Zasady opieki nad pacjentami z przetokami odżywczymi, w szczególności przezskórną endoskopową gastrostomią (Percutaneous Endoscopic Gastrostomy, PEG), gastrostomią, mikrojejunostomią, przetokami wydalniczymi (kolostomią, ileostomią, urostomią) oraz przetokami powstałymi w wyniku powikłań	D.W10
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarскую, ustalać cele i plan opieki pielęgniarской, wdrażać interwencje pielęgniarские oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarской;	D.U1
U02	Stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	D.U2
U03	Dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	D.U3
U04	Przeprowadzić kompleksowe badania podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarской	D.U4
U05	Ocenić poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	D.U5
U06	Asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji łądźwiowej) oraz endoskopii	D.U6
U07	Przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarzki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	D.U7
U08	Wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych	D.U8
U09	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	D.U9
U10	Dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłąbnik do żołądka i przetokę odżywczą) oraz żywienie pozajelitowe	D.U10
U11	Prowadzić profilaktykę powikłań wstępujących w przebiegu chorób	D.U11
U12	Prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	D.U12
U13	Prowadzić rehabilitację przyłódkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	D.U13
U14	Edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	D.U14
U15	Prowadzić rozmowę terapeutyczną	D.U15
U16	Stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.U16

U17	Komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	D.U17
U18	Organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych	D.U18
U19	Doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	D.U19
U20	Wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	D.U20
U21	Obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny	D.U21
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K07	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe - Wykłady	Symbol efektów uczenia się
1	Etiologia oraz objawy kliniczne chorób układu krążenia. Podstawowe i specjalistyczne metody diagnostyczne chorób układu krążenia.	W01-W09, K01-K07
2	Pielęgnowanie chorych ze schorzeniami układu krążenia. Wskazówki edukacyjne dla pacjentów ze schorzeniami układu krążenia. Opieka pielęgniarska podczas przygotowywania pacjenta do specjalistycznych badań diagnostycznych oraz po ich wykonaniu.	W01-W09, K01-K07
3	Etiologia oraz objawy kliniczne chorób układu oddechowego. Opieka pielęgniarska nad osobami z chorobami układu oddechowego. Zadania pielęgniarki wobec pacjenta poddanego czynnościowym badaniom diagnostycznym i radiologicznym.	W01-W09, K01-K07
4	Etiologia oraz objawy kliniczne chorób przewodu pokarmowego, w tym chorób: refluksowej, wrzodowej żołądka i dwunastnicy oraz trzustki. Badania endoskopowe górnego i dolnego odcinka przewodu pokarmowego.	W01-W09, K01-K07
5	Etiologia i objawy chorób wątroby oraz układu żółciowego. Metody diagnostyczne. Podział, patogeneza, przebieg kliniczny i powikłania marskości wątroby. Opieka pielęgniarska nad pacjentem z zapalnymi chorobami wątroby.	W01-W09, K01-K07
6	Etiologia i przebieg kliniczny chorób krwi i układu krwiotwórczego. Objawy kliniczne chorób krwinek czerwonych i białych oraz wybranych zaburzeń krzepnięcia krwi. Rola i zadania pielęgniarki wobec pacjentów ze schorzeniami układu krwiotwórczego.	W01-W09, K01-K07
7	Etiologia i obraz kliniczny chorób układu moczowego. Zaburzenia gospodarki wodno-elektrolitowej oraz kwasowo- zasadowej. Diagnostyka i podział chorób nerek. Dawkowanie leków w niewydolności nerek. Pielęgnowanie chorych z zakażeniami układu moczowego, ostrą i przewlekłą niewydolnością nerek oraz po przeszczepie.	W01-W09, K01-K07
8	Cukrzyca – definiowanie, klasyfikacja, patogeneza, diagnozowanie, powikłania oraz leczenie. Opieka pielęgniarska oraz wskazówki edukacyjne dla pacjenta z cukrzycą.	W01-W09, K01-K07
9	Etiologia, diagnozowanie, przebieg chorób gruczołu tarczowego – nadczynność i niedoczynność tarczycy. Opieka pielęgniarska nad pacjentami ze schorzeniami układu wewnątrzwydzielniczego.	W01-W09, K01-K07
10	Epidemiologia, diagnozowanie, patogeneza i przebieg chorób reumatycznych narządu ruchu i tkanki łącznej. Rola i zadania pielęgniarki wobec chorego na RZS i zapalenie stawów.	W01-W09, K01-K07
11	Pielęgnowanie chorych z zakażeniami bakteryjnymi, wirusowymi i innymi chorobami zakaźnymi w oddziale internistycznym. Rola i zadania pielęgniarki, które wynikają z	W01-W09, K01-K07

Lp.	Treści programowe – zajęcia praktyczne	Symbol efektów uczenia się
	pracy na oddziale z osobą chorą zakaźnie.	
1	Zapoznanie z topografią i organizacją oddziału internistycznego, procedurami obowiązującymi w opiece nad pacjentami. Zapoznanie z przyjęciem chorego do szpitala, zasadami oceny stanu zdrowia pacjenta i obowiązującą dokumentacją pielęgniarską.	U01-U21, K01-K07
2	Opieka pielęgniarska nad pacjentami z chorobami układu krążenia. Opieka pielęgniarska w trakcie przygotowywania pacjentów do zabiegów hemodynamicznych oraz po ich wykonaniu. Rola i zadania pielęgniarki w diagnostyce chorób układu krwionośnego (EKG Holter, próba wysiłkowa). Udział pielęgniarki w rehabilitacji pacjenta po zawale mięśnia sercowego.	U01-U21, K01-K07
3	Udział pielęgniarki w profilaktyce chorób układu krążenia. Zadania i rola pielęgniarki w profilaktyce powikłań chorób układu krążenia.	U01-U21, K01-K07
4	Zadania i rola pielęgniarki w opiece nad pacjentami z chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy. Opieka pielęgniarska nad pacjentami z chorobą refluksową przełyku. Pielęgnowanie pacjenta z chorobą zakaźną	U01-U21, K01-K07
5	Proces pielęgnowania jako przejaw zindywidualizowanej opieki wobec pacjenta z cukrzycą typu I i II. Udział pielęgniarki w profilaktyce powikłań cukrzycy. Rola pielęgniarki w rozpoznawaniu i leczeniu cukrzycy. Przeprowadzenie rozmowy edukacyjnej z pacjentem ze świeżo rozpoznaną cukrzycą. Wspólne z pacjentem formułowanie diety cukrzycowej oraz nauka podawania insuliny u pacjenta z cukrzycą insulinozależną – element procesu profilaktyki powikłańcukrzycy.	U01-U21, K01-K07
6	Działania opiekuńcze i lecznicze wobec pacjenta z marskością wątroby. Pielęgnowanie chorych z zapaleniem pęcherzyka żółciowego.	U01-U21, K01-K07
7	Zebranie wywiadu z pacjentem, formułowanie diagnozy pielęgniarskiej i ustalenie planu działania wobec pacjenta z określonym schorzeniem internistycznym.	U01-U21, K01-K07
8	Opieka pielęgniarska nad pacjentami z chorobami układu oddechowego. Udział pielęgniarki w diagnozowaniu i leczeniu pacjentów chorych na POChP, astmę oraz zapalenie płuc. Działania profilaktyczne u pacjenta z zapaleniem płuc. Udział pielęgniarki w diagnostyce bezdechu nocnego badanie polisomnograficzne.	U01-U21, K01-K07
9	Pielęgnowanie chorych z chorobami rozrostowymi układu białokrwinkowego, niedokrwistością i szakami krwotocznymi.	U01-U21, K01-K07
10	Opieka pielęgniarska nad pacjentami z ostrą i przewlekłą niewydolnością nerek. Pielęgnowanie chorych leczonych dializami. Udział pielęgniarki w edukacji pacjentów z chorobami układu moczowego, w zakresie postępowania leczniczego, dietetycznego i pielęgnacyjnego.	U01-U21, K01-K07
11	Pielęgnowanie chorych ze schorzeniami tarczycy.	U01-U21, K01-K07
12	Problemy pielęgnacyjne w opiece nad chorym z reumatoidalnym zapaleniem stawów. Sprawowanie opieki pielęgniarskiej opartej na skalach służących do oceny sprawności samoobsługowej i jakości życia.	U01-U21, K01-K07
13	Asystowanie pielęgniarki w badaniach diagnostycznych tj., nakłucie jamy otrzewnej, nakłucie łądżwiowe. Postępowanie w przypadku śmierci pacjenta.	U01-U21, K01-K07
Lp.	Treści programowe – praktyki zawodowe	Symbol efektów uczenia się
1	Przyjęcie chorego do szpitala i oddziału szpitalnego chorób wewnętrznych	U01-U21, K01-K07
2	Organizacja opieki pielęgniarskiej na oddziale internistycznym. Organizowanie i planowanie pracy własnej na stanowisku pracy. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania.	U01-U21, K01-K07
3	Rozpoznanie sytuacji chorego. Gromadzenie danych o chorym dla potrzeb ustalenia diagnozy pielęgniarskiej i pielęgnowania.	U01-U21, K01-K07
4	Pomaganie choremu w zaspokojeniu potrzeb bio-psycho-społecznych. Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem w oddziale internistycznym,	U01-U21, K01-K07
5	Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem w oddziale internistycznym, samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń udzielanych pacjentowi w ramach planowanych działań w procesie pielęgnowania. Analiza przypadków klinicznych	U01-U21, K01-K07

6	Problemy pielęgnacyjne pacjentów, z chorobami układu krążenia	U01-U21, K01-K07
7	Promocja i edukacja zdrowotna pacjenta z cukrzycą, przygotowanie pacjenta do samoopieki (stosowania glukometru i pena do insuliny). Opracowanie zaleceń dietetycznych dla pacjenta.	U01-U21, K01-K07
8	Udział pielęgniarki w profilaktyce i leczeniu POChP.	U01-U21, K01-K07
9	Dokumentowanie procesu pielęgnowania dla potrzeb praktyki pielęgniarskiej. Ocena ewaluacji działań opiekuńczych.	U01-U21, K01-K07
10	Zapobieganie powikłaniom wynikającym z długotrwałego unieruchomienia u osób z zaawansowaną chorobą przewlekle postępującą.	U01-U21, K01-K07

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- analiza indywidualnego przypadku
- metoda warsztatowa
- seminarium, burza mózgów
- rozwiązywanie zadań problemowych
- praca w grupach, praca indywidualna
- pacjent symulowany, zajęcia metodami symulacji medycznej
- zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;
- Przygotowanie prac zaliczeniowych: Tematy prac do uzgodnienia z prowadzącym, np. Najczęstsze problemy pielęgnacyjne pacjentów z chorobami układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego, kostno-stawowego, krwiotwórczego i dokrewnego, plan opieki nad pacjentem i zakres edukacji zdrowotnej.
- Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu.

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Talarska D., Zozulińska- Ziółkiewicz D.(red), *Pielęgniarstwo internistyczne*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2010.
2. Jurkowska G., Łagoda K.(red.), *Pielęgniarstwo internistyczne*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.
3. Daniluk J., Jurkowska G.(red), *Zarys chorób wewnętrznych dla studentów pielęgniarstwa*, wyd. Czelej, Lublin 2005.
4. Kózka M., Płaszewska- Żywko L.(red), *Diagnozy i interwencje pielęgniarskie*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.
5. Pokot F. Choroby wewnętrzne, t. I, wyd. PZWL, Warszawa 2006

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Kózka M., Płaszewska- Żywko L.(red.), *Procedury pielęgniarskie*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.
2. Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K.(red.), *Podstawy pielęgniarstwa. Tom I. Założenia teoretyczne*, wyd. Czelej, Lublin 2008.
3. Ślusarska B., Zarzycka D., Zahradniczek K.(red.), *Podstawy pielęgniarstwa. Tom II. Wybrane działania pielęgniarskie*, wyd. Czelej, Lublin 2008.
4. Ciechaniewicz W., Grochans E., Łoś E.(red.), *Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylny*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2011.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zal. Umiejętności praktycznych)
W01-W09		X			X	X		X
U01-U21		X			X	X		X
K01-K07		X			X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 5

Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	30
Kształcenie na odległość	10
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	20
Symulacja medyczna	16
Zajęcia praktyczne	80
Praktyki zawodowe	80
RAZEM	236
Punkty ECTS	9

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, pielęgniarstw klinicznych, badań fizykalnych.
Umiejętność organizacji pracy pielęgniarstwa indywidualnej i zespołowej

CELE PRZEDMIOTU:

Przygotowanie studenta do sprawowania opieki pielęgniarstwa nad człowiekiem w starszym wieku zdrowym i chorym.
Zapoznanie studenta z organizacją i formami opieki nad osobami w podeszłym wieku.
Zapoznanie studenta z fizjologią procesu starzenia się. Przygotowanie studenta do realizacji zadań zawodowych z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki chorób geriatrycznych.
Kształtowanie umiejętności do realizacji całościowej oceny geriatrycznej. Przygotowanie do udziału w specjalistycznej diagnostyce chorób wieku podeszłego.
Zapoznanie studenta z wielkimi problemami geriatrycznymi. Zapoznanie z zasadami rozpoznawania najczęstszych chorób wieku podeszłego a także leczenia w chorobach wieku podeszłego.
Przygotowanie studenta do planowania i realizacji opieki nad osobą w starszym wieku przewlekle chorą, oraz niepełnosprawną.
Przygotowanie studenta do wdrożenia różnych metod usprawniania chorego, profilaktyki powikłań z długotrwałego unieruchomienia z zastosowaniem sprzętu rehabilitacyjnego i środków pomocniczych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	D.W1
W02	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	D.W2
W03	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych	D.W3
W04	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W4
W05	Zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W5
W06	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6

W07	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatricznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą onkologiczną)	D.W7
W08	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W8
W09	Reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	D.W9
W10	Metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.W10
W11	Proces starzenia się w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym	D.W23
W12	Patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku podeszłego: zespołu otępiennego, majaczenia, depresji, zaburzeń chodu i równowagi, niedożywienia, osteoporozy, hipotonii ortostatycznej, chorób narządu wzroku i narządu słuchu, inkontynencji oraz urazów doznanych w wyniku upadków	D.W24
W13	Narzędzia i skale do całościowej oceny geriatrycznej i oceny wsparcia osób starszych oraz ich rodzin i opiekunów	D.W25
W14	Zasady usprawniania i aktywizacji osób starszych	D.W26
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarstwa, ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa, wdrażać interwencje pielęgniarstwa oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarstwa;	D.U1
U02	Stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	D.U2
U03	Dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	D.U3
U04	Przeprowadzić kompleksowe badania podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarstwa	D.U4
U05	Ocenić poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	D.U5
U06	Asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii	D.U6
U07	Przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	D.U7
U08	Wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych	D.U8
U09	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	D.U9
U10	Dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe	D.U10
U11	Prowadzić profilaktykę powikłań wstępujących w przebiegu chorób	D.U11
U12	Prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	D.U12
U13	Prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	D.U13
U14	Edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	D.U14
U15	Prowadzić rozmowę terapeutyczną	D.U15
U16	Stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania	D.U16

	i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	
U17	Komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	D.U17
U18	Organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych	D.U18
U19	Doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	D.U19
U20	Wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	D.U20
U21	Obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny	D.U21
U22	Ocenić możliwości i deficyty funkcjonalne osoby starszej w życiu codziennym, posługując się skalami wchodzącymi w zakres całościowej oceny geriatrycznej	D.U29
U23	Rozpoznać ryzyko zespołu krucości (frailty syndrome) u osoby starszej, posługując się rekomendowanymi skalami oceny oraz ustalić na tej podstawie priorytety opieki pielęgniarskiej i działania prewencyjne w zakresie zapobiegania pogłębianiu się deficytów funkcjonalnych	D.U30
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K07	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe - Wykłady	Symbol efektów uczenia się
1	Proces starzenia się. Teorie starzenia się. Dane demograficzne uwzględniające starzenie się populacji w kraju, w Europie i na świecie. Fizjologia starzenia się - zmiany narządowe w przebiegu procesu starzenia się.	W01, K01-K07
2	Psychologiczne i społeczne aspekty starzenia się. Potrzeby godnościowe osób starszych (poszanowanie godności, wyrażanie szacunku, respektowanie woli, samostanowienia i decydowania, umożliwianie osobie starszej uczestnictwa w podejmowaniu decyzji oraz wykonywanych czynnościach, akceptacja). Problem samotności, ubóstwa i odrzucenia/marginalizacji osób starszych w społeczeństwie. Singularyzacja a aktywność społeczna. Formy aktywności osób starszych w rodzinie i w otoczeniu społecznym.	W01-W02, K01-K07
3	Dokumenty dotyczące starzenia się na świecie, w Europie i w Polsce - główne rekomendacje oraz strategię działań w aspekcie zdrowotnym i społecznym. Ageizm, marginalizacja, wykluczenie i przemoc – współczesne negatywne zjawiska i nastawienia społeczne. Zasady dotyczące kształtowania pozytywnego podejścia do osób starszych w społeczeństwie i równego ich traktowania. Zapobieganie zaniedbaniom opieki i innym formom przemocy wobec osób starszych.	W01-W9, K01-K07
4	Struktura opieki geriatrycznej, poziomy referencyjne opieki, zasady kierowania pacjentów do poradni geriatrycznej, oddziału geriatrycznego i specjalistów. Realizowane świadczenia zdrowotne. Wykonywanie Całościowej Oceny Geriatrycznej. Zespół geriatryczny i zadania członków zespołu w świetle standardów opieki geriatrycznej. Kierunki rozwoju opieki geriatrycznej w Polsce i na świecie.	W01-W10, K01-K07
5	Miejsce i rola pielęgniarki w opiece geriatrycznej stacjonarnej, domowej, długoterminowej.	W01-W9, K01-K07
6	Zasady diagnozowania i planowania opieki nad pacjentem w pielęgniarstwie geriatrycznym. Metody gromadzenia informacji o chorym geriatrycznie. Diagnoza	W01-W10, K01-K07

	pielęgniarska w geriatrici. Analiza sprawności funkcjonalnej człowieka w starszym wieku w oparciu o metodę Całościowej Oceny Geriatrycznej. Skale całościowej oceny geriatrycznej realizowane przez pielęgniarkę. Narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin. Komunikowanie się z osobami starszymi	
7	Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w starszym wieku: - wybrane wielkie problemy geriatryczne: majaczenie, otępienie, depresja, niedosłuch, niedowidzenie, zaburzenia mowy, zaburzenia odporności, ryzyko odwodnienia i niedożywienia. Wielochorobowość i wielolekowość	W01-W10, K01-K07
8	Etiopatogeneza, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zapobieganie w przypadku najczęściej występujących schorzeń wieku podeszłego: choroby ukł. krążenia – serca i naczyń: niedokrwienność serca, nadciśnienie tętnicze, niewydolność serca, hipotonia ortostatyczna, choroby żył i tętnic, zatorowość płucna u ludzi starszych; wybrane choroby neurologiczne u osób w wieku podeszłym: choroba Alzheimera, ch.Parkinsona, udar niedokrwienności mózgu i jego następstwa; choroby ukł. oddechowego: przewlekła obturacyjna choroba płuc - POCHP, zapalenie płuc, rak płuca i odmienności ich przebiegu u osób starszych; zaburzenia dotyczące przewodu pokarmowego: zaburzenia połykania, choroba refluksowa, rak żołądka, rak jelita grubego, biegunki, zaparcia, uchyłki jelita grubego u osób w starszym wieku; nadczynność tarczycy, niedoczynność tarczycy w starszym wieku, specyfika przebiegu cukrzycy i jej powikłania u ludzi starszych; zmiany hematologiczne związane z wiekiem - niedokrwistości, choroby układu ruchu choroba zwyrodnieniowa stawów, reumatoidalne zapalenie stawów, wybrane układowe choroby tkanki łącznej; choroby układu moczowego – zakażenia ZUM, choroby gruczołu krokowego.	W01-W10, K01-K07
9	Odrębności farmakoterapii geriatrycznej. Dobór i stosowanie leków. Zasada Start low Go slow. Kryteria Beers'a STOPP/START. Interakcje leków. Interakcje leków z żywnością.	W01-W10, K01-K07
10	Osteoporoza, osteomalacja, osteopenia. Diagnostyka radiologiczna osteoporozy. Profilaktyka złamań osteoporotycznych. Określanie 10- letniego ryzyka złamań- Kalkulator FRAX. Styl życia i umacnianie zdrowia u osób z grup ryzyka osteoporozy.	W01-W10, K01-K07
11	Chód i równowaga w starszym wieku. Upadki i urazy ludzi starszych. Ryzyko urazów i upadków u osób w starszym wieku. Czynniki ryzyka: biologiczne, środowiskowe, ryzykowne zachowania. Diagnostyka upadków i działania interwencyjne. Edukacyjna i wspierająca rola pielęgniarki. Zastosowanie systemów informacyjnych wzmacniających bezpieczeństwo osób starszych w domu. Teleopieka.	W01-W10, K01-K07
12	Przygotowanie pacjentów w starszym wieku do najczęściej wykonywanych badań diagnostycznych: pobranie krwi, test obciążenia glukozą, holter RR, EKG, densytometria, badania radiologiczne: zdjęcie rtg, usg, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny, badania endoskopowe: gastroscopia, kolonoskopia, bronchoskopia, badanie dopplerowskie naczyń; obserwacja w trakcie i po badaniu.	W01-W10, K01-K07
13	Problemy pielęgnacyjne osób z zespołami otępiennymi. Zapewnienie bezpieczeństwa chorym z chorobą Alzheimera. Udział w terapii reminiscencyjnej. Usprawnianie do samoobsługi. Opieka nad rodziną i bliskimi. Profilaktyka powikłań z długotrwałego unieruchomienia. Odżywianie chorych neurologicznie. Usprawnianie i bezpieczne przemieszczanie osób w starszym wieku z zaburzeniami neurologicznymi. Aktywizacja osób w starszym wieku w życiu codziennym. Przykłady terapii aktywizujących: ergoterapia, hortiterapia, kulturoterapia. Narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin oraz zasady ich aktywizacji	W01-W10, K01-K07
14	Specyfika opieki pielęgniarstwa nad osobą w starszym wieku z depresją.	W01-W10, K01-K07
15	Opieka pielęgniarstwa nad osobami w wieku podeszłym z chorobą Parkinsona.	W01-W10, K01-K07
16	Szczególne problemy pielęgnacyjne u osób starszych: rany przewlekłe i odleżyny, odparzenia, nietrzymanie moczu, nietrzymanie stolca.	W01-W10, K01-K07
Lp.	Treści programowe – zajęcia praktyczne	Symbol efektów uczenia się
17	Zasady opieki nad pacjentem w podeszłym wieku – aspekty praktyczne. Zmiany w narządach ciała związane z fizjologicznym starzeniem się – przykłady kliniczne. Zasady progeriatrycznego stosunku do osób w podeszłym wieku.	U01-U23, K01-K07
18	Organizacja środowiska opieki szpitalnej i domowej. Adaptacja starszego człowieka do pobytu w szpitalu i innych instytucjach udzielających świadczeń i opiekuńczych. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy. Źródła informacji o pacjencie w oddziale geriatrycznym. Zasady prowadzenia dokumentacji medycznej.	U01-U23, K01-K07

	Dokumentacja pielęgniarska. Gromadzenie danych o pacjencie. Współpraca interdyscyplinarna, szczególnie w relacji pielęgniarka - lekarz w zakresie opieki nad pacjentem w podeszłym wieku. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania.	
19	Całościowa ocena geriatryczna: ocena stanu funkcjonalnego, umysłowego i psychicznego u osób w wieku podeszłym z zastosowaniem skal geriatrycznych – zasady praktycznego stosowania zestawu skal geriatrycznych. Niesprawność ruchowa i upadki osób w starszym wieku. Program przeciwdziałania upadkom w oddziale geriatrycznym.	U01-U23, K01-K07
20	Wielkie zespoły geriatryczne: zespoły otępienne, depresja, majaczenie, zespół kruchości/słabości, zaburzenia termoregulacji, zaburzenia narządów zmysłów, ból przewlekły.	U01-U23, K01-K07
21	Nietrzymanie moczu, nietrzymanie stolca, odleżyny i rany przewlekłe.	U01-U23, K01-K07
22	Odwodnienie i niedożywienie osób w starszym wieku -diagnostyka, postępowanie terapeutyczne. Diety w oddziale geriatrycznym. Leczenie żywieniowe dojelitowe i pozajelitowe oraz możliwe powikłania.	U01-U23, K01-K07
23	Zasady leczenia, prewencji i opieki pielęgniarskiej w chorobach wieku podeszłego. Grupy leków najczęściej stosowanych w oddziale geriatrycznym, zasady przygotowania, przechowywania, podawania. Odrębności farmakoterapii geriatrycznej – analiza przypadków klinicznych	U01-U23, K01-K07
24	Zapobieganie zakażeniom szpitalnym w oddziale geriatrycznym/zakładzie opieki długoterminowej. Izolacja pacjenta w oddziale geriatrycznym – przyczyny, zasady.	U01-U23, K01-K07
25	Diagnoza pielęgniarska na poziomie indywidualnym, rodzinnymi i środowiskowym. Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta w starszym wieku, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem. Wykorzystanie narzędzi oceny (COG, ryzyka powstawania i rozwoju odleżyn, skala Barthel, Interai). Podejście etyczne, zindywidualizowane, holistyczne, z poszanowaniem i respektowaniem praw pacjenta i godności osoby ludzkiej.	U01-U23, K01-K07
26	Przygotowanie pacjenta do najczęściej wykonywanych badań w oddziale geriatrycznym – obserwacja w trakcie i po badaniu, możliwe następstwa i powikłania: badania krwi, test obciążenia glukozą, holter RR, EKG, densytometria, badania radiologiczne: zdjęcie rtg, usg, tomografia komputerowa, rezonans magnetyczny, badania endoskopowe: gastroscopia, kolonoskopia, bronchoskopia, badanie dopplerowskie naczyń;	U01-U23, K01-K07
27	Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem w starszym wieku, samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych – na przykładzie. Studium przypadku.	U01-U23, K01-K07
28	Problemy pielęgnacyjne chorego w starszym wieku z zespołem otępiennym i chorobą Alzheimera. Zaspokajanie potrzeb bio-psycho-społecznych pacjentów. Zapewnienie bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego.	U01-U23, K01-K07
29	Wykorzystanie specjalistycznego sprzętu oraz środków pomocniczych przy pielęgnacji oraz w usprawnianiu pacjentów. Zaopatrzenie w sprzęt rehabilitacyjny i środki pomocnicze.	U01-U23, K01-K07
30	Rozpoznawanie problemów i planowanie działań pielęgnacyjnych w odniesieniu do osób w wieku podeszłym z chorobą Parkinsona. Człowiek w starszym wieku z depresją. Zapewnienie bezpieczeństwa, pielęgnowanie i aktywizacja chorego. Różne formy oddziaływania psychoterapeutycznego (w tym rozmowa terapeutyczna), rehabilitacja przyłóżkowa oraz terapia zajęciowa.	U01-U23, K01-K07
31	Rozpoznawanie problemów i planowanie działań pielęgnacyjnych w przebiegu wybranych chorób i zaburzeń u osób w starszym wieku: ze strony układu sercowo-naczyniowego, moczowego, pokarmowego, wewnątrzwydzielniczego oraz zaburzeń wodno-elektrolitowych. Udział pielęgniarki w diagnostyce chorób i farmakoterapii.	U01-U23, K01-K07
32	Promowanie zdrowia i edukacja zdrowotna jednostki i grupy społecznej, przygotowanie pacjenta do samoopieki oraz opiekuna do sprawowania opieki nad pacjentem.	U01-U23, K01-K07
Lp.	Treści programowe – praktyki zawodowe	Symbol efektów uczenia się
33	Specyfika opieki geriatrycznej świadczonej w wybranym podmiocie leczniczym – rodzaj i zakres świadczonych usług, odbiorcy świadczeń. Organizacja środowiska opieki szpitalnej i domowej. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania. Izolacja pacjenta ze względów epidemiologicznych.	U01-U23, K01-K07
34	Charakterystyka sytuacji zdrowotnej i psychospołecznej ludzi w wieku podeszłym i starszym objętych opieką w wybranym podmiocie leczniczym. Rozpoznawanie	U01-U23, K01-K07

	problemów zdrowotnych i psychospołecznych wieku starszego i możliwości ich rozwiązywania przez pielęgniarkę. Podejście etyczne, zindywidualizowane, holistyczne, z poszanowaniem i respektowaniem praw pacjenta i godności osoby ludzkiej.	
35	Diagnoza pielęgnarska u osób w starszym wieku objętych opieką. Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta w starszym wieku, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem	U01-U23, K01-K07
36	Problemy pielęgnacyjne u osób z zespołem otępiennym, chorobą Alzheimera, Parkinsona, depresją i osteoporozą. Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem w starszym wieku, samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych – na przykładzie pacjentów w wybranym podmiocie leczniczym.	U01-U23, K01-K07
37	Zapobieganie powikłaniom wynikającym z długotrwałego unieruchomienia u osób z zaawansowaną chorobą przewlekle postępującą.	U01-U23, K01-K07
38	Pielęgnowanie chorych w starszym wieku z wybranymi problemami pielęgnacyjnymi, wynikającymi z niewydolności różnych układów i narządów: układu pokarmowego, sercowo-naczyniowego, wewnątrzwydzielniczego, moczowego, termoregulacji oraz zaburzeń wodno-elektrolitowych.	U01-U23, K01-K07
39	Promowanie zdrowia i edukacja zdrowotna jednostki i grupy społecznej, przygotowanie pacjenta do samoopieki ora opiekuna do sprawowania opieki nad pacjentem w wybranym podmiocie leczniczym.	U01-U23, K01-K07

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- analiza indywidualnego przypadku
- metoda warsztatowa
- seminarium, burza mózgów
- rozwiązywanie zadań problemowych
- praca w grupach, praca indywidualna
- pacjent symulowany, zajęcia metodami symulacji medycznej

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;
- Przygotowanie prac zaliczeniowych : przygotowanie studium przypadku wybranego pacjenta
- Przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Wieczorowska-Tobis K., Talarska D., *Geriatrya i pielęgniarstwo geriatryczne*, wyd. PZWL, Warszawa 2017
2. Grodzicki T., Kocemba J., Skalska A. (red.), *Geriatrya z elementami gerontologii ogólnej. Podręcznik dla lekarzy i studentów*, wyd. Via Medica, Gdańsk 2006.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Galus K. (red.), *Geriatrya wybrane zagadnienia*, wyd. Elsevier Urban &Partner, Wrocław 2007.
2. Rosenthal T, Naughton B., Williams M., (redakcja naukowa wydania polskiego: Pączek L., Niemczyk M.), *Geriatrya*, wyd. Czelej 2009.
3. Kędziora-Kornatowska K., Muszalik M., *Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku*, wyd. PZWI, Warszawa 2018
4. Motzing G, Schwarz (redakcja naukowa wydania polskiego: Galus K.), *Pielęgniarstwo geriatryczne*, wyd. Elsevier Urban&Partner, Wrocław 2012.
5. Cybulski M., Krajewska-Kułak E., *Wielkie zespoły geriatryczne*, Edra Urban&Partner, Wrocław 2021

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Zaliczenie pisemne	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zal. Umiej. praktycznych)
W01-W10		X			X	X		X
U01-U23		X			X	X		X
K01-K07		X			X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 5

Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin i zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	30
Kształcenie na odległość	10
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	20
Symulacja medyczna	16
Zajęcia praktyczne	80
Praktyki zawodowe	80
RAZEM	236
Punkty ECTS	8

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, pielęgniarstw klinicznych, badań fizykalnych
Umiejętność organizacji pracy pielęgniarzkiej indywidualnej i zespołowej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z najczęstszymi przyczynami, objawami i zasadami postępowania w wybranych chorobach neurologicznych.
Przygotowanie studenta do sprawowania profesjonalnej opieki nad chorym neurologicznie

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	D.W1
W02	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarzkiej nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	D.W2
W03	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarzki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych	D.W3
W04	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W4
W05	Zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W5
W06	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6
W07	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą onkologiczną)	D.W7

W08	standardy i procedury pielęgniarские stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W8
W09	Reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	D.W9
W10	Metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.W10
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarскую, ustalać cele i plan opieki pielęgniarской, wdrażać interwencje pielęgniarские oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarской;	D.U1
U02	Stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	D.U2
U03	Dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych 9w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	D.U3
U04	Przeprowadzić kompleksowe badania podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarской	D.U4
U05	Ocenić poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	D.U5
U06	Asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii	D.U6
U07	Przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarzki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	D.U7
U08	Wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych	D.U8
U09	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	D.U9
U10	Dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe	D.U10
U11	Prowadzić profilaktykę powikłań wstępujących w przebiegu chorób	D.U11
U12	Prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	D.U12
U13	Prowadzić rehabilitację przyłózkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	D.U13
U14	Edukować pacjenta, jego rodzinę i opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	D.U14
U15	Prowadzić rozmowę terapeutyczną	D.U15
U16	Stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.U16
U17	Komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	D.U17
U18	Organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych	D.U18

U19	Doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	D.U19
U20	Wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	D.U20
U21	Obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny	D.U21
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K07	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe - Wykłady	Symbol efektów uczenia się
1	Struktura i funkcja OUN. Etiopatogeneza zaburzeń neurologicznych	W01-W09, K01-K07
2	Podstawy badania neurologicznego	W01-W09, K01-K07
3	Metody diagnostyczne w neurologii	W01-W09, K01-K07
4	Podstawowe zespoły uszkodzenia i dysfunkcji mózgu	W01-W09, K01-K07
5	Urazy, guzy mózgu oraz rdzenia kręgowego	W01-W09, K01-K07
6	Zasady leczenia i prewencji w chorobach neurologicznych	W01-W09, K01-K07
7	Udział pielęgniarki w utrzymaniu i umacnianiu zdrowia u osób po incydentach neurologicznych. Profilaktyka chorób i urazów u osób w starszym wieku z dysfunkcją ruchową	W01-W09, K01-K07
8	Wybrane problemy pielęgnacyjne wynikające z niewydolności różnych układów i narządów u osób po incydentach neurologicznych w różnym wieku: układu pokarmowego, sercowo-naczyniowego, wewnątrzwydzielniczego, moczowego, termoregulacji oraz zaburzeń wodno-elektrolitowych.	W01-W09, K01-K07
9	Choroby demielinizacyjne.	W01-W09, K01-K07
10	Usprawnianie i bezpieczne przemieszczanie się osób w starszym wieku z zaburzeniami neurologicznymi.	W01-W09, K01-K07
11	Specyfika opieki pielęgniarstwa nad osobą z zaburzeniami komunikowania się.	W01-W09, K01-K07
12	Udział pielęgniarki w przygotowaniu chorych neurologicznie do badań diagnostycznych (nakłucie lędźwiowe, EEG, EMG, RTG przeglądowe i kontrastowe, CT, MR)	W01-W09, K01-K07
13	Obserwacja i pielęgnacja pacjenta po urazie rdzenia kręgowego, udarze mózgu krwotocznym i niedokrwiennym, z przewlekłe postępującą chorobą neurodegeneracyjną (SM, miastenia)	W01-W09, K01-K07
14	Wybrane problemy pielęgnacyjne chorych. Nietrzymanie moczu i stolca, odleżyny, niedowład, porażenie, zaburzenia świadomości, zaburzenia mowy, polykania, zaburzenia chodu, Dokumentacja opieki pielęgniarstwa.	W01-W09, K01-K07
Lp.	Treści programowe – zajęcia praktyczne	Symbol efektów uczenia się
1	Ocena funkcjonowania chorego w warunkach szpitalnych	U01-U14, K01-K07
2	Efektywna komunikacja z chorym i jego rodziną	U01-U14, K01-K07
3	Rozpoznawanie problemów zdrowotnych i psychospołecznych chorych oraz możliwości rozwiązywania ich przez pielęgniarkę diagnoza pielęgniarstwa na poziomie indywidualnym, rodzinnym, środowiskowym wykorzystywanie skali Barthel oraz innych narzędzi określenie celu opieki, planu i sposobu realizacji działań pielęgniarstwa oraz ocena realizacji	U01-U14, K01-K07

4	Problemy pielęgnacyjne chorych po incydentach neurologicznych określanie stopnia świadomości chorych wg skali Glasgow nawiązywanie kontaktu z chorym z zaburzeniami świadomości oraz afazją różnego rodzaju przygotowanie chorego do badań diagnostycznych (nakłucie lędźwiowe, EEG, EMG, RTG przeglądowe i kontrastowe, CT, MR)	U01-U14, K01-K07
5	Podawanie leków różnymi drogami, obserwacja działania leków	U01-U14, K01-K07
6	Karmienie chorego przez zgłębnik nosowo-żołądkowy, przeszskorną endoskopową gastrostomię PEG	U01-U14, K01-K07
7	Określenie ryzyka wystąpienia odleżyn, efektywne zapobieganie	U01-U14, K01-K07
8	Pielęgnowanie chorego z zaburzeniami zwieraczy z przyczyn neurologicznych	U01-U14, K01-K07
9	Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem neurologicznym, samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych – na przykładzie. Studium przypadku.	U01-U14, K01-K07
10	Promowanie zdrowia i edukacja zdrowotna jednostki i grupy społecznej, przygotowanie pacjenta do samoopieki oraz opiekuna do sprawowania opieki nad pacjentem. Edukacja w grupach ryzyka w kierunku prewencji chorób neurologicznych i ich następstw	U01-U14, K01-K07
11	Współpraca interdyscyplinarna w zakresie opieki nad pacjentem neurologicznym. Zasady prowadzenia dokumentacji medycznej. Dokumentowanie opieki.	U01-U14, K01-K07
12	Opieka pielęgniarska i towarzyszenie choremu w terminalnej fazie choroby oraz podczas umierania.	U01-U14, K01-K07
Lp.	Treści programowe – praktyki zawodowe	Symbol efektów uczenia się
1	Specyfika opieki neurologicznej świadczonej w wybranym podmiocie leczniczym – rodzaj i zakres świadczonych usług, odbiorcy świadczeń. Organizacja środowiska opieki szpitalnej i domowej. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania.	U01-U14, K01-K07
2	Charakterystyka sytuacji zdrowotnej i psychospołecznej ludzi po incydentach neurologicznych objętych opieką w wybranym podmiocie leczniczym. Rozpoznawanie problemów zdrowotnych i psychospołecznych i możliwości ich rozwiązywania przez pielęgniarkę. Podejście etyczne, zindywidualizowane, holistyczne, z poszanowaniem i respektowaniem praw pacjenta i godności osoby ludzkiej.	U01-U14, K01-K07
3	Diagnoza pielęgniarska u chorych neurologicznych objętych opieką. Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem	U01-U14, K01-K07
4	Problemy pielęgnacyjne u osób z afazją, niedowładami, porażeniami, zaburzeniami nastroju, depresją. Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem, samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych – na przykładzie pacjentów w wybranym podmiocie leczniczym.	U01-U14, K01-K07
5	Zapobieganie powikłaniom wynikającym z długotrwałego unieruchomienia u osób z zaawansowaną chorobą przewlekle postępującą.	U01-U14, K01-K07
6	Pielęgnowanie chorych z zaburzeniami neurologicznymi wybranymi problemami pielęgnacyjnymi, wynikającymi z niewydolności różnych układów i narządów: układu pokarmowego, sercowo-naczyniowego, wewnątrzwydzielniczego, moczowego, termoregulacji oraz zaburzeń wodno-elektrolitowych.	U01-U14, K01-K07
7	Standardy i procedury, zapewnienie, jakości pielęgniarskiej	U01-U14, K01-K07

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- analiza indywidualnego przypadku
- metoda warsztatowa
- burza mózgów
- rozwiązywanie zadań problemowych
- praca w grupach, praca indywidualna
- pacjent symulowany, zajęcia metodami symulacji medycznej

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;
- Przygotowanie prac zaliczeniowych: opis sytuacji zdrowotnej pacjenta z wybraną jednostką chorobową o podłożu neurologicznym
- Zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe – umiejętności praktyczne
- Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Prusiński A., *Neurologia praktyczna*, wyd. PZWL, Warszawa 2005.
2. Jaracz K., Domitrz I. (red.), *Pielęgniarstwo neurologiczne*, wyd. PZWL, Warszawa 2019.
3. Diener, H, Ch. Forsting, M., *Udar mózgu*, wyd. Medyczne Urban i Partner Wrocław 2004 .
4. Adamczyk, K., *Pielęgniarstwo neurologiczne*, wyd. Czelej Sp.z.o.o Lublin 2000.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zal. Umiej. praktycznych)
W01-W09		X			X	X		X
U01-U14		X			X	X		X
K01-K07		X			X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Opieka paliatywna

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 6

Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin i zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	25
Kształcenie na odległość	
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	20
Symulacja medyczna	8
Zajęcia praktyczne	40
Praktyki zawodowe	40
RAZEM	133
Punkty ECTS	5

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, pielęgniarstw klinicznych, badań fizykalnych
Umiejętność organizacji pracy pielęgniarstwa indywidualnej i zespołowej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studentów z zasadami organizacji i funkcjonowania opieki paliatywno – hospicyjnej w Polsce. Zapoznanie studenta z najczęstszymi objawami z poszczególnych układów i narządów oraz problemami natury psychicznej i duchowej występującymi u pacjentów leczonych paliatywnie. Przygotowanie studenta do realizacji zadań zawodowych wobec pacjenta zakwalifikowanego do opieki paliatywnej, nad chorym umierającym
Kształtowanie postawy moralnej i etycznej wobec podopiecznych wymagających opieki paliatywnej i hospicyjnej.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	D.W1
W02	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	D.W2
W03	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych	D.W3
W04	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W4
W05	Zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W5
W06	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6
W07	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą onkologiczną)	D.W7
W08	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W8

W09	Reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	D.W9
W10	Metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.W10
W11	Proces umierania, objawy zbliżającej się śmierci i zasady opieki w ostatnich godzinach życia pacjentów z chorobami niepoddającymi się leczeniu	D.W42
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	D.U1
U02	Stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	D.U2
U03	Dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych 9w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	D.U3
U04	Przeprowadzić kompleksowe badania podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	D.U4
U05	Ocenić poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	D.U5
U06	Asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii	D.U6
U07	Przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	D.U7
U08	Wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych	D.U8
U09	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	D.U9
U10	Dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe	D.U10
U11	Prowadzić profilaktykę powikłań wstępujących w przebiegu chorób	D.U11
U12	Prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	D.U12
U13	Prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	D.U13
U14	Edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	D.U14
U15	Prowadzić rozmowę terapeutyczną	D.U15
U16	Stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.U16
U17	Komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	D.U17
U18	Organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych	D.U18
U19	Doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	D.U19
U20	Wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	D.U20

U21	Obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny	D.U21
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K07	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe - Wykłady	Symbol efektów uczenia się
1	Etiologia, epidemiologia, objawy kliniczne, ocena zaawansowania i powikłania chorób nowotworowych. Krajowy Rejestr Nowotworów. Profilaktyka chorób nowotworowych. Badania screeningowe.	W01-W9, K01-K07
2	Leczenie chorób nowotworowych. Chemioterapia, radioterapia, leczenie chirurgiczne.	W01-W9, K01-K07
3	Historia i rozwój opieki paliatywnej i hospicyjnej w Polsce i na świecie. Wkład Cicely Saunders w rozwój opieki hospicyjnej. Filozofia opieki paliatywno-hospicyjnej. Metody i formy terapii paliatywnej: opieka stacjonarna i domowa nad chorym dorosłym, opieka nad dzieckiem. Dane dotyczące funkcjonowania opieki paliatywno-hospicyjnej w Polsce - organizacja i dostępność świadczeń, finansowanie, aspekty prawne.	W01-W9, K01-K07
4	Komunikowanie się z chorym i jego rodziną w okresie choroby, umierania i żałoby. Psychologiczne aspekty w opiece paliatywno-hospicyjnej.	W01-W9, K01-K07
5	Zadania pielęgniarki w opiece nad pacjentem o niepomyślnym rokowaniu. Udział pielęgniarki w zespole interdyscyplinarnym hospicjum.	W01-W9, K01-K07
6	Obserwacja najczęściej występujących objawów patologicznych (ból przewlekły, zmęczenie nowotworowe, jadłowstręt, wyniszczenie). Udział pielęgniarki w terapii, dokumentowanie opieki.	W01-W9, K01-K07
7	Objawy występujące u chorych z zaawansowanym procesem nowotworowym: duszność, kaszel, krwioplucie, ciasnota wewnątrzczaszkowa i drgawki, objawy ze strony ukł. pokarmowego: suchość jamy ustnej, stany zapalne, grzybica jamy ustnej, nudności, zaparcia, biegunki.	W01-W9, K01-K07
8	Problemy pielęgnacyjne u osób objętych opieką paliatywną. Stosowanie leków przeciwbólowych różnymi drogami, obserwacja objawów ubocznych farmakoterapii bólu.	W01-W9, K01-K07
9	Udział pielęgniarki w żywieniu chorych objętych opieką paliatywno- hospicyjną. Obsługa pompy perystaltyczno-obrotowej, podawanie pokarmów metodą grawitacyjną, strzykawką. Pielęgnacja stomii żołądkowej, PEG, gastrojejunostomii.	W01-W9, K01-K07
10	Pielęgnacja stomii jelitowej, tracheostomii, urostomii.	W01-W9, K01-K07
11	Ocena ryzyka odleżyn klasyfikacja, profilaktyka i terapia odleżyn. Pielęgnacja owrzodzeń nowotworowych.	W01-W9, K01-K07
12	Pielęgnacja dostępów żylnych, portów donaczyniowych.	W01-W9, K01-K07
13	Wybrane choroby nienowotworowe w opiece paliatywno-hospicyjnej: POCHP, SLA, przewlekła niewydolność krążenia. Przewlekła mechaniczna wentylacja inwazyjna i nieinwazyjna- aspekty medyczne i psychologiczne.	W01-W9, K01-K07
14	Usprawnianie chorych w opiece paliatywno-hospicyjnej. Sprzęt i urządzenia w profilaktyce powikłań z długotrwałego unieruchomienia, ułatwiający bezpieczne przemieszczanie się oraz higienę osobistą. Terapia zajęciowa, kulturoterapia, hortiterapia. Wolontariat - znaczenie opieki wolontaryjnej, zasady organizacji.	W01-W9, K01-K07
15	Jakość życia osób w terminalnej fazie choroby nieuleczalnej i jej uwarunkowania. Narzędzia oceny jakości życia.	W01-W9, K01-K07

16	Śmierć i umieranie. Wsparcie rodziny w opiece nad chorym w stanie terminalnym, w okresie umierania i żałoby.	W01-W9, K01-K07
17	Uporczywa terapia. Eutanazja. Testament życia.	W01-W9, K01-K07
Lp.	Treści programowe – zajęcia praktyczne	Symbol efektów uczenia się
1	Organizacja środowiska opieki szpitalnej i domowej. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania. Zasady przyjęcia chorych do zakładu. Sposób i zasady gromadzenia informacji o chorych.	U01-U15, K01-K07
2	Podstawowe parametry życiowe: temperatura, tętno, ciśnienie tętnicze krwi, oddech, świadomość, masa ciała i wzrost. Objawy patologiczne towarzyszące chorobie nowotworowej ze strony różnych układów i narządów, leczenie. Rodzaje bólu, charakter bólu, skale oceny natężenia bólu, modyfikacja prognozy odczuwania bólu.	U01-U15, K01-K07
3	Leczenie bólu: drabina analgetyczna, drogi podawania leków, dawki leków, charakterystyka wybranych leków p/bólowych, objawy uboczne stosowanego leczenia i ich modyfikacja. Inne metody leczenia bólu, terapia wspomagająca.	U01-U15, K01-K07
4	Problemy pielęgnacyjne chorego objętego opieką paliatywną w zakresie: odżywiania, wydalania (zabiegi doodbytnicze), monitorowanie diurezy, poruszania się i dbania o higienę osobistą. Pielęgnowanie chorego z rurką tracheotomią i przetoką. Karmienie chorego wspomaganie urządzeniami (PEG)	U01-U15, K01-K07
5	Środki farmakologiczne i materiały medyczne stosowane w pielęgnacji skóry i jej wytworów oraz błony śluzowej w tym kąpiele lecznicze.	U01-U15, K01-K07
6	Profilaktyka i leczenie odleżyn u terminalnie chorych. Czynniki wpływające na powstanie odleżyn, miejsca występowania, obraz kliniczny ran odleżynowych, klasyfikacja. Ocena ryzyka wystąpienia odleżyn u chorego terminalnie. Skale oceny. Zasady podnoszenia i przemieszczania chorych. Środki farmakologiczne, materiały i sprzęt stosowany w profilaktyce i leczeniu odleżyn.	U01-U15, K01-K07
7	Dokumentacja opieki pielęgniarstwa: historia pielęgnowania, karta obserwacji, karta gorączkowa, książka raportów, karta profilaktyki i leczenia odleżyn.	U01-U15, K01-K07
8	Adaptacja chorego do warunków panujących w hospicjum: komunikacja z zespołem interdyscyplinarnym, organizacja hospicjum stacjonarnego i domowego.	U01-U15, K01-K07
Lp.	Treści programowe – praktyki zawodowe	Symbol efektów uczenia się
1	Organizacja środowiska opieki stacjonarnej i domowej. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania. Topografia zakładu, organizacja pracy, pacjentów oraz personel zakładu. Zasady przyjęcia chorych do zakładu. Sposób i zasady gromadzenia informacji o chorych.	U01-U15, K01-K07
2	Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta objętego opieką paliatywną, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem. Podejście etyczne, zindywidualizowane, holistyczne, z poszanowaniem i respektowaniem praw pacjenta i godności osoby ludzkiej.	U01-U15, K01-K07
3	Kontakt terapeutyczny z chorym terminalnie. Współpraca z członkami zespołu wielodyscyplinarnego w tym: lekarzem, psychologiem, rehabilitantem, pracownikiem socjalnym, wolontariuszem, kapłanem.	U01-U15, K01-K07
4	Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem, samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych. Pomaganie choremu w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych Pomoc choremu w zaspokojeniu potrzeby oddychania, w odżywianiu, wydalaniu. Zapewnienie bezpieczeństwa choremu.	U01-U15, K01-K07
5	Prowadzenie obserwacji bólu przewlekłego u chorego, działania podwyższające próg bólowy. Objawy uboczne stosowania leków, w tym zwłaszcza silnych opioidów. Specjalistyczne urządzenia tj. pompa infuzyjna, infuzor podskórny przy podawaniu leków, zgodnie ze zleceniami lekarskimi. Utrzymanie drożności dostępow naczyń i pielęgnacja.	U01-U15, K01-K07
6	Postępowanie w duszności przewlekłej. Tlenoterapia z wykorzystaniem koncentratora tlenu. Pulsoksymetria, kapnometria. Opieka nad chorym z założoną rurką tracheotomią, zasady komunikowania się z chorym, dbanie o prawidłowe	U01-U15, K01-K07

	umocowanie oraz higienę rurki tracheotomijnej.	
7	Obserwacja zmian patologicznych w jamie ustnej chorego i działania profilaktyczno-lecznicze, zgodnie ze zleceniem lekarskim.	U01-U15, K01-K07
8	Ryzyko wystąpienia odleżyn u chorych długotrwale unieruchomionych, skale oceny. Aktywizacja chorych.	U01-U15, K01-K07
9	Udzielanie wsparcia rodzinie i bliskim chorego w okresie agonii oraz w żałobie.	U01-U15, K01-K07
10	Zasady postępowania z ciałem i rzeczami po śmierci chorego.	U01-U15, K01-K07

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- analiza indywidualnego przypadku
- metoda warsztatowa
- seminarium, burza mózgów
- rozwiązywanie zadań problemowych
- praca w grupach, praca indywidualna
- pacjent symulowany, zajęcia metodami symulacji medycznej

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;
- Przygotowanie prac zaliczeniowych wskazanych przez prowadzącego – studium przypadku pacjenta w opiece paliatywnej
- Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Watson M. S., Lukas C. F., Hoy A. M., Back. I. N., *Opieka Paliatywna*, wyd. Urban & Partner, Wrocław 2005.
2. Nowicki, A., *Pielęgniarstwo Onkologiczne. Terminologia*, wyd. Medyczne, Poznań 2009.
3. de Walden – Gałuszko (red.), *Podstawy Opieki Paliatywnej*, wyd. WL PZWL, Warszawa 2002.
4. de Walden – Gałuszko (red.), *Pielęgniarstwo opieki paliatywnej*, wyd. WL PZWL, Warszawa 2017.
5. Dangel T., *Opieka paliatywna nad dziećmi*, Fundacja Warszawskie Hospicjum dla Dzieci, Warszawa 2007.
6. Krajewska-kułak, *Opieka paliatywna*, wyd. Difin, Warszawa 2018.
7. Wordliczek (red.) *Leczenie bólu*, Wyd.PZWL, Warszawa 2017.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Kwiatkowska A., Krajewska-Kułak E., Panek W.: *Komunikowanie interpersonalne w pielęgniarstwie*. Czelej, Lublin 2003.
2. Catane R., Cherny N., Kloke M., Tanneberger S.: *Podręcznik postępowania w zaawansowanej chorobie nowotworowej*. MediPage, Warszawa 2007.
3. Koper A., Wrońska I.: *Problemy pielęgnacyjne pacjentów z chorobą nowotworową*. Czelej, Lublin 2003
4. Krakowiak P.: *Zdążyć z prawdą: o sztuce komunikacji w hospicjum*. Fundacja Hospicyjna, Gdańsk 2006 Krasuska M., Stanisławek A., Turowski K.: *Standardy w pielęgniarstwie onkologicznym, opiece paliatywnej*. Lublin 2005.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zal. Umiej. praktycznych)
W01-W09		X			X	X		X
U01-U15		X			X	X		X
K01-K07		X			X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 4

Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin i zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	30
Kształcenie na odległość	15
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	25
Symulacja medyczna	24
Zajęcia praktyczne	140
Praktyki zawodowe	140
RAZEM	374
Punkty ECTS	13

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, pielęgniarstw klinicznych, badań fizykalnych
Umiejętność organizacji pracy pielęgniarstwa indywidualnej i zespołowej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z zasadami organizacji opieki specjalistycznej – pediatrycznej
Zapoznanie studenta z najczęstszymi problemami zdrowotnymi i pielęgnacyjnymi pacjentów pediatrycznych
Kształtowanie umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych, rehabilitacyjnych, edukacyjnych wobec dziecka i jego opiekunów
Kształtowanie umiejętności kompleksowej opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem przebywającym w oddziale pediatrycznym, w tym gromadzenie danych (wywiad, obserwacja, pomiary) i ich dokumentowanie
Kształtowanie umiejętności współpracy w zespole terapeutycznym

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	D.W1
W02	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	D.W2
W03	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarstwa w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych	D.W3
W04	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W4
W05	Zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W5
W06	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6
W07	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą onkologiczną)	D.W7

W08	standardy i procedury pielęgniarские stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W8
W09	Reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	D.W9
W10	Metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.W10
W11	Patofizjologię, objawy kliniczne, przebieg, leczenie i rokowanie chorób wieku rozwojowego: chorób układu oddechowego, układu krążenia, układu nerwowego, układu moczowego, układu pokarmowego oraz chorób endokrynologicznych, metabolicznych, alergicznych i chorób krwi	D.W18
W12	Patofizjologię, objawy kliniczne chorób i stanów zagrożenia życia noworodka, w tym wcześniaka oraz istotę opieki pielęgniarской w tym zakresie	D.W19
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarскую, ustalać cele i plan opieki pielęgniarской, wdrażać interwencje pielęgniarские oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarской;	D.U1
U02	Stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	D.U2
U03	Dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	D.U3
U04	Przeprowadzić kompleksowe badania podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarской	D.U4
U05	Ocenić poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	D.U5
U06	Asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii	D.U6
U07	Przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarки lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	D.U7
U08	Wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych	D.U8
U09	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	D.U9
U10	Dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe	D.U10
U11	Prowadzić profilaktykę powikłań wstępujących w przebiegu chorób	D.U11
U12	Prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	D.U12
U13	Prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	D.U13
U14	Edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	D.U14
U15	Prowadzić rozmowę terapeutyczną	D.U15
U16	Stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.U16
U17	Komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	D.U17

U18	Organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych	D.U18
U19	Doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	D.U19
U20	Wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	D.U20
U21	Obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny	D.U21
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K07	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe - Wykłady	Symbol efektów uczenia się
1	Odrębności anatomiczne i czynnościowe wieku rozwojowego (wczesniak, noworodek, wczesne dzieciństwo)	W01-W11, K01-K07
2	Czynniki ryzyka, objawy, diagnostyka i leczenie dziecka: Z wadami wrodzonymi i zespołami genetycznymi (wady serca, Z. Downa) Chorobach układu krążenia u dzieci (zapalenie mięśnia sercowego, nadciśnienie tętnicze) Z chorobami otolaryngologicznymi (zapalenie ucha środkowego, zapalenie migdałków podniebiennych) Choroby układu oddechowego astma oskrzelowa, mukowiscydoza) Choroby układu pokarmowego (biegunki, zaparcia, bóle brzucha, zapalenie jelit, choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, refluks żołądkowo-przłykowy, bóle brzucha) Z chorobami układu moczowo-płciowego (zakażenie układu moczowego, zespół nerczycowym kamica moczowa) Z chorobami układu nerwowego (padaczka wieku dziecięcego, drgawki gorączkowe, neuroinfekcje, bóle głowy) Choroby metaboliczne i endokrynologiczne (cukrzyca typu 1, otyłość, fenyloketonuria, niedoczynność i nadczynność tarczycy, zaburzenia wzrostania) Choroby zakaźne wirusowe i bakteryjne, pasożytnicze (odra, świnka, różyczka, płonica, Rotawirusy, Adenowirus) Choroby krwi (hemofilia, niedokrwistość, skazy krwotoczne, białaczki) choroby tkanki łącznej: MIZS, gorączka reumatyczna	W01-W11, K01-K07
3	Opieka prenatalna. Adaptacja noworodka do życia pozamacicznego. Najczęstsze stany patologiczne okresu noworodkowego.	W01-W11, K01-K07
4	Stany zagrożenia życia u dzieci i niemowląt	W01-W11, K01-K07
5	Organizacja opieki pediatrycznej w Polsce.	W01-W11, K01-K07
6	Rozwój dziecka w poszczególnych okresach życia, akceleracja rozwoju.	W01-W11, K01-K07
7	Metody oceny rozwoju somatycznego i psychoruchowego dziecka (pomiar antropometryczny, odruchy pierwotne, rozwój psychoruchowy do 12 m.ż.)	W01-W11, K01-K07
8	Żywność dzieci i młodzieży	W01-W11, K01-K07
9	Reakcja dziecka i rodziców na chorobę i hospitalizację	W01-W11, K01-K07

10	Opieka pielęgniarska nad dzieckiem: Z wadami wrodzonymi i zespołami genetycznymi (wady serca, Z. Downa) Chorobach układu krążenia u dzieci (zapalenie mięśnia sercowego, nadciśnienie tętnicze) Z chorobami otolaryngologicznymi (zapalenie ucha środkowego, zapalenie migdałków podniebiennych) Choroby układu oddechowego astma oskrzelowa, mukowiscydoza) Choroby układu pokarmowego (biegunki, zaparcia, bóle brzucha, zapalenie jelit, choroba wrzodowa żołądka i dwunastnicy, refluks żołądkowo-przełykowy, bóle brzucha) Z chorobami układu moczowo-płciowego (zakażenie układu moczowego, zespół nerczycowym kamica moczowa) Z chorobami układu nerwowego (padaczka wieku dziecięcego, drgawki gorączkowe, neuroinfekcje, bóle głowy) Choroby metaboliczne i endokrynologiczne (cukrzyca typu 1, otyłość, fenyloketonuria niedoczynność i nadczynność tarczycy, zaburzenia wzrostania) Choroby zakaźne wirusowe i bakteryjne, pasożytnicze (odra, świnka, różyczka, płonica, Rota, Adenowirus,) Choroby krwi (hemofilia, niedokrwistość, skazy krwotoczne, białaczki) Choroby tkanki łącznej: MIZS, gorączka reumatyczna	W01-W11, K01-K07
11	Opieka pielęgniarska nad noworodkiem	W01-W11, K01-K07
12	Stany zagrożenia życia u dzieci i niemowląt (nagły zgon niemowląt, zespół dziecka krzywdzonego, urazy u dzieci)	W01-W11, K01-K07
Lp.	Treści programowe – zajęcia praktyczne	Symbol efektów uczenia się
1	Szpital jako środowisko leczenia i wychowania. Reakcja dziecka na stres związany z chorobą; czynniki egzogenne i endogenne.	U01-U17, K01-K07
2	Specyfika pracy pielęgniarki w oddziale pediatrycznym. Ocena rozwoju psychofizycznego dziecka.	U01-U21, K01-K07
3	Zapobieganie zakażeniom w oddziałach dziecięcych. Drogi szerzenia zakażeń szpitalnych, izolacja w miejscach publicznych i warunkach domowych; czynniki ryzyka zakażeń szpitalnych. Metody zapobiegania zakażeniom w oddziałach dziecięcych (kolonizacje krzyżowe).	U01-U21, K01-K07
4	Rozpoznawanie problemów zdrowotnych i pielęgnacyjnych u dzieci. Ocena stanu ogólnego dziecka i pojęcie stanu zagrożenia życia.	U01-U21, K01-K07
5	Udział pielęgniarki w leczeniu farmakologicznym – podawanie leków różnymi drogami. Obliczanie dawek leków.	U01-U21, K01-K07
6	Rola pielęgniarki w badaniach diagnostycznych u dzieci badania Rtg, MRI, TK, Usg, biopsja, badania laboratoryjne krwi i moczu, badanie szpiku, nakłucie łądźwiowe). Przygotowanie dziecka i opiekunów do badania i opieka nad dzieckiem po badaniu. Problem bólu u dziecka. Metody oceny i rozpoznawania bólu u dziecka, metody leczenia bólu w pediatrii.	U01-U21, K01-K07
7	Pielęgnacja dziecka z wymiotami i biegunką. Prowadzenie bilansu płynów. Metody żywienia niemowląt, dzieci i młodzieży: enteralne i parenteralne, rodzaje diet leczniczych. Pielęgnacja dziecka z zaburzeniami odżywiania (niedożywienie, otyłość, anoreksja, bulimia). Przygotowanie fizyczne i psychiczne dziecka do badań endoskopowych przewodu pokarmowego.	U01-U21, K01-K07
8	Pielęgnacja dziecka z chorobami układu oddechowego. Stosowanie drenażu ułożeniowego, aerozoloterapii. Pielęgowanie dziecka z dusznością.	U01-U21, K01-K07
9	Pielęgnacja dziecka z chorobami układu nerwowego – drgawki, śpiączka, upośledzenie umysłowe, porażenia kończyn.	U01-U21, K01-K07
10	Pielęgnacja dziecka z chorobą zakaźną. Stosowanie reżimu sanitarnego. Opieka nad dzieckiem z drgawkami gorączkowymi.	U01-U21, K01-K07
11	Pielęgnacja dziecka z chorobami nerek. Zasady pobierania materiału do badania. Prowadzenie bilansu płynów.	U01-U21, K01-K07
12	Ocena parametrów życiowych dziecka z chorobami układu krążenia. Rola pielęgniarki w opiece nad dzieckiem z nadciśnieniem tętniczym.	U01-U21, K01-K07
13	Model pielęgnowania dziecka z cukrzycą. Opieka nad dzieckiem ze schorzeniem endokrynologicznym (opis przypadku).	U01-U21, K01-K07
14	Opieka nad dzieckiem leczonym chirurgicznie (zapalenie wyrostka robaczkowego, przepuklina, złamania kości)	U01-U21, K01-K07

15	Standardy opieki nad dzieckiem. Pojęcie jakości w opiece zdrowotnej. Opracowanie standardu opieki nad dzieckiem z wybranym problemem zdrowotnym. Komunikowanie w zespole terapeutycznym	U01-U21, K01-K07
16	Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych dzieci w różnym wieku i stanie zdrowia. Realizacja procesu pielęgnowania. Diagnoza pielęgnarska. Przygotowanie dokumentacji procesu pielęgnowania dziecka z wybranym problemem zdrowotnym.	U01-U21, K01-K07
17	Promowanie zdrowia i edukacja zdrowotna dzieci i opiekunów. Przygotowanie dziecka do samoopieki oraz opiekuna do sprawowania opieki nad dzieckiem.	U01-U21, K01-K07
Lp.	Treści programowe – praktyki zawodowe	Symbol efektów uczenia się
1	Organizacja środowiska opieki szpitalnej. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania. Zasady przyjęcia chorych dzieci do szpitala.	U01-U21, K01-K07
2	Zapewnienie jakości opieki pielęgnarskiej. Standardy i procedury opieki pielęgnarskiej.	U01-U21, K01-K07
3	Sposoby i zasady gromadzenia informacji o chorym dziecku. Indywidualna opieka, diagnoza pielęgnarska, plan opieki, realizacja zaplanowanych działań i ocena ich skuteczności. Podejście etyczne, zindywidualizowane, holistyczne, z poszanowaniem i respektowaniem praw pacjenta i godności osoby ludzkiej. Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad dzieckiem.	U01-U21, K01-K07
4	Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem, samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń opiekuńczo-pielęgnacyjnych – na przykładzie pacjentów w wybranym podmiocie leczniczym.	U01-U21, K01-K07
5	Dokumentacja opieki pielęgnarskiej	U01-U21, K01-K07

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- analiza indywidualnego przypadku
- metoda warsztatowa
- burza mózgów
- rozwiązywanie zadań problemowych
- praca w grupach, praca indywidualna
- pacjent symulowany, zajęcia metodami symulacji medycznej

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;
- Przygotowanie prac zaliczeniowych: Najczęstsze problemy pielęgnacyjne pacjentów z chorobami układu krążenia, oddechowego, pokarmowego, moczowego, kostno-stawowego, krwiotwórczego, dokrewnego, nerwowego – opis jednostki chorobowej, opracowanie planu opieki nad pacjentem i zakres edukacji zdrowotnej.
- Przygotowanie się do zaliczenia i egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Pawlaczek B., *Zarys pediatrii*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2005.
2. Pawlaczek B., *Pielęgniarstwo pediatryczne*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2007.
3. Luxner L. Karla, *Pielęgniarstwo pediatryczne Delmara*, wyd. Urban&Partner, Wrocław 2006.
4. Muscari M. E., *Pediatrica i pielęgniarstwo pediatryczne*, wyd. Czelej, Lublin 2005.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Maciarz A., *Dziecko przewlekle chore. Opieka i wsparcie*, wyd. Akademickie „Żak”, Warszawa 2006.
2. Piekarczyk B., Młynarska – Zduniak E., Winiarska – Majczyńska M., *Rozszczep wargi i podniebienia. Poradnik dla rodziców*, wyd. PZWL, Warszawa 2003.
3. Szczepańska – Putz M., *Jak pielęgnować dziecko z chorobą zakaźną*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2005.
4. Krawczyński M., *Żywność dzieci w zdrowiu i chorobie*, wyd. Help – Med. s.c., Kraków 2008.
5. Szajerska H., Albrecht P., *Jak żywić niemowlęta i małe dzieci*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
6. Borkowski W., *Opieka pielęgnarska nad noworodkiem*, wyd. Medycyna Praktyczna, Kraków 2007.

7. Otto – Buczkowska E., *Cukrzyca w populacji wieku rozwojowego - co nowego?*, wyd. Cortines, Wrocław 2009.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zal. Umiej. Prakt.)
W01-W11		X			X	X		X
U01-U17		X			X	X		X
K01-K07		X			X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Pielęgniarstwo opieki długoterminowej

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 4

Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin i zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	25
Kształcenie na odległość	
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	15
Symulacja medyczna	8
Zajęcia praktyczne	40
Praktyki zawodowe	40
RAZEM	128
Punkty ECTS	5

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, pielęgniarstw klinicznych, badań fizykalnych
Umiejętność organizacji pracy pielęgniarstwa indywidualnej i zespołowej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z zasadami organizacji opieki specjalistycznej – długoterminowej.
Zapoznanie studenta z najczęstszymi problemami zdrowotnymi i pielęgnacyjnymi pacjentów w opiece długoterminowej.
Kształtowanie umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych, rehabilitacyjnych, edukacyjnych wobec pacjentów w opiece długoterminowej.
Kształtowanie umiejętności kompleksowej opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem w opiece długoterminowej, w tym gromadzenie danych (wywiad, obserwacja, pomiary) i ich dokumentowanie.
Kształtowanie umiejętności współpracy w zespole terapeutycznym.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	D.W1
W02	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	D.W2
W03	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych	D.W3
W04	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W4
W05	Zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W5
W06	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6
W07	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą onkologiczną)	D.W7

W08	standardy i procedury pielęgniarские stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W8
W09	Reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	D.W9
W10	Metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.W10
W11	Organizację udzielania świadczeń zdrowotnych, zasady przyjęć i pobytu pacjentów w zakładach opieki długoterminowej	D.W43
W12	Rolę i zadania pielęgniarки opieki długoterminowej w zapewnieniu kompleksowej opieki i leczenia pacjentów oraz zasady współpracy z instytucjami opieki zdrowotnej i społecznej	D.W44
W13	Światowe kierunki rozwoju opieki długoterminowej z uwzględnieniem wykorzystania najnowszych technologii medycznych i cyfrowych	D.W45
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarские oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	D.U1
U02	Stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	D.U2
U03	Dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	D.U3
U04	Przeprowadzić kompleksowe badania podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	D.U4
U05	Ocenić poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	D.U5
U06	Asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii	D.U6
U07	Przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarки lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	D.U7
U08	Wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych	D.U8
U09	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	D.U9
U10	Dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe	D.U10
U11	Prowadzić profilaktykę powikłań wstępujących w przebiegu chorób	D.U11
U12	Prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	D.U12
U13	Prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	D.U13
U14	Edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	D.U14
U15	Prowadzić rozmowę terapeutyczną	D.U15
U16	Stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.U16
U17	Komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	D.U17

U18	Organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych	D.U18
U19	Doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	D.U19
U20	Wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	D.U20
U21	Obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny	D.U21
U22	Przeprowadzić ocenę pacjenta w ramach procedury kwalifikacyjnej do przyjęcia do świadczeń opieki długoterminowej (domowych, dziennych i stacjonarnych)	D.U43
U23	Planować, organizować i koordynować proces udzielania świadczeń zdrowotnych dla pacjentów pielęgniarstwa długoterminowej opieki domowej, opieki dziennej lub przebywających w stacjonarnych zakładach opieki długoterminowej	D.U44
U24	Wykorzystać w opiece długoterminowej innowacje organizacyjne i najnowsze technologie medyczne oraz cyfrowe	D.U45
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K07	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe - Wykłady	Symbol efektów uczenia się
1	Rozwój opieki długoterminowej. Zapotrzebowanie na opiekę długoterminową w Polsce. Świadczenia gwarantowane w warunkach stacjonarnych i w opiece domowej. Opieka długoterminowa w warunkach opieki społecznej.	W01-W10, K01-K07
2	najczęstsze przyczyny i rodzaje powikłań wynikających z niepełnosprawności i niezdolności do samodzielnej egzystencji u pacjentów pielęgniarstwa długoterminowej (odleżyny, nietrzymanie moczu, stolca, zapalenie płuc).	W01-W10, K01-K07
3	Opieka pielęgniarstwa nad pacjentem w opiece długoterminowej w różnym wieku z uwzględnieniem wybranych chorób przewlekłych (pacjent po urazie rdzenia kręgowego, amputacji kończyny, wentylowany mechanicznie, paliatywny, psychiatryczny)	W01-W10, K01-K07
4	Pacjent geriatryczny w opiece długoterminowej. Problemy zdrowotne i pielęgnacyjno-opiekuńcze osób starszych (wielkie zespoły geriatryczne, odleżyny, cukrzyca)	W01-W10, K01-K07
5	Opieka długoterminowa w warunkach domowych.	W01-W10, K01-K07
6	Wybrane aspekty opieki długoterminowej w odniesieniu do wybranych grup pacjentów (osoby z różnymi rodzajami niesprawności, pacjenci z chorobami psychicznymi, sztucznie wentylowani, apalczni).	W01-W10, K01-K07
7	Najczęstsze grupy schorzeń pacjentów w opiece długoterminowej (pacjenci przewlekle chorzy neurologicznie, pulmonologicznie, reumatologicznie, kardiologicznie)	W01-W10, K01-K07
8	Wybrane aspekty terapii lekowych i pacjentów w opiece długoterminowej. Interakcje lekowe w zależności od wieku i stanu zdrowia	W01-W10, K01-K07
9	Choroby wieku rozwojowego jako przyczyna niepełnosprawności u dzieci.	W01-W10, K01-K07

Lp.	Treści programowe – zajęcia praktyczne	Symbol efektów uczenia się
10	Gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarstwa, ustalenie celu i planu opieki pielęgniarstwa. Wdrażanie interwencji pielęgniarstwa, ewaluacja opieki pielęgniarstwa.	U01-U17, K01-K07
11	Prowadzenie poradnictwa pacjentów objętych opieką długoterminową	U01-U17, K01-K07
12	Profilaktyka powikłań występujących w przebiegu choroby przewlekłej.	U01-U17, K01-K07
13	Organizowanie izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w warunkach szpitalnych i domowych	U01-U17, K01-K07
14	Pielęgnacja ran – klasyfikacja i dobór metod leczenia	U01-U17, K01-K07
15	Rozpoznawanie powikłań po specjalistycznych badaniach diagnostycznych, przygotowanie pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych	U01-U17, K01-K07
16	Dokumentowanie sytuacji zdrowotnej pacjenta z chorobą przewlekłą, realizowanie opieki pielęgniarstwa z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych	U01-U17, K01-K07
17	Uczenie pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych.	U01-U17, K01-K07
18	Rozpoznawanie powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego.	U01-U17, K01-K07
19	Prowadzenie rozmowy terapeutycznej	U01-U17, K01-K07
Lp.	Treści programowe – praktyki zawodowe	Symbol efektów uczenia się
20	Gromadzenie informacji, formułowanie diagnozy pielęgniarstwa, ustalenie celu i planu opieki pielęgniarstwa. Wdrażanie interwencji pielęgniarstwa, ewaluacja opieki pielęgniarstwa.	U01-U17, K01-K07
21	Prowadzenie poradnictwa pacjentów objętych opieką długoterminową	U01-U17, K01-K07
22	Profilaktyka powikłań występujących w przebiegu choroby przewlekłej.	U01-U17, K01-K07
23	Organizowanie izolacji pacjentów z chorobą zakaźną w warunkach szpitalnych i domowych	U01-U17, K01-K07
24	Pielęgnacja ran – klasyfikacja i dobór metod leczenia	U01-U17, K01-K07
25	Rozpoznawanie powikłań po specjalistycznych badaniach diagnostycznych, przygotowanie pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych	U01-U17, K01-K07
26	Dokumentowanie sytuacji zdrowotnej pacjenta z chorobą przewlekłą, realizowanie opieki pielęgniarstwa z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych	U01-U17, K01-K07
27	Uczenie pacjenta i jego opiekuna doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych.	U01-U17, K01-K07
28	Rozpoznawanie powikłań leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego.	U01-U17, K01-K07
29	Prowadzenie rozmowy terapeutycznej	U01-U17, K01-K07
30	Doskonalenie umiejętności opieki zindywidualizowanej wobec pacjenta z problemami w przebiegu choroby przewlekłej: pacjent z chorobą reumatoidalną, z chorobą obturacyjną, cukrzycą, chorobą neurologiczną	U01-U17, K01-K07
31	Opracowanie programu edukacyjnego dla pacjentów z wybraną chorobą przewlekłą.	U01-U17, K01-K07

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- analiza indywidualnego przypadku
- metoda warsztatowa
- burza mózgów
- rozwiązywanie zadań problemowych
- praca w grupach, praca indywidualna
- pacjent symulowany, zajęcia metodami symulacji medycznej

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;
- Przygotowanie prac zaliczeniowych: studium przypadku pacjenta
- Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zal. Umiej. Prakt.)
W01-W10		X			X	X		X
U01-U17		X			X	X		X
K01-K07		X			X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Medycyna ratunkowa i pielęgniarstwo ratunkowe

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 6

Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	30
Kształcenie na odległość	10
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	20
Symulacja medyczna	16
Zajęcia praktyczne	40
Praktyki zawodowe	40
RAZEM	156
Punkty ECTS	6

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, pielęgniarstw klinicznych, badań fizykalnych
Umiejętność organizacji pracy pielęgniarstwa indywidualnej i zespołowej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z zasadami funkcjonowania Państwowego Ratownictwa Medycznego w Polsce
Zapoznanie studenta ze specyfiką prowadzenia akcji ratunkowej i w przypadku wypadku, wypadku masowego i katastrofy
Kształtowanie umiejętności postępowania w stanach zagrożenia zdrowia i życia, w tym nagłego zatrzymania krążenia z wykorzystaniem podstawowych czynności ratujących życie

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	D.W1
W02	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	D.W2
W03	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarstwa w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych	D.W3
W04	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W4
W05	Zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W5
W06	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6
W07	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą onkologiczną)	D.W7
W08	standardy i procedury pielęgniarstwa stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W8

W09	Reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	D.W9
W10	Metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.W10
W11	Standardy i procedury postępowania w stanach nagłych oraz obowiązujące wytyczne Polskiej Rady Resuscytacji (Polish Resuscitation Council, PRC) i Europejskiej Rady Resuscytacji (European Resuscitation Council, ERC)	D.W31
W12	Algorytmy postępowania resuscytacyjnego w zakresie podstawowych zabiegów resuscytacyjnych (Basic Life Support, BLS) i zaawansowanych zabiegów resuscytacyjnych (Advanced Life Support, ALS) zgodnie z wytycznymi PRC i ERC;	D.W32
W13	Zasady organizacji i funkcjonowania systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne	D.W33
W14	Procedury zabezpieczenia medycznego w zdarzeniach masowych, katastrofach i innych sytuacjach szczególnych oraz zasady zapewniania bezpieczeństwa osobom udzielającym pomocy, poszkodowanym i świadkom zdarzenia	D.W34
W15	Zadania realizowane na stanowiskach pielęgniarki w szpitalnym oddziale ratunkowym	D.W35
W16	Zasady przyjęcia chorego do szpitalnego oddziału ratunkowego i systemu segregacji medycznej mające zastosowanie w tym oddziale	D.W36
W17	Postępowanie ratownicze w szpitalnym oddziale ratunkowym w schorzeniach nagłych w zależności od jednostki chorobowej oraz wskazania do przyrządowego udrażniania dróg oddechowych metodami nadgłośniaowymi	D.W37
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	D.U1
U02	Stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	D.U2
U03	Dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	D.U3
U04	Przeprowadzić kompleksowe badania podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	D.U4
U05	Ocenić poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	D.U5
U06	Asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii	D.U6
U07	Przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	D.U7
U08	Wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych	D.U8
U09	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	D.U9
U10	Dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe	D.U10
U11	Prowadzić profilaktykę powikłań wstępujących w przebiegu chorób	D.U11

U12	Prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	D.U12
U13	Prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	D.U13
U14	Edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	D.U14
U15	Prowadzić rozmowę terapeutyczną	D.U15
U16	Stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.U16
U17	Komunikować się z członkami zespołu interprofesjonalnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	D.U17
U18	Organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych	D.U18
U19	Doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	D.U19
U20	Wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	D.U20
U21	Obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny	D.U21
U22	Stosować algorytmy postępowania resuscytacyjnego BLS i ALS zgodnie z wytycznymi PRC i ERC	D.U31
U23	Prowadzić dokumentację medyczną w szpitalnym oddziale ratunkowym zgodnie z przepisami prawa	D.U32
U24	Stosować system segregacji medycznej w szpitalnym oddziale ratunkowym	D.U33
U25	Analizować i krytycznie oceniać potrzeby pacjentów wymagających wzmożonej opieki medycznej (osób starszych, niepełnych, samotnych, przewlekle chorych oraz wymagających zastosowania przymusu bezpośredniego) w szpitalnym oddziale ratunkowym oraz reagować na te potrzeby, dostosowując do nich interwencje pielęgniarstwa	D.U34
DU26	Przygotować pacjenta do transportu medycznego i zapewnić mu opiekę w trakcie tego transportu	D.U35
DU27	Stosować procedury postępowania pielęgniarstwa w stanach zagrożenia zdrowia i życia	D.U36
D.U28	Stosować wytyczne postępowania w stanach klinicznych w szpitalnym oddziale ratunkowym,	D.U37
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6
K07	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Organizacja i funkcjonowanie systemu Ratownictwa Medycznego w Polsce. Akty prawne regulujące działanie Państwowego Ratownictwa Medycznego	W01-W03, K01-K03
2	System Państwowego Ratownictwa Medycznego w wypadkach masowych i katastrofach	W01-W03, K01-K03
3	Segregacja medyczna na miejscu zdarzenia	W01-W03, K01-K03
4	Współczesne zagrożenia pochodzenia naturalnego i technicznego, skażenia radiacyjnego, chemicznego i biologicznego	W01-W03, K01-K03
5	Resuscytacja krążeniowo-oddechowa wg wytycznych Europejskiej Rady Resuscytacji 2015	W01-W03, K01-K03
6	Udzielanie pierwszej pomocy w obrażeniach ciała	W01-W03, K01-K03
7	Pierwsza pomoc w krwawieniach i krwotokach	W01-W03, K01-K03
8	Grupy leków (stosowanych w medycynie ratunkowej) oraz ich działanie na układy i narządy chorego w różnych schorzeniach, w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych i interakcji z innymi lekami	W01-W03, K01-K03
9	Ocena stanu pacjenta na podstawie parametrów życiowych. Rozpoznawanie stanów bezpośredniego zagrożenia życia Wykonanie defibrylacji i czynności BLS, ALS w warunkach symulowanych dziecka, niemowlęcia i osoby dorosłej	W01-W03, U01-U04, K01-K03
10	Automatyczna Defibrylacja Zewnętrzna. Czynności zabezpieczające wobec poszkodowanych z obrażeniami ciała, uszkodzeniami kostnymi, ranami klatki piersiowej i brzucha, oparzeniami. Segregacja medyczna w katastrofach. Przygotowanie pacjenta do transportu.	U01-U04, K01-K03

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład, wykład konwersatoryjny, dyskusja dydaktyczna
- Analiza indywidualnego przypadku, seminarium, burza mózgów
- Praca w grupach, praca indywidualna
- Ćwiczenia – trenażery i fantomy pierwszej pomocy, symulacja sytuacji, pacjent symulowany

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie pracy zaliczeniowej: np. Przygotowanie planu edukacyjnego (lekcji, szkolenia dla osób w różnym wieku), dotyczącego udzielania pierwszej pomocy w stanach zagrożenia życia.
- Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Zawadzki A., *Medycyna ratunkowa i medycyna katastrof*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2009.
2. Jakubaszko J. (red.), *ABC resuscytacji*, wyd. Medyczne Górnicki, Wrocław 2004.
3. Jakubaszko J. (red.), *Medycyna Ratunkowa wieku dziecięcego*, wyd. Medyczne Górnicki, Wrocław 2003.
4. Rasmus A., Gaszyński W., Balcerzyk – Bardzo E., Hołynski J., *Medycyna ratunkowa i medycyna katastrof*, Dział Wydawnictw i Poligrafii Uniwersytetu Medycznego, Łódź 2003
5. Kózka M.(red.) *Pielęgniarstwo ratunkowe*, wyd.PZWL, Warszawa 2013

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Jakubaszko J., Ryś A., *Ratownictwo medyczne w Polsce. Ustawa o Państwowym Ratownictwie Medycznym, Zdrowie i Zarządzanie*, Kraków 2002.
2. Jakubaszko J. (red.), *Ratownik medyczny. Podręcznik*, wyd. Medyczne Górnicki, Wrocław 2003.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium zaliczeniowe	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zal.umiej.prakt)
W01-W03			X		X	X		X
U01-U04			X		X	X		X
K01-K03			X		X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: Praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Podstawy rehabilitacji
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 3
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	15
Kształcenie na odległość	
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	15
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	30
Punkty ECTS	1

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, pielęgniarstw klinicznych, badań fizykalnych
Umiejętność organizacji pracy pielęgniarskiej indywidualnej i zespołowej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z terminologią stosowaną w rehabilitacji
Zapoznanie studenta z celami, zasadami oraz etapami rehabilitacji kompleksowej w odniesieniu do różnych grup osób niepełnosprawnych.
Przygotowanie studenta do planowania metod postępowania rehabilitacyjnego w zależności od wieku i stanu osoby niepełnosprawnej.
Kształtowanie umiejętności metod współpracy z zespołem rehabilitacyjnym w zakresie usprawniania osób niepełnosprawnych

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Podstawowe kierunki rehabilitacji leczniczej i zawodowej	D.W46
W02	Przebieg i sposoby postępowania rehabilitacyjnego w różnych chorobach	D.W47
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	D.U21
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.

K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K07	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Polskie definicje rehabilitacji, Polska szkoła rehabilitacji,	W01-W02, U01, K01- K07
2	Rehabilitacja społeczna Rehabilitacja pedagogiczna Rehabilitacja zawodowa	W01-W02, U01, K01- K07
3	Rehabilitacja lecznicza (medyczna)	W01-W02, U01, K01- K07
4	Definicje niepełnosprawności. Niepełnosprawność. Rodzaje niepełnosprawności. Przyczyny niepełnosprawności. Orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, polskie przepisy prawne	W01-W02, U01, K01- K07
5	Rehabilitacja i funkcjonowanie osób niepełnosprawnych Niepełnosprawność intelektualna. Klasyfikacja deficytów intelektualnych. Charakterystyka medyczna pacjentów niepełnosprawnych po incydentach neurologicznych	W01-W02, U01, K01- K07
6	Sytuacja psychospołeczna osób niepełnosprawnych. Sytuacja zdrowotna osób niepełnosprawnych i jej konsekwencje w sposób zasadniczy wyznaczają funkcjonowanie społeczne, stan psychiczny i możliwości adaptacyjne	W01-W02, U01, K01- K07
7	System świadczeń socjalnych na rzecz osób niepełnosprawnych w Polsce. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	W01-W02, U01, K01-K07
8	Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Pojęcie rehabilitacji kompleksowej. Aktywna rehabilitacja oraz sport inwalidzki. Cele, zasady oraz etapy rehabilitacji.	W01-W02, U01, K01- K07
9	Rola pielęgniarki w pielęgnowaniu osób niepełnosprawnych. Działania pielęgniarskie na wybranych przykładach: chorzy po przebytych udarach mózgu, z przewlekłe postępującymi chorobami neurodegeneracyjnymi, po urazach kręgosłupa i rdzenia kręgowego, po amputacji kończyn, oraz innymi chorobami wymagającymi kompleksowej rehabilitacji.	W01-W02, U01, K01- K07

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład, wykład konwersatoryjny, dyskusja dydaktyczna
- Analiza indywidualnego przypadku, seminarium, burza mózgów
- Praca w grupach, praca indywidualna

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie pracy zaliczeniowej: np.: Rola pielęgniarki w profilaktyce i leczeniu odleżyn; Rola pielęgniarki w aktywizacji pacjenta niepełnosprawnego, Program adaptacji pacjenta
- niepełnosprawnego do życia w warunkach domowych.
- Przygotowanie się do zaliczenia.

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Kiwerski J., *Rehabilitacja Medyczna*, wyd. PZWL Warszawa 2005.
2. Kwolek A., *Rehabilitacja medyczna*, wyd. Urban i Partner Wrocław 2004.
3. Woźniewski M., *Rehabilitacja w chirurgii*, wyd. PZWL Warszawa 2005.
4. Rutkowska(red.) *rehabilitacja i pielęgnowanie osób niepełnosprawnych*, wyd.PZWL, Warszawa 2018

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Formański, J., *Psychologia. Podręcznik dla szkół medycznych*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2000.
2. Kwolek, A., *Rehabilitacja medyczna tom I, II*, wyd. Urban & Partner, Wrocław 2004.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (Zaliczenie na ocenę)
W01-W02					X	X		X
U01-U01					X	X		X
K01-K07					X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Położnictwo, ginekologia i pielęgniarstwo położniczo-ginekologiczne

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 4

Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin i zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	30
Kształcenie na odległość	10
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	20
Symulacja medyczna	16
Zajęcia praktyczne	60
Praktyki zawodowe	60
RAZEM	196
Punkty ECTS	7

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, pielęgniarstw klinicznych, badań fizykalnych
Umiejętność organizacji pracy pielęgniarstwa indywidualnej i zespołowej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z zasadami organizacji opieki w pielęgniarstwie położniczo-ginekologicznym.
Zapoznanie studenta z najczęstszymi problemami zdrowotnymi i pielęgnacyjnymi kobiet przebywających w oddziale położniczo-ginekologicznym.
Kształtowanie umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych, rehabilitacyjnych, edukacyjnych wobec kobiet przebywających w oddziale ginekologii i położnictwa. Kształtowanie umiejętności kompleksowej opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem przebywającym w OIOM oraz poddawany znieczuleniu, w tym gromadzenie danych (wywiad, obserwacja, pomiary) i ich dokumentowanie.
Kształtowanie umiejętności współpracy w zespole terapeutycznym.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
W01	Czynniki ryzyka i zagrożenia zdrowotne u pacjentów w różnym wieku	D.W1
W02	etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i zasady opieki pielęgniarstwa nad pacjentami w wybranych chorobach, w tym w chorobach nowotworowych	D.W2
W03	rodzaje badań diagnostycznych, ich znaczenie kliniczne i zasady ich zlecania oraz uprawnienia zawodowe pielęgniarki w zakresie wystawiania skierowań na badania diagnostyczne w poszczególnych stanach klinicznych	D.W3
W04	zasady przygotowania pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia do badań oraz zabiegów diagnostycznych, a także zasady opieki w trakcie oraz po tych badaniach i zabiegach;	D.W4
W05	Zasady i zakres farmakoterapii w poszczególnych stanach klinicznych;	D.W5
W06	właściwości grup leków i ich działanie na układy i narządy pacjenta w różnych chorobach w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;	D.W6
W07	zasady organizacji opieki specjalistycznej (internistycznej, chirurgicznej, w bloku operacyjnym, pediatrycznej, geriatrycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, w szpitalnym oddziale ratunkowym, intensywnej opieki, opieki paliatywnej i długoterminowej oraz nad pacjentem z chorobą	D.W7

	onwotworową)	
W08	standardy i procedury pielęgniarские stosowane w opiece nad pacjentem w różnym wieku i stanie zdrowia;	D.W8
W09	Reakcje pacjenta w różnym wieku na chorobę, przyjęcie do szpitala i hospitalizację	D.W9
W10	Metody i techniki komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.W10
W11	Cel i zasady opieki prekoncepcyjnej oraz zasady planowania opieki nad kobietą w ciąży fizjologicznej	D.W20
W12	Okresy porodu, zasady postępowania w sytuacji porodu nagłego oraz zasady opieki nad kobietą w położu	D.W21
W13	Etiopatogenezę schorzeń ginekologicznych	D.W22
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarскую, ustalać cele i plan opieki pielęgniarской, wdrażać interwencje pielęgniarские oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarской;	D.U1
U02	Stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	D.U2
U03	Dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych (w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	D.U3
U04	Przeprowadzić kompleksowe badania podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarской	D.U4
U05	Ocenić poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i nefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	D.U5
U06	Asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii	D.U6
U07	Przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarки lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	D.U7
U08	Wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych	D.U8
U09	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	D.U9
U10	Dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe	D.U10
U11	Prowadzić profilaktykę powikłań wstępujących w przebiegu chorób	D.U11
U12	Prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	D.U12
U13	Prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	D.U13
U14	Edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	D.U14
U15	Prowadzić rozmowę terapeutyczną	D.U15
U16	Stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.U16
U17	Komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	D.U17
U18	Organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych	D.U18

U19	Doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	D.U19
U20	Wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	D.U20
U21	Obliczać dawki insuliny okołopościłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny	D.U21
U22	Zapewnić bezpieczeństwo kobiecie i dziecku w sytuacji porodu nagłego	D.U28
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K07	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe - Wykłady	Symbol efektów uczenia się
1	Zapłodnienie i rozwój zarodka ludzkiego. Płód i popłód – podstawowe pojęcia anatomiczne i fizjologiczne. Rozpoznanie i przebieg ciąży fizjologicznej(diagnostyka). Zmiany ustrojowe w przebiegu ciąży. Powikłania w ciąży. Cięża ekotopowa.	W01-W12, K01-K07
2	Poród fizjologiczny. Połóg fizjologiczny. Poród i połóg powikłany.	W01-W12, K01-K07
3	Stany zapalne narządu rodniego. Choroby przenoszone drogą płciową.	W01-W12, K01-K07
4	Profilaktyka i diagnostyka nowotworów narządu rodniego	W01-W12, K01-K07
5	Metody planowania rodziny. Niepłodność małżeńska (diagnostyka, metody leczenia)	W01-W12, K01-K07
6	Przygotowanie kobiety i jej rodziny do ciąży (planowanie rodziny, metody regulacji poczęć, przygotowanie do rodzicielstwa). Zachowania prozdrowotne sprzyjające świadomemu rodzicielstwu.	W01-W12, K01-K07
7	Opieka nad kobietą w porodzie przedwczesnym, fizjologicznym, powikłanym oraz w położeniu fizjologicznym i powikłanym.	W01-W12, K01-K07
8	Zmiany w podejściu do kobiety ciężarnej i rodzącej we współczesnym położnictwie. Cele i zadania Szkoły Rodzenia. Alternatywne metody prowadzenia porodu.	W01-W12, K01-K07
9	Fizjologia laktacji i najczęstsze problemy związane z laktacją. Wytyczne WHO w zakresie karmienia piersią. Przygotowanie matki i dziecka do karmienia.	W01-W12, K01-K07
10	Problemy zdrowotne kobiet w wieku przekwitania. Specyfika pielęgnowania.	W01-W12, K01-K07
Lp.	Treści programowe – zajęcia praktyczne	Symbol efektów uczenia się
11	Opieka położnicza nad kobietą w ciąży. Obserwacja i pielęgnacja pacjentki w przypadku najczęstszych powikłań I i II połowy ciąży. Podstawowe zasady postępowania z kobietą ciężarną z podejrzeniem patologii ciąży.	U01-U12, K01-K07
12	Procedura przyjęcia kobiety do porodu fizjologicznego oraz pacjentek ginekologicznych w Izbie Przyjęć. Elementy wywiadu położniczo-ginekologicznego. Organizacja pracy pielęgniarstwa w oddziale położniczo- ginekologicznym.	U01-U12, K01-K07
13	Kształtowanie umiejętności pielęgniarstwa w porodzie fizjologicznym. Monitorowanie stanu płodu.	U01-U12, K01-K07
14	Przygotowanie ciężarnej/rodzącej do cięcia cesarskiego. Pielęgnowanie i opieka po zabiegu.	U01-U12, K01-K07
15	Obserwacja i pielęgnowanie położnicy w położeniu fizjologicznym i powikłanym.	U01-U12, K01-K07
16	Przygotowanie pacjentki do operacji ginekologicznej drogą pochwową i brzuszną. Pielęgnowanie po zabiegu operacyjnym. Profilaktyka i wczesne wykrywanie chorób nowotworowych u kobiet.	U01-U12, K01-K07
17	Pielęgnowanie w najczęstszych stanach zapalnych narządu rodniego u kobiet.	U01-U12, K01-K07

Lp.	Treści programowe – praktyki zawodowe	Symbol efektów uczenia się
18	Edukacja pacjentek w zakresie planowania ciąży, przygotowania do rodzielnictwa. Zadania pielęgniarki w planowaniu rodziny.	U01-U12, K01-K07
19	Udział pielęgniarki w opiece nad ciężarną. Udział pielęgniarki w diagnostyce ciąży fizjologicznej. Zadania pielęgniarki w ciąży wysokiego ryzyka.	U01-U12, K01-K07
20	Zadania pielęgniarki w przygotowaniu kobiety do karmienia piersią. Edukacja kobiet w zakresie karmienia piersią. Najczęstsze niepowodzenia w laktacji. Zalecenia WHO dotyczące laktacji.	U01-U12, K01-K07
21	Opieka pielęgniarska nad pacjentką po mastektomii. Rola i zadania pielęgniarki-educatora w profilaktyce raka piersi.	U01-U12, K01-K07
22	Pielęgnowanie pacjentki ze schorzeniami ginekologicznymi. Zasady opieki nad pacjentką z nowotworem narządu rodno.	U01-U12, K01-K07

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- analiza indywidualnego przypadku
- metoda warsztatowa
- burza mózgów
- rozwiązywanie zadań problemowych
- praca w grupach, praca indywidualna
- pacjent symulowany, zajęcia metodami symulacji medycznej
- zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe – próba pracy, praca z pacjentem

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;
- Przygotowanie prac zaliczeniowych: Tematy wskazane przez prowadzącego, np.: Promocja karmienia naturalnego- znaczenie karmienia naturalnego dla matki i dziecka; Zasady karmienia naturalnego i sztucznego –wady i zalety. Edukacja matek w tym zakresie; Profilaktyka chorób nowotworowych u kobiet
- Przygotowanie się do zaliczenia i egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Bręborowicz G.H., *Położnictwo. Podręcznik dla położnych i pielęgniarek*, wyd. PZWL, Warszawa 2005.
2. Opala T., *Ginekologia. Podręcznik dla położnych, pielęgniarek i fizjoterapeutów*, wyd. PZWL, Warszawa 2006.
3. Pschyrembel W., Dudenhausen J., *Położnictwo praktyczne*, wyd. PZWL, Warszawa 2002.
4. Troszynski M., *Położnictwo-ćwiczenia*, wyd. PZWL, Warszawa 2003.
5. Łepecka-Klusek C., *Pielęgniarstwo we współczesnym położnictwie i ginekologii*, wyd. PZWL, Warszawa 2010.
6. Bień A.M. (red.), *Opieka nad kobietą ciężarną*, Seria Biblioteka Położnej, wyd. PZWL 2009.
7. Gajzlerska- Dmoch E., *Położnictwo i ginekologia dla studentów położnictwa i pielęgniarstwa*, Skrypt WUM.
8. *Skrypt dla studentów medycyny; Karmienie piersią. Komitet Upowszechniania Karmienia Piersią*. Warszawa 2002.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. T. Pisarski: *Położnictwo i ginekologia*, wyd. PZWL, Warszawa 2002
2. Kruszyński Z., *Anestezjologia położnicza. Położnicze stany nagłe*, wyd. PZWL, Warszawa 2006.
3. Nehring-Gugulska N., Żukowska-Rubik M., Pietkiewicz A., *Karmienie piersią w teorii i praktyce. Podręcznik dla doradców i konsultantów laktacyjnych*, wyd. Medycyna Praktyczna, 2012.
4. Sipiński A., *Opieka w ginekologii*, wyd. Śląsk, Katowice 2012.
5. Sipiński A., *Opieka w położnictwie*, wyd. Śląsk, Katowice 2012.
6. Zieliński J., *Ginekologia onkologiczna. Wiedza i humanizm.(część1)*, wyd. Borgis 2008
7. Czeakański A., Łosik M., *Wykłady z położnictwa. Podręcznik dla studentów położnictwa*, wyd. Alfa Medica Press, 2011.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zal. Umiej. Prakt.)
W01-W12		X			X	X		X
U01-U12		X			X	X		X
K01-K07		X			X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Psychiatria i pielęgniarstwo psychiatryczne

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 6

Forma zaliczenia przedmiotu: egzamin i zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	30
Kształcenie na odległość	10
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	20
Symulacja medyczna	10
Zajęcia praktyczne	80
Praktyki zawodowe	80
RAZEM	230
Punkty ECTS	8

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Przed przystąpieniem do modułu student posiada wiedzę z zakresu: anatomii, fizjologii, patologii, podstaw pielęgniarstwa, pielęgniarstw klinicznych, badań fizykalnych
Umiejętność organizacji pracy pielęgniarskiej indywidualnej i zespołowej

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z zasadami organizacji psychiatrycznej opieki specjalistycznej.
Zapoznanie studenta z najczęstszymi problemami zdrowotnymi i pielęgnacyjnymi pacjentów psychiatrycznych.
Kształtowanie umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych, rehabilitacyjnych, edukacyjnych wobec pacjenta psychiatrycznego.
Kształtowanie umiejętności kompleksowej opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem przebywającym w oddziale psychiatrycznym, w tym gromadzenie danych (wywiad, obserwacja, pomiary) i ich dokumentowanie).
Kształtowanie umiejętności współpracy w zespole terapeutycznym.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie		
U01	gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej;	D.U1
U02	Stosować skale i kwestionariusze do oceny stanu pacjenta lub jego wydolności funkcjonalnej w określonych sytuacjach zdrowotnych	D.U2
U03	Dokonywać różnymi technikami pomiaru parametrów życiowych 9w tym ciśnienia tętniczego na tętnicach kończyn górnych i dolnych, oddechu, temperatury ciała, saturacji, świadomości) i oceniać uzyskane wyniki oraz wykorzystywać je do planowania opieki w różnych stanach klinicznych	D.U3
U04	Przeprowadzić kompleksowe badania podmiotowe i badanie fizykalne w różnych stanach klinicznych do planowania i realizacji opieki pielęgniarskiej	D.U4
U05	Ocenić poziom bólu, reakcję pacjenta na ból i jego nasilenie oraz stosować farmakologiczne i niefarmakologiczne metody postępowania przeciwbólowego	D.U5
U06	Asystować lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych jam ciała (nakłucia jamy brzusznej, nakłucia jamy opłucnowej, pobierania szpiku, punkcji lędźwiowej) oraz endoskopii	D.U6

U07	Przygotowywać i podawać pacjentowi leki różnymi drogami zgodnie z posiadanymi uprawnieniami zawodowymi pielęgniarki lub pisemnym zleceniem lekarza w określonych stanach klinicznych oraz produkty lecznicze z zestawów przeciwwstrząsowych ratujących życie	D.U7
U08	Wystawiać recepty na leki w ramach realizacji zleceń lekarskich w określonych stanach klinicznych	D.U8
U09	rozpoznawać powikłania farmakoterapii, leczenia dietetycznego oraz wynikające z działań terapeutycznych i pielęgnacji	D.U9
U10	Dobierać i stosować dietoterapię oraz prowadzić u dzieci i dorosłych żywienie dojelitowe (przez zgłębnik do żołądka i przetokę odżywcza) oraz żywienie pozajelitowe	D.U10
U11	Prowadzić profilaktykę powikłań wstępujących w przebiegu chorób	D.U11
U12	Prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i zaburzeń psychicznych, w tym uzależnień, z uwzględnieniem rodzin tych pacjentów	D.U12
U13	Prowadzić rehabilitację przyłóżkową i aktywizację pacjenta z wykorzystaniem elementów terapii zajęciowej	D.U13
U14	Edukować pacjenta, jego rodzinę lub opiekuna w zakresie doboru oraz użytkowania sprzętu pielęgnacyjno-rehabilitacyjnego i wyrobów medycznych	D.U14
U15	Prowadzić rozmowę terapeutyczną	D.U15
U16	Stosować metody komunikowania się z pacjentem niezdolnym do nawiązania i podtrzymania efektywnej komunikacji ze względu na stan zdrowia lub stosowane leczenie	D.U16
U17	Komunikować się z członkami zespołu interdyscyplinarnego w zakresie pozyskiwania i przekazywania informacji o stanie zdrowia pacjenta	D.U17
U18	Organizować izolację pacjentów z zakażeniem i chorobą zakaźną w podmiotach leczniczych	D.U18
U19	Doraźnie podawać pacjentowi tlen i monitorować jego stan podczas tlenoterapii w różnych stanach klinicznych	D.U19
U20	Wykonać badanie EKG u pacjenta w różnym wieku w spoczynku oraz rozpoznać stan zagrażający zdrowiu i życiu	D.U20
U21	Obliczać dawki insuliny okołoposiłkowej z uwzględnieniem wyników badań pacjenta, w tym modyfikować dawkę stałą insuliny	D.U21
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Gromadzić informacje, formułować diagnozę pielęgniarską, ustalać cele i plan opieki pielęgniarskiej, wdrażać interwencje pielęgniarskie oraz dokonywać ewaluacji opieki pielęgniarskiej	D.U1
U02	Prowadzić poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień	D.U2
U03	Prowadzić profilaktykę powikłań występujących w przebiegu chorób	D.U3.
U04	Organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych	D.U4
U05	Przygotowywać pacjenta fizycznie i psychicznie do badań diagnostycznych	D.U12
U06	Wystawiać skierowania na wykonanie określonych badań diagnostycznych	D.U13
U07	Dokumentować sytuację zdrowotną pacjenta, dynamikę jej zmian i realizowaną opiekę pielęgniarską, z uwzględnieniem narzędzi informatycznych do gromadzenia danych	D.U15
U08	Rozpoznawać powikłania leczenia farmakologicznego, dietetycznego, rehabilitacyjnego i leczniczo-pielęgnacyjnego	D.U18
U09	Prowadzić rozmowę terapeutyczną	D.U20
U10	Przekazywać informacje członkom zespołu terapeutycznego o stanie zdrowia pacjenta	D.U22
U11	Przygotowywać i podawać pacjentom leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza	D.U26

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta i zasad humanizmu	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.
K07	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywanie samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe - Wykłady	Symbol efektów uczenia się
1	Organizacja opieki psychiatrycznej w Polsce. Psychopatologia i syndromologia ogólna. Badanie psychiatryczne, ocena stanu psychicznego pacjenta. Zasady przyjęcia do szpitala psychiatrycznego. Specyfika opieki nad chorym psychicznie. Postępowanie z pacjentem agresywnym. Aspekty etyczne i prawne opieki psychiatrycznej na podstawie ustawy o Ochronie Zdrowia Psychicznego.	W01-W12, K01-K07
2	Metody diagnostyki i terapii w psychiatrii. Metody leczenia biologicznego w psychiatrii: leczenie farmakologiczne, leczenie śpiączkowe, sejsmoterapia, psychoterapia, interwencje kryzysowe. Znaczenie opieki pielęgniarskiej u chorych poddanych zabiegom elektrowstrząsowym.	W01-W12, K01-K07
3	Etiologia, epidemiologia, patogeneza i obraz kliniczny ilościowych i jakościowych zaburzeń świadomości. Zadania pielęgniarki w opiece nad chorym z zaburzeniami myślenia i spostrzegania. Etiologia, epidemiologia, patogeneza i obraz kliniczny, podział, leczenie i rozpoznanie zespołów otępiennych.	W01-W12, K01-K07
4	Zaburzenia w chorobach somatycznych układu pokarmowego, chorobach wątroby, krążenia, chorobach nerek, endokrynopatiach. Zaburzenia psychiczne występujące pod postacią somatyczną.	W01-W12, K01-K07
5	Schizofrenia – epidemiologia, etiologia, czynniki (genetyczne, okołoporodowe, rola neuroprzekazników, rodzinne, stresowe), objawy kliniczne, diagnoza, postacie kliniczne, przebieg i rokowanie. Leczenie schizofrenii (kontakt terapeutyczny, metody biologiczne, leczenie psychologiczne). Plan pielęgnacyjny chorego ze schizofrenią w różnych etapach choroby.	W01-W12, K01-K07
6	Epidemiologia, etiologia, klasyfikacja i diagnoza zaburzeń depresyjnych. Leczenie zespołów depresyjnych – farmakoterapia, kontakt terapeutyczny, biologiczne metody leczenia, psychoterapia.	W01-W12, K01-K07
7	Zespoły lękowe (nerwice) – zespół lęku napadowego, uogólnionego, fobie społeczne. Terapia zespołów lękowych, opieka nad pacjentem. Przyczyny, diagnostyka, rokowanie, opieka nad pacjentem z zespołem natręctw. Interwencje pielęgniarskie w wybranych zaburzeniach lękowych (napady paniki, zespół fobii).	W01-W12, K01-K07
8	Zaburzenia suicydalne u dzieci, młodzieży i dorosłych. Leczenie, psychoterapia, socjoterapia, profilaktyka samobójstw w różnych grupach wiekowych. Zapobieganie próbom samobójczym u pacjentów hospitalizowanych w szpitalach psychiatrycznych.	W01-W12, K01-K07
9	Choroby afektywne – jedno i dwubiegunowa. Obraz kliniczny, etiologia, leczenie i opieka nad pacjentem. Współpraca z rodziną i środowiskiem chorego.	W01-W12, K01-K07
10	Zaburzenia dysocjacyjne: obraz kliniczny, leczenie, terapia.	W01-W12, K01-K07
11	Upośledzenie umysłowe: epidemiologia, klasyfikacja, czynniki biologiczne, symptomatologia, leczenie i rehabilitacja.	W01-W12, K01-K07
12	Pacjent nadużywający substancji psychoaktywnych, opioidowych, środków nasennych i uspokajających, kokainy. Choroba alkoholowa.	W01-W12, K01-K07
13	Zaburzenia psychiczne specyficzne dla wieku dziecięcego i młodzieńczego.	W01-W12, K01-K07
14	Dysfunkcje seksualne – klasyfikacja, metody leczenia seksuologicznego.	W01-W12, K01-K07
15	Komunikowanie z chorym z zaburzeniami psychicznymi.	W01-W12, K01-K07

16	Udział pielęgniarki w profilaktyce, diagnozowaniu i kompleksowej terapii chorób psychicznych z uwzględnieniem farmakologii, psychoterapii i terapii zajęciowej. Specyfika pracy pielęgniarki w oddziale psychiatrycznym. Cechy osobowościowe pielęgniarki psychiatrycznej. Udział pielęgniarki w zespole terapeutycznym. Społeczność terapeutyczna.	W01-W12, K01-K07
17	Metody i techniki stosowane w edukacji pacjentów. Edukacja i przygotowanie pacjenta do samoopieki i samopielęgnacji.	W01-W12, K01-K07
18	Problemy osób z zaburzeniami żywienia. Udział pielęgniarki w opiece nad chorym z zaburzeniami odżywiania.	W01-W12, K01-K07
Lp.	Treści programowe – zajęcia praktyczne	Symbol efektów uczenia się
19	Organizacja opieki pielęgniarskiej na oddziale psychiatrycznym. Zapoznanie z topografią i organizacją oddziału i szpitala psychiatrycznego, procedurami obowiązującymi w opiece nad pacjentami, dokumentacją procesu pielęgnowania. Organizowanie i planowanie pracy własnej na stanowisku pracy. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania	U01-U11, K01-K07
20	Aspekty prawne w opiece nad pacjentem leczonym w szpitalu psychiatrycznym.	U01-U11, K01-K07
21	Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem w oddziale psychiatrycznym, samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń udzielanych pacjentowi w ramach planowanych działań w procesie pielęgnowania. Zadania opiekuńcze, diagnostyczne, lecznicze wobec pacjenta z chorobą psychiczną.	U01-U11, K01-K07
22	Komunikowanie z chorym z zaburzeniami psychicznymi. Kontakt terapeutyczny.	U01-U11, K01-K07
23	Udział pielęgniarki w diagnozowaniu zaburzeń psychicznych, wczesnej interwencji, leczeniu farmakologicznym oraz w leczeniu elektrowstrząsami.	U01-U11, K01-K07
24	Diagnoza pielęgniarska wobec pacjenta z zaburzeniami psychicznymi. Rozpoznanie problemów zdrowotnych i psychospołecznych pacjenta upośledzonego umysłowo i pomoc pielęgniarki w ich rozwiązywaniu.	U01-U11, K01-K07
25	Aspekty opieki pielęgniarskiej nad pacjentem z zaburzeniami myślenia i spostrzegania.	U01-U11, K01-K07
26	Opieka nad pacjentem ze schizofrenią w różnych fazach choroby.	U01-U11, K01-K07
27	Opieka pielęgniarska nad pacjentem z zaburzeniami odżywiania. Przeprowadzenie rozmowy edukacyjnej z pacjentem.	U01-U11, K01-K07
28	Pacjent agresywny i z tendencjami samobójczymi – opieka, wsparcie. Zasady stosowania przymusu pośredniego i bezpośredniego wobec pacjenta agresywnego.	U01-U11, K01-K07
29	Opieka nad pacjentem z zespołem maniakalnym i depresyjnym.	U01-U11, K01-K07
30	Opieka nad pacjentem z zaburzeniami lękowymi. Profilaktyka zaburzeń psychicznych.	U01-U11, K01-K07
Lp.	Treści programowe – praktyki zawodowe	Symbol efektów uczenia się
31	Przyjęcie chorego z zaburzeniami psychicznymi do szpitala i oddziału szpitalnego	U01-U11, K01-K07
32	Organizowanie i planowanie pracy własnej na stanowisku pracy. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania w zaburzeniach psychicznych.	U01-U11, K01-K07
33	Wybrane aspekty komunikowania się z chorym z zaburzeniami psychicznymi. Znaczenie kontaktu terapeutycznego.	U01-U11, K01-K07
34	Rozpoznanie sytuacji zdrowotnej chorego. Gromadzenie danych o chorym dla potrzeb ustalenia diagnozy pielęgniarskiej i procesu pielęgnowania. Pomaganie choremu w zaspokojeniu potrzeb bio-psycho-społecznych. Rodzaje świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych najczęściej wykonywanych przez pielęgniarkę w sytuacji opieki nad pacjentem w oddziale psychiatrycznym. Samodzielne orzekanie o rodzaju i zakresie świadczeń udzielanych pacjentowi w ramach planowanych działań w procesie pielęgnowania.	U01-U11, K01-K07
35	Opieka nad pacjentem ze schizofrenią w różnych fazach choroby. Analiza przypadków klinicznych	U01-U11, K01-K07
36	Opieka pielęgniarska nad chorym z zaburzeniami depresyjnymi, lękowymi, z myślami i tendencjami samobójczymi. Zachowania agresywne. Przymus bezpośredni. Analiza przypadków klinicznych	U01-U11, K01-K07
37	Udział pielęgniarki w leczeniu farmakologicznym oraz w leczeniu elektrowstrząsami. Psychoterapia, terapia zajęciowa i kulturoterapia w terapii zaburzeń psychicznych.	U01-U11, K01-K07

38	Udział pielęgniarki w profilaktyce zaburzeń psychicznych.	U01-U11, K01-K07
39	Dokumentowanie procesu pielęgnowania dla potrzeb praktyki pielęgniarskiej. Ocena i ewaluacji działań pielęgnacyjno-opiekuńczych.	U01-U11, K01-K07

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- wykład, wykład konwersatoryjny
- analiza indywidualnego przypadku
- metoda warsztatowa
- burza mózgów
- rozwiązywanie zadań problemowych
- praca w grupach, praca indywidualna
- pacjent symulowany, zajęcia metodami symulacji medycznej
- zajęcia praktyczne, praktyki zawodowe – próba pracy, praca z pacjentem

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami;
- Przygotowanie prac zaliczeniowych: Opracowanie planu opieki nad pacjentem z wybraną jednostką chorobową.
- Przygotowanie się do zaliczenia i egzaminu

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Heitzman J. (red.), *Psychiatria - podręcznik dla studiów medycznych*, wyd. PZWL, Warszawa 2007.
2. Wilczek - Rużyczka E., *Podstawy pielęgniarstwa psychiatrycznego*, wyd. Czelej, Lublin 2007.
3. Bilikiewicz A., *Psychiatria*, wyd. PZWL, Warszawa 2005.
4. Dąbrowski S., *Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego*, Instytut Psychiatrii i Neurologii, Warszawa 1997.
5. Galecki P., Szulc A. *Psychiatria*, wyd. Edra Urban&partner, Wrocław 2018
6. Gorna K.(red.) *Pielęgniarstwo psychiatryczne*, wyd. PZWL, Warszawa 2012

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

1. Wilczek - Rużyczka E., *Komunikowanie się z chorym psychicznie*, wyd. Czelej Lublin 2007.
2. Kępiński A., *Podstawowe zagadnienia współczesnej psychiatrii*, wyd. Literackie, Kraków 2003.
3. Kratochvil S., *Podstawy psychoterapii*, wyd. Zysk i S-ka, Poznań 2003.
4. Kokozka A., Golec S., *Postępowanie w nagłych zaburzeniach psychicznych*, Medycyna Praktyczna, Kraków 2002.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zal. Umiej. prakt)
W01-W12		X			X	X		x
U01-U11		X			X	X		x
K01-K07		X			X	X		x

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: pielęgniarstwo
Profil: praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Przygotowanie do egzaminu dyplomowego
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 6
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		
Ćwiczenia		
Praca własna studenta		
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		
Punkty ECTS	5	

WYMAGANIA WSTĘPNE

Wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne z zakresu studiów I-go stopnia z zakresu badań naukowych w pielęgniarstwie, podstaw pielęgniarstwa (EBM, EBNP).

CELE PRZEDMIOTU

Przygotowanie pracy licencjackiej

EFEKTY UCZENIA SIĘ

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy student zna i rozumie		
W01	przedmiot, cel, obszar badań naukowych i paradygmaty pielęgniarstwa;	D.W38
W02	metody i techniki prowadzenia badań naukowych	D.W39
W03	zasady etyki w prowadzeniu badań naukowych i podstawowe regulacje prawne z zakresu prawa autorskiego i prawa ochrony własności intelektualnej.	D.W40
W zakresie umiejętności student potrafi		
U01	krytycznie analizować publikowane wyniki badań naukowych	D.U31
U02	przeprowadzać badanie jakościowe, posługując się narzędziami badawczymi	D.U32
W zakresie kompetencji społecznych student jest gotów do		
K01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych.	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1.	Wg grup tematycznych wybranych przez studentów.	W01-W03, U01, U02, K01

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, inne):

- seminarium.

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; przygotowanie prac zaliczeniowych; przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?):

- przygotowanie pracy licencjackiej
- przygotowanie do egzaminu teoretycznego i praktycznego

LITERATURA PODSTAWOWA:

Wg grup tematycznych wybranych przez studentów.

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

Wg grup tematycznych wybranych przez studentów.

NETOGRAFIA:

Wg grup tematycznych wybranych przez studentów.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny/zaliczenie na ocenę	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach	Praca pisemna	Zadania e-learningowe	Inne (należy wpisać jakie)
W01		X			X	X		
U01		X			X	X		
K01		X			X	X		

KRYTERIA OCENY

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0% - 59,99%	60% - 74,99%	75% - 79,99%	80% - 88,99%	89% - 94,99%	95% - 100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności.	W dostateczny sposób opanował. Wymienione umiejętności.	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności.	Dobrze opanował wymienione umiejętności.	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności.	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności.
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji.	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje.	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje.	Dobrze opanował wymienione kompetencje.	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje.	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje.

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: Podstawy pielęgniarstwa – zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 2

Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie na ocenę

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		
Ćwiczenia		
Praca własna studenta		
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		120
Praktyki zawodowe		120
RAZEM		240
Punkty ECTS		8

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza teoretyczna i praktyczna z zakresu podstaw pielęgniarstwa

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z podstawowymi metodami pracy pielęgniarki i ich doborem w zależności od kategorii odbiorców oraz rodzaju świadczonej opieki pielęgniarstwa a także miejsca świadczenia opieki w systemie ochrony zdrowia.

Kształtowanie umiejętności wykonywania zabiegów diagnostycznych, pielęgnacyjnych, leczniczych i usprawniających człowieka w różnym stanie zdrowia i w różnym wieku. Przygotowanie studenta do zapewnienia jakości świadczonej opieki pielęgniarstwa.

Przygotowanie studenta do sprawowania opieki pielęgniarstwa nad pacjentem, rodziną, grupą społeczną zgodnie z regulacjami prawa i zasadami etyki

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	Stosować wybraną metodę pielęgnowania w opiece nad pacjentem;	C.U1
U02	Gromadzić informacje metodą wywiadu, obserwacji, pomiarów, badania przedmiotowego, analizy dokumentacji w celu rozpoznawania stanu zdrowia pacjenta i sformułowania diagnozy pielęgniarstwa;	C.U2
U03	Ustalać cele i plan opieki pielęgniarstwa oraz realizować ją wspólnie z pacjentem i jego rodziną;	C.U3
U04	Monitorować stan zdrowia pacjenta podczas pobytu w szpitalu lub innych jednostkach organizacyjnych systemu ochrony zdrowia;	C.U4
U05	Dokonywać bieżącej i końcowej oceny stanu zdrowia pacjenta i podejmowanych działań pielęgniarstwa;	C.U5
U06	Wykonywać testy diagnostyczne dla oznaczenia ciał ketonowych i glukozy we krwi i w moczu oraz cholesterolu we krwi oraz inne testy paskowe;	C.U6
U07	Prowadzić, dokumentować i oceniać bilans płynów pacjenta;	C.U7
U08	Wykonywać pomiar temperatury ciała, tętna, oddechu, ciśnienia tętniczego krwi, ośrodkowego ciśnienia żylnego, obwodów, saturacji, szczytowego przepływu wydechowego oraz pomiary antropometryczne (pomiar masy ciała, wzrostu, wskaźnika BMI, wskaźników dystrybucji tkanki tłuszczowej: WHR, WHtR, grubości fałdów skórno-tłuszczowych);	C.U8
U09	Pobierać materiał do badań laboratoryjnych i mikrobiologicznych oraz asystować lekarzowi przy badaniach diagnostycznych;	C.U9
U10	Stosować zabiegi przeciwzapalne;	C.U10

U11	Przechowywać i przygotowywać leki zgodnie z obowiązującymi standardami;	C.U11
U12	Podawać pacjentowi leki różnymi drogami, zgodnie z pisemnym zleceniem lekarza lub zgodnie z posiadanymi kompetencjami oraz obliczać dawki leków	C.U12
U13	Wykonywać płukanie jamy ustnej, gardła, oka, ucha, żołądka, pęcherza moczowego, przetoki jelitowej i rany;	C.U14
U14	Zakładać i usuwać cewnik z żył obwodowych, wykonywać kroplowe wlewy dożylnie oraz monitorować i pielęgnować miejsce wkłucia obwodowego, wkłucia centralnego i portu naczyniowego	C.U15
U15	Wykorzystywać dostępne metody karmienia pacjenta (doustnie, przez zgłębnik, przetoki odżywcze);	C.U16
U16	Przemieszczać i pozycjonować pacjenta z wykorzystaniem różnych technik i metod;	C.U17
U17	Wykonywać gimnastykę oddechową i drenaż ułożeniowy, odśluzowywanie dróg oddechowych i inhalację;	C.U18
U18	Wykonywać nacieranie, oklepywanie, ćwiczenia czynne i bierne;	C.U19
U19	Wykonywać zabiegi higieniczne;	C.U20
U20	Pielęgnować skórę i jej wytwory oraz błony śluzowe z zastosowaniem środków farmakologicznych i materiałów medycznych, w tym stosować kąpiele lecznicze;	C.U21
U21	Oceniać ryzyko rozwoju odleżyn i stosować działania profilaktyczne;	C.U22
U22	Wykonywać zabiegi doodbytnicze;	C.U23
U23	Zakładać cewnik do pęcherza moczowego, monitorować diurezę i usuwać cewnik;	C.U24
U24	Zakładać zgłębnik do żołądka oraz monitorować i usuwać zgłębnik;	C.U25
U25	Prowadzić dokumentację medyczną oraz posługiwać się nią;	C.U26
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1
K02	Przestrzegania praw pacjenta	KS2
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6
K07	Dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji	KS7

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe – zajęcia praktyczne	Symbol efektów uczenia się
1	Zapoznanie z topografią oddziału, szpitala, przepisami BHP i procedurami wewnętrznymi. Poznanie specyfiki pracy oraz zadań poszczególnych członków zespołu terapeutycznego sprawującego opiekę nad pacjentem. Udział w procesie adaptacji pacjenta do warunków szpitalnych.	U02, K01-K07
2	Dokumentacja opieki pielęgniarskiej w tym historię pielęgnowania, kartę obserwacji, kartę gorączkową, książkę raportów, kartę profilaktyki i leczenia odleżyn.	U01, U02, U03, U25, K01-K07
3	Próba samodzielnego zbierania informacji o stanie zdrowia pacjenta (metoda wywiadu, obserwacji, pomiarów, analizy dokumentacji, analizy wyników badań, badania fizykalnego oraz rozpoznawania problemów zdrowotnych chorego z uwzględnieniem przyczyn zaburzeń jego funkcjonowania biopsychospołecznego).	U01, U02, U03, U04, U05, U25, K01-K07
4	Planowanie opieki nad chorym (cele, plan opieki, realizacja opieki, ewaluacja). Wybór modelu pielęgnowania chorego. Zastosowanie teorii pielęgnowania.	U01, U02, U03, U04, U05, U25, K01-K07
5	Udział w zaspakajaniu podstawowych potrzeb i rozwiązywaniu problemów biopsychospołecznych podopiecznego (pomaganie w jedzeniu, wydalaniu, poruszaniu się, dbaniu i higienę osobistą, bezpieczeństwo).	U02, U03, U04, U05, U25, K01-K07

6	Obserwacja i rejestracja podstawowych funkcji życiowych (pulsoksymetria, pomiar tętna, ciśnienia tętniczego, oddechów, temperatury ciała, prowadzenie bilansów płynów), pomiar masy ciała i wzrostu, oznaczanie BMI)	U05, U08, U25, K01-K07
7	Układanie chorego w łóżku, pozycje terapeutyczne. Gimnastyka oddechowa. Drenaż. Odśluzowanie, inhalacje. Nacieranie, oklepywanie, masaż.	U17, U18, K01-K07
8	Udział w badaniach diagnostycznych. Testy diagnostyczne. Badania laboratoryjne, bakteriologiczne. Glukometria. Pulsoksymetria. Bilans płynów.	U06, U07, K01-K07
9	Przechowywanie leków. Podawanie leków różnymi drogami	U11, U12 – U25, K01-K07
10	Pielęgnacja skóry i błon śluzowych. Opatrywanie ran. Bandażowanie. Zabiegi przeciwzapalne	U10, K01-K07
11	Pobieranie krwi do badań systemem zamkniętym. Kaniulacja żył obwodowych. Pielęgnacja kaniuli dożylniej. Zakładanie i usuwanie cewnik z żył obwodowych. Utrzymanie higieny, drożności, szczelności. Przygotowanie i wykonanie kroplowego wlewu dożylnego.	U09, U14, K01-K07
12	Cewnikowanie (kobiety, mężczyzny) i płukanie pęcherza, prowadzenie DZM i bilansu płynów,	U23, K01-K07
13	Wlewy doodbytnicze, sucha rurka do odbytu, pielęgnacja stomii,	U13, U22, K01-K07
14	Dokumentowanie podejmowanych działań pielęgnacyjnych.	U25, K01-K07
15	Zabiegi przeciwzapalne	U10, K01-K07
16	Zapewnienie choremu optymalnych warunków snu i wypoczynku.	U16, K01-K07
17	Żywienie pacjenta – zakładanie zgłębnika do żołądka, wykorzystanie dostępnych metod żywienia pacjenta	U15, U24 K01-K07
18	Asystowanie do badań diagnostycznych	U09, K01-K07
19	Pielęgnowanie skóry i błon śluzowych, profilaktyka i ocena ryzyka odleżyn	U19, U20, U21, K01-K07
Lp.	Treści programowe – praktyki zawodowe	Symbol efektów uczenia się
1	Organizacja środowiska opieki szpitalnej. Organizowanie i planowanie pracy na własnym stanowisku pracy. Współpraca z członkami zespołu terapeutycznego w procesie diagnozowania, terapii, rehabilitacji i pielęgnowania. Zasady przyjęcia chorych do szpitala.	U01-U25, K01-K07
2	Sposoby i zasady gromadzenia informacji o chorych.	U01-U25, K01-K07
3	Indywidualna opieka, diagnoza pielęgniarska, plan opieki, realizacja zaplanowanych działań i ocena ich skuteczności. Podejście etyczne, zindywidualizowane, holistyczne, z poszanowaniem i respektowaniem praw pacjenta i godności osoby ludzkiej. Rozpoznawanie warunków i potrzeb zdrowotnych pacjenta, rozpoznawanie problemów pielęgnacyjnych, planowanie i sprawowanie opieki pielęgnacyjnej nad pacjentem.	U01-U25, K01-K07

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
- Próba pracy, ćwiczenia, praca indywidualna,
- Opis przypadku wybranego pacjenta

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Kózka M. (red.), *Pielęgniarstwo*, wyd. Urban&Partner, Wrocław 2018.
2. Ciechaniewicz W., Grochans E., Łoś E., *Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylnie*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
3. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.), *Diagnozy i interwencje pielęgniarskie. Podręcznik dla studiów medycznych*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (ocena umiejętności praktycznych, ocena 360stopni, samoocena, ocena przez grupę)
U01-U25					X	X		X
K01-K07					X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: Praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Promocja zdrowia
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 1
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		
Ćwiczenia		
Praca własna studenta		
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		20
Praktyki zawodowe		
RAZEM		20
Punkty ECTS		1

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza ogólna na poziomie szkoły średniej.

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z działaniami służącymi promowaniu zdrowia.
Kształtowanie umiejętności edukacji i promowania zdrowia

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób, kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych oraz opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych;	C.U.47
W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem;	KS3.
K02	ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe;	KS4.
K03	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K04	przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta;	KS6.
K05	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
Zajęcia praktyczne		
1	Kształtowanie umiejętności dobierania metod edukacji zdrowotnej i podejmowania działań edukacyjnych w zależności od wieku, stanu zdrowia, stopnia posiadanej wiedzy, zapotrzebowania na wiedzę, warunków i miejsca pobytu osoby lub grupy.	U01, K01-K05
2	Ocena stanu zdrowia pacjenta z wykorzystaniem siatek, skal i pomiarów.	U01, K01-K05
3	Ocenić potencjał zdrowotny pacjenta. Kształtowanie umiejętności opracowywania i wdrażania programów promujących zdrowie	U01, K01-K05

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład, wykład konwersatoryjny, metoda problemowa
- Dyskusja dydaktyczna, metoda projektowa, praca w grupach
- Zajęcia praktyczne – przygotowanie plakatu lub ulotki dotyczącej promocji zdrowia, przygotowanie lekcji dla uczniów szkoły podstawowej dotyczącej zdrowia
- Ćwiczenia, symulacja sytuacji zdrowotnej

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu, zapoznanie się z dodatkowymi materiałami dydaktycznymi
- Przygotowanie pracy zaliczeniowej: esej na zaproponowany temat przez nauczyciela

LITERATURA PODSTAWOWA:

5. Andruszkiewicz A., Banaszkiewicz M. (red.), *Promocja zdrowia. t II - Promocja zdrowia w praktyce pielęgniarstwa i położnictwa*, wyd. PZWL, Lublin 2010.
6. Cianciara D., *Zarys współczesnej promocji zdrowia*, wyd. PZWL, Warszawa 2010.
7. Ciechaniewicz W. *Edukacja zdrowotna z elementami teorii wychowania*, wyd. PZWL, Warszawa 2018
8. Sierakowska M.(red.), *Edukacja zdrowotna w praktyce pielęgniarstwa*, wyd. PZWL, Warszawa 2015

LITERATURA UZUPEŁNIAJĄCA:

3. Woynarowska B., *Edukacja zdrowotna*, wyd. PWN, Warszawa 2008.
4. Karski J., *Praktyka i teoria promocji zdrowia*, wyd. CeDeWu, Warszawa 2008.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (zaliczenie na ocenę, zaliczenie umiejętności praktycznych)
U01			X	X	X	X		X
K01-K05			X	X	X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: Praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Podstawowa opieka zdrowotna
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 4
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		
Ćwiczenia		
Praca własna studenta		
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		80
Praktyki zawodowe		120
RAZEM		200
Punkty ECTS		7

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Wiedza ogólna na poziomie szkoły średniej.

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studenta z działaniami służącymi promowaniu zdrowia.
Kształtowanie umiejętności edukacji i promowania zdrowia

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie umiejętności absolwent potrafi		
U01	oceniać potencjał zdrowotny pacjenta i jego rodziny z wykorzystaniem narzędzi pomiaru;	C.U44
U02	oceniać rozwój psychofizyczny dziecka, wykonywać testy przesiewowe i wykrywać zaburzenia w rozwoju;	C.U45
U03	ocenić sytuację zdrowotną dorosłego wymagającego pomocy w ramach podstawowej opieki zdrowotnej i ustalić plan działania;	C.U46
U04	dobierać metody i formy profilaktyki i prewencji chorób, kształtować zachowania zdrowotne różnych grup społecznych oraz opracowywać i wdrażać indywidualne programy promocji zdrowia pacjentów, rodzin i grup społecznych;	C.U47
U05	rozpoznawać uwarunkowania zachowań zdrowotnych pacjenta i czynniki ryzyka chorób wynikających ze stylu życia;	C.U48
U06	organizować izolację pacjentów z chorobą zakaźną w miejscach publicznych i w warunkach domowych;	C.U49
U07	implementować indywidualny plan opieki medycznej (IPOM) do opieki nad pacjentem oraz koordynować indywidualną opiekę w środowisku zamieszkania pacjenta;	C.U50
U08	planować opiekę nad pacjentem i jego rodziną z wykorzystaniem klasyfikacji praktyki pielęgniarskiej (ICNP, NANDA), oceny wydolności opiekuńczo-pielęgnacyjnej oraz ekomapy środowiska;	C.U51
U09	przygotowywać zapisy form recepturowych substancji leczniczych w ramach kontynuacji leczenia;	C.U52
U10	uczyć pacjenta samokontroli stanu zdrowia;	C.U53
U11	udzielać świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej;	C.U54
U12	oceniać środowisko zamieszkania, nauczania i wychowania w zakresie rozpoznawania problemów zdrowotnych i planowania opieki;	C.U55

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do		
K01	Kierowania się dobrem pacjenta, poszanowania godności i autonomii osób powierzonych opiece, okazywania zrozumienia dla różnic światopoglądowych i kulturowych oraz empatii w relacji z pacjentem i jego rodziną	KS1.
K02	Przestrzegania praw pacjenta	KS2.
K03	Samodzielnego i rzetelnego wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki, w tym przestrzegania wartości i powinności moralnych w opiece nad pacjentem	KS3.
K04	Ponoszenia odpowiedzialności za wykonywane czynności zawodowe	KS4.
K05	Zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KS5.
K06	Przewidywania i uwzględniania czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta	KS6.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
ZAJĘCIA PRAKTYCZNE		
19	Formy organizacyjne pracy pielęgniarki w POZ. Kontraktowanie usług pielęgniarskich. Bezpieczeństwo i higiena pracy pielęgniarki POZ. Regulamin pracy pielęgniarki. Organizacja stanowisk pracy pielęgniarek. Organizacja pracy własnej i zespołowej. Dokumentacja stanowiskowa pielęgniarki w przychodni POZ. Polityka bezpieczeństwa informacji. Ochrona danych osobowych i administrowanie danymi osobowymi.	U07, K01-K06
20	Zapobieganie zakażeniom w placówkach opieki ambulatoryjnej. Zastosowanie środków ochrony osobistej w kontakcie z substancjami szkodliwymi. Procedury aseptyczne, dezynfekcyjne. Zasady izolowania pacjentów z chorobą zakaźną. Postępowanie poekspozycyjne. Dokumentowanie i sprawozdawczość zakażeń i ekspozycji zawodowych.	U07, K01-K06
21	Wizyta pierwszorazowa pacjenta w poradni podstawowej opieki zdrowotnej. Wywiad pielęgniarski, badanie podstawowych parametrów i pomiarów, wizyta lekarska. Założenie historii choroby pacjenta (karty opieki). Komunikowanie się z pacjentem. Standardy obsługi pacjenta.	U02, U07, K01-K06
22	Opieka ginekologiczna lekarska i pielęgniarska nad kobietą w poradni K. Opieka nad kobietą ciężarną. Profilaktyka chorób nowotworowych u kobiet	U05, U06, U07, K01-K06
23	Profilaktyczna opieka nad zdrowym dorosłym w poradni POZ. Rozpoznawanie zagrożeń zdrowia wynikających ze stylu życia i czynników środowiskowych. Zapobieganie występowaniu i wczesne wykrywanie chorób nowotworowych	U02, U03, U04, K01-K06
24	Standardy opieki lekarskiej i pielęgniarskiej nad pacjentem z chorobą ostrą (infekcje układu oddechowego i pokarmowego, zaburzenia rytmu serca, ostre zespoły zakrzepowo-zatorowe, ostre zespoły wieńcowe oraz zaburzenia neurologiczne).	U02, U03, U04, K01-K06
25	Standardy postępowania leczniczego oraz rozpoznawanie powikłań i problemów pacjentów chorobami przewlekłymi (cukrzyca, nadciśnienie, niewydolność serca, choroby naczyniowe, reumatyczne, zaburzenia poudarowe, choroby nowotworowe oraz depresja).	U02, U03, U04, K01-K06
26	Profilaktyczna opieka medyczna nad noworodkiem, niemowlęciem i dzieckiem starszym. Standardy opieki medycznej dzieci zdrowych. Wykonywanie bilansów u dzieci. Procedury służące wczesnemu wykrywaniu i leczeniu chorób związanych ze stylem życia i nowotworów u dzieci.	U02, U03, U04, K01-K06
27	Testy przesiewowe w profilaktyce drugiej fazy. Badanie wzroku, słuchu, ciśnienia tętniczego, pomiarów masy ciała i długości/wzrostu u dzieci w różnym wieku. Wczesne wykrywanie zaburzeń narządu ruchu u dzieci w różnym wieku.	U02, U03, U04, K01-K06
28	Planowanie i realizacja opieki medycznej i pielęgniarskiej w stosunku do dzieci chorych. Standardy opieki medycznej w ostrych zachorowaniach tj. infekcje układu pokarmowego, oddechowego. Standardy postępowania leczniczego i pielęgniarskiego w chorobach przewlekłych u dzieci tj.: cukrzyca, astma oskrzelowa, alergia z objawami skórnymi i ze strony układu oddechowego, otyłość.	U02, U03, K01-K06
29	Realizacja Programu Szczepień Ochronnych. Uregulowania prawne dotyczące realizacji szczepień ochronnych. Kwalifikacja dzieci i dorosłych do szczepień. Organizacja szczepień ochronnych i punktu szczepień. Dokumentowanie i sprawozdawczość w punkcie szczepień. Szczepienia w medycynie podróży. Poradnictwo na temat szczepień.	U01, U07, K01-K06
30	Medycyna Pracy. Cele, zadania i uregulowania prawne służby medycyny pracy. Zadania lekarza i pielęgniarki medycyny pracy. Ocena ryzyka zawodowego. Profilaktyczne badania lekarskie dla pracowników. Wdrażanie programów profilaktycznych i edukacyjnych w zakładach pracy.	U03, U08, U06, K01-K06

31	Praca pielęgniarki w gabinecie profilaktycznym w środowisku nauczania i wychowania. Ocena środowiska szkolnego fizycznego i społecznego. Wyposażenie i dokumentacja gabinetu profilaktycznego. Zadania i kompetencje pielęgniarki środowiska nauczania i wychowania.	U03, U04, U08, K01-K06
32	Rozpoznawanie problemów zdrowotnych, społecznych i rodzinnych u uczniów. Planowanie i realizowanie opieki oraz współpraca z pedagogiem szkolnym, nauczycielami i rodzicami w zakresie potrzebnym do realizacji procesu pielęgnowania.	U07, U08, K01-K06
33	Rozpoznawanie problemów uczniów niepełnosprawnych w środowisku szkolnym. Tworzenie sprzyjających warunków do edukacji dla potrzeb uczniów niepełnosprawnych.	U07, U08, K01-K06
34	Zasady, organizacja i metody prowadzenia edukacji zdrowotnej u pacjentów w opiece ambulatoryjnej. Przygotowanie programu edukacyjnego na podstawie rozpoznanych potrzeb u wybranego pacjenta lub jego członków rodziny. Przeprowadzenie edukacji zdrowotnej pacjenta i/lub jego rodziny	U03, U04, U05, K01-K06
35	Zasady, organizacja i metody prowadzenia edukacji zdrowotnej wśród uczniów w szkole. Przygotowanie i przeprowadzenie edukacji uczniów w szkole w wybranej grupie wiekowej.	U06, U07, U08, K01-K06
36	Organizacja wizyt domowych pielęgniarskich. Zasady przydzielania świadczeń. Dokumentacja pielęgniarki środowiskowo – rodzinnej.	U02, U03, U04, K01-K06
37	Udział pielęgniarki w procedurach diagnostycznych w POZ: laboratoryjnych, obrazowych (Rtg, USG), endoskopowych i innych wykonywanych w opiece ambulatoryjnej. Informowanie o przygotowaniu się do badań. Wykonywanie procedur diagnostycznych oraz informowanie o powikłaniach i postępowaniu bo zabiegach. Wykonywanie testów paskowych.	U07, K01-K06
38	Udział pielęgniarki w leczeniu chorych w POZ. Wykonywanie iniekcji, podawanie leków różnymi drogami, wykonanie szczepień ochronnych. Asystowanie przy wykonywaniu opatrunków i wykonywanie ich samodzielnie. Wystawianie recept.	U07, U09, K01-K06
39	Procedury pierwszej pomocy przedmedycznej i medycznej w ambulatoryjnej opiece nad chorymi. Standard wyposażenia i zastosowania zestawu przeciwwstrząsowego. Nadzór nad zestawem do zastosowań nagłych.	U07, K01-K06
PRAKTYKI ZAWODOWE		
40	Organizacja opieki medycznej w wybranej placówce podstawowej opieki zdrowotnej. Organizacja i planowanie własnego stanowiska pracy. Współpraca w zespole interdyscyplinarnym .	U07, K01-K06
41	Charakterystyka odbiorców usług w wybranej placówce podstawowej opieki zdrowotnej. Rozpoznawanie warunków środowiska w którym żyją pacjenci, przekroju wiekowego i problemów zdrowotnych z którymi najczęściej zgłaszają się do lekarza.	U02, U08, K01-K06
42	Rozpoznawanie problemów zdrowotnych i psychospołecznych dzieci i młodzieży objętych opieką.	U02, U07, K01-K06
43	Udział w wykonywaniu testów przesiewowych u dzieci.	U02, U07, K01-K06
44	Rozpoznawanie problemów zdrowotnych pacjentów dorosłych. Nawiązanie kontaktu, przeprowadzenie wywiadu pielęgniarskiego. Wykonywanie podstawowych pomiarów parametrów życiowych i antropometrycznych, analiza dokumentacji pacjenta. Wystawianie recept.	U07, U09, K01-K06
45	Wykonywanie procedur diagnostycznych na terenie wybranej placówki: pobieranie krwi i materiałów do badań diagnostycznych. Koordynacja innych badań wykonywanych na zlecenie lekarza prowadzącego. Instruowanie na temat przygotowania się do badań, wykonania badań i postępowaniu po ich wykonaniu. Wykonywanie testów paskowych.	U07, K01-K06
46	Udział w wykonywaniu procedur leczniczych tj. zmiana opatrunku i leczenie ran z zastosowaniem odpowiednich technik bandażowania, wykonanie nebulizacji, podawanie leków różnymi drogami, wykonanie wlewki doodbytniczej.	U07, K01-K06
47	Realizacja Programu Szczepień Ochronnych w wybranej placówce. Dokumentacja punktu szczepień.	U01, U07, K01-K06
48	Zastosowanie procedur epidemiologicznych w pracy w wybranej placówce. Dezynfekcja narzędzi, sprzętu i pomieszczeń.	U07, K01-K06
49	Udział w edukacji zdrowotnej. Rozpoznanie potrzeb edukacyjnych u pacjentów. Przygotowanie i przeprowadzenie edukacji pacjenta i/lub rodziny .	U02, U06, K01-K06
50	Profilaktyka, wczesne wykrywanie i problemy pacjentów z cukrzycą typu 1 i 2 w praktyce lekarza i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej.	U03, U05, K01-K06
51	Profilaktyka i wczesne wykrywanie nowotworów w praktyce lekarza i pielęgniarki podstawowej opieki zdrowotnej.	U03, U05, K01-K06
52	Udział pielęgniarki w zapobieganiu wypadkom i urazom w szkole.	U07, U08, K01-K06

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Zajęcia praktyczne, praktyka zawodowa
- Próba pracy, ćwiczenia, praca indywidualna,
- Opis przypadku wybranego pacjenta

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Kózka M. (red.), *Pielęgniarstwo*, wyd. Urban&Partner, Wrocław 2018.
2. Ciechaniewicz W., Grochans E., Łoś E., *Wstrzyknięcia śródskórne, podskórne, domięśniowe i dożylnie*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2006.
3. Kózka M., Płaszewska-Żywko L. (red.), *Diagnozy i interwencje pielęgniarskie. Podręcznik dla studiów medycznych*, wyd. Lekarskie PZWL, Warszawa 2008.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							Inne (ocena umiejętności praktycznych, ocena 360stopni, samoocena, ocena przez grupę)
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	
U01-U25					X	X		X
K01-K07					X	X		X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Akademia Humanistyczno
Ekonomiczna w Łodzi
Filia w Warszawie

PRZEDMIOTY KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: Praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Bezpieczeństwo i higiena pracy
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 1
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	4
Kształcenie na odległość	
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	4
Punkty ECTS	

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Brak.

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie studentów rozpoczynających kształcenie w szkołach doktorskich z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny kształcenia na podstawie wybranych przepisów prawnych.
zapoznanie z zagrożeniami dla życia i zdrowia występującymi podczas odbywania zajęć, sposobach ochrony przed zagrożeniami oraz postępowania podczas wystąpienia tych zagrożeń.
Poinformowanie studentów i doktorantów rozpoczynających kształcenie w szkole doktorskiej o zasadach ochrony przeciwpożarowej, a szczególnie o sposobach zapobiegania pożarom, systemach wykrywania pożarów, podręcznym sprzęcie gaśniczym oraz przeprowadzeniu ewakuacji na wypadek pożaru i innych miejscowych zagrożeń.
Zapoznanie z ogólnymi zasadami pierwszej pomocy

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób	O.W5
W zakresie umiejętności		
U01	udzielać pierwszej pomocy i podejmować działania ratownicze w ramach resuscytacji krążeniowo-oddechowej	O.U1.
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Moduł I Wybrane regulacje prawne - podstawy prawne bezpieczeństwa i higieny kształcenia - prawa i obowiązki studenta oraz Rektora w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy - podstawowe zasady bezpieczeństwa obowiązujące studenta podczas zajęć organizowanych przez Uczelnię.	W01, U01, K01
2	Moduł I Warunki bezpieczeństwa i higieny kształcenia w pomieszczeniach Uczelni - drogi i przejścia - pomieszczenia Uczelni - oświetlenie, ogrzewanie, wentylacja	W01, U01, K01

	- apteczka pierwszej pomocy - stanowisko wyposażone w monitor ekranowy	
3	Moduł I Czynniki środowiska kształcenia oraz ich zagrożenia i profilaktyka - czynniki niebezpieczne - czynniki szkodliwe - czynniki uciążliwe	W01, U01, K01
4	Moduł I Wypadki, którym mogą ulec studenci w trakcie zajęć organizowanych przez Uczelnię - zasady postępowania w razie wypadków i w sytuacjach zagrożeń i awarii	W01, U01, K01
5	Moduł I Zasady udzielania pierwszej pomocy - system ratownictwa medycznego w Polsce - pierwsza pomoc w aktach prawnych - łańcuch przeżycia - bezpieczeństwo ratownika - ocena stanu stanu poszkodowanego (ABC) i wezwanie pomocy - pozycja bezpieczna - resuscytacja krążeniowo - oddechowa - resuscytacja krążeniowo - oddechowa z wykorzystaniem automatycznego defibrylatora zewnętrznego AED - postępowanie w stanach nagłych.	W01, U01, K01
6	Moduł I Ochrona przeciwpożarowa - podstawy prawne ochrony przeciwpożarowej - obowiązki Uczelni, studentów i doktorantów w zakresie ochrony przeciwpożarowej - definicja pożaru - grupy pożarów - przyczyny pożarów - sposoby gaszenia pożarów - podręczny sprzęt gaśniczy- zasady użycia i działania - zasady zachowania się podczas pożaru - zasady zachowania się podczas ewakuacji	W01, U01, K01
7	Moduł II Zagrożenia czynnikami biologicznymi w środowisku kształcenia - środki ochrony indywidualnej przed zagrożeniami biologicznymi. - problemu ochrony środowiska	W01, U01, K01
8	Moduł III Zagrożenia czynnikami chemicznymi w środowisku kształcenia - środki ochrony indywidualnej przed zagrożeniami chemicznymi. - problemu ochrony środowiska	W01, U01, K01

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- E-learning
- Wykład z prezentacją multimedialną

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami
- Przygotowanie się do zaliczenia

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 października 2018r. w sprawie sposobu zapewnienia w uczelni bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia. (Dz.U. 2018 poz. 2090).
2. Ustawa z 20 lipca 2018r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668).
3. Ustawa z 26 czerwca 1974r. – Kodeks Pracy (Dz. U. z 2019r.poz. 1040, 1043).

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (Zaliczenie pisemne na ocenę)
W01								X
U01								X
K01								X

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie
Kierunek: Pielęgniarstwo
Profil: Praktyczny
Stopień studiów: Pierwszy
Nazwa przedmiotu: Szkolenie biblioteczne
Rok akademicki: 2025/2026
Język wykładowy: polski
Zalecany semestr studiów: 1
Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne
Wykład	4
Kształcenie na odległość	
Ćwiczenia	
Praca własna studenta	
Symulacja medyczna	
Zajęcia praktyczne	
Praktyki zawodowe	
RAZEM	4
Punkty ECTS	

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Gotowość studenta do nauki, poszukiwania źródeł naukowych

CELE PRZEDMIOTU:

Zapoznanie się z organizacją i funkcjonowaniem systemu biblioteczno-informacyjnego, sposobami udostępniania zbiorów, zasadami korzystania ze zbiorów i oferowanych usług bibliotecznych.
Poznanie podstawowych pojęć z zakresu bibliologii i bibliografii, takich jak: katalog, bibliografia, opis bibliograficzny, opis katalogowy, typy dokumentów, rodzaje wydawnictw i in.
Nabycie umiejętności przeszukiwania katalogów on-line wg różnych kryteriów wyszukiwawczych, tworzenie strategii poszukiwań.
Przygotowanie do korzystania z różnorodnych, tradycyjnych i elektronicznych, źródeł informacyjno- bibliograficznych.
Poznanie elektronicznych źródeł informacyjnych dostępnych w Bibliotece.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	Posiada znajomość strony WWW Biblioteki, jako głównego źródła informacji o zasobach, usługach i zasadach korzystania z oferty Biblioteki	----
W02	Zna podstawowe pojęcia bibliologiczne i bibliograficzne oraz posiada wiedzę na temat podstawowych - tradycyjnych i elektronicznych - źródeł informacji dostępnych w Bibliotece UMW.	----
W03	Posiada wiedzę na temat metodyki przeszukiwania katalogów komputerowych - stosowania kryteriów wyszukiwawczych i strategii poszukiwań.	----
W04	Zna serwisy książek i czasopism elektronicznych oraz platformy ich udostępniania.	----
W zakresie umiejętności		
U01	Potrafi określić własne potrzeby informacyjne i zna możliwości ich zaspokajania.	----
U02	Posiada umiejętność poruszania się po elektronicznych katalogach bibliotecznych i lokalizacji potrzebnych publikacji o charakterze podręcznikowym i naukowym.	----
U03	Wykorzystuje elektroniczne źródła informacyjne oraz wyszukiwarki naukowe w kształceniu.	----

W zakresie kompetencji społecznych		
K01	Wykazuje samodzielność i kreatywność w zapoznawaniu się z materiałami szkoleniowymi.	-----
K02	Jest otwarty na współpracę w zakresie doskonalenia materiałów dydaktycznych i platformy e-learningowej.	-----

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Strona WWW biblioteki. Uczelniany system biblioteczno-informacyjny. Zbiory biblioteczne i zasoby elektroniczne. Usługi biblioteczne. Podstawowe pojęcia bibliologiczne i bibliograficzne. Lokalizacja dokumentów. Katalogi komputerowe. Metodyka przeszukiwania katalogów komputerowych. Wyszukiwanie literatury naukowej za pośrednictwem tradycyjnych i elektronicznych źródeł informacyjno-bibliograficznych. Wyszukiwanie tematyczne w Polskiej Bibliografii Lekarskiej.	W01-W04, U01-U03, K01-K02

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

- Wykład, e-learning

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- Przygotowanie się do zaliczeni
- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami dydaktycznymi zamieszczonymi w szkoleniu dostępnym ze strony WWW Biblioteki. Zawartość strony internetowej Biblioteki oraz narzędzia edukacyjne serwisów katalogowych, bibliograficznych i pełnotekstowych.

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Zaliczenie na ocenę	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (należy wpisać jakie)
W01-W04		X						
U01-U03		X						
K01-K02		X						

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje

Filia w Warszawie

Kierunek: Pielęgniarstwo

Profil: Praktyczny

Stopień studiów: Pierwszy

Nazwa przedmiotu: WF – ćwiczenia ogólnorozwojowe

Rok akademicki: 2025/2026

Język wykładowy: polski

Zalecany semestr studiów: 2, 3, 4

Forma zaliczenia przedmiotu: zaliczenie

LICZBA PUNKTÓW ECTS I ICH ROZKŁAD Z UWZGLĘDNIENIEM POSZCZEGÓLNYCH FORM PRACY STUDENTA:

Forma zajęć / Praca własna	Liczba godzin	
	Studia stacjonarne / Studia niestacjonarne	
Wykład		
Kształcenie na odległość		
Ćwiczenia		60
Praca własna studenta		
Symulacja medyczna		
Zajęcia praktyczne		
Praktyki zawodowe		
RAZEM		60
Punkty ECTS		

WYMAGANIA WSTĘPNE:

Brak przeciwwskazań zdrowotnych do aktywnego uczestnictwa w programowych zajęciach wychowania fizycznego lub skierowanie na zajęcia rehabilitacyjne. Obowiązkowa obecność na zajęciach.

CELE PRZEDMIOTU:

Wszechstronny rozwój fizyczny organizmu. Wykształcenie, poprawa i utrzymanie podstawowych cech motorycznych tj siła, wytrzymałość, szybkość i koordynacja ruchowa.

Ukształtowanie postawy świadomego i permanentnego uczestnictwa w różnorodnych formach aktywności sportowo-rekreacyjnych w czasie nauki oraz po jej ukończeniu dla zachowania zdrowia fizycznego i psychicznego.

Kształtowanie postaw osobowościowych: poczucia własnej wartości, szacunku dla innych osób, zwłaszcza słabszych i mniej sprawnych.

EFEKTY UCZENIA SIĘ:

Symbol efektów uczenia się	Opis zamierzonych efektów uczenia się	Odniesienie do efektów uczenia się dla kierunku
W zakresie wiedzy		
W01	zasady promocji zdrowia i profilaktyki chorób	OW5.
W zakresie umiejętności		
U01	udzielać świadczeń w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki chorób	OU5.
W zakresie kompetencji społecznych		
K01	dostrzegania i rozpoznawania własnych ograniczeń w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywania samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	KS7.

TREŚCI PROGRAMOWE:

Lp.	Treści programowe	Symbol efektów uczenia się
1	Omówienie zasad BHP na zajęciach wychowania fizycznego, zapoznanie z warunkami zaliczenia, regulaminem SWFiS UJ CM oraz regulaminem korzystania z obiektu sportowego. Przedstawienie programu zajęć oraz możliwości kształtowania cech motorycznych poprzez ćwiczenia.	W01, U01, K01

2	Siatkówka: postawa siatkarska, odbicia sposobem górnym i dolnym, zagrywka tenisowa, przyjęcie piłki sposobem górnym i dolnym, wystawa piłki w przód i w tył, atak, blok.	W01, U01, K01
3	Koszykówka: poruszanie się po boisku, podania i chwyt, kozłowanie prawą i lewą ręką, rzut do kosza z biegu z prawej i lewej strony, rzut do kosza z miejsca, obrona 1:1, zwody bez piłki i z piłką, atak pozycyjny i szybki atak.	W01, U01, K01
4	Siłownia: technika wykonywania ćwiczeń mięśni klatki piersiowej, grzbietu, brzucha, barków, ramion i przedramion, nóg na przyrządach i z przyborami. Oddychanie podczas ćwiczeń. Elementy treningu personalnego.	W01, U01, K01
5	Siłownia: ćwiczenia na ergometrach, bieżniach, cykloergometrach, orbitrekach itp - trening cardio.	W01, U01, K01
6	Fitness: podstawowe kroki w aerobiku, oraz proste układy choreograficzne do muzyki.	W01, U01, K01
7	Fitness: podstawowe kroki na platformie, proste układy choreograficzne poprawiające wydolność krążeniowo - oddechową organizmu.	W01, U01, K01
8	Fitness: Body Ball, technika ćwiczeń na piłkach gimnastycznych, poprawa poczucia równowagi, zwiększenie stabilizacji całego ciała.	W01, U01, K01
9	Fitness: trening wzmacniający z ciężarkami i sztangami.	W01, U01, K01
10	Fitness: ćwiczenia rozciągające z elementami jogi, callaneticsu i stretchingu.	W01, U01, K01
11	Nordic Walking : technika pracy RR i NN, technika marszu w terenie płaskim, pod górę i w dół, ćwiczenia ogólnorozwojowe z wykorzystaniem kijków, dobór dystansu i tempa.	W01, U01, K01
12	Gimnastyka lecznicza : ćwiczenia wzmacniające mięśnie posturalne, kończyny górne i dolne, tułów i mięśnie głębokie. Wykorzystanie ćwiczeń izometrycznych, równoważnych, rozciągających, ukierunkowanych na dane schorzenie, ćwiczeń z przyborami oraz relaksacyjnych. Ćwiczenia w pozycjach izolowanych, rola prawidłowego oddychania podczas ćwiczeń.	W01, U01, K01
13	Tenis stołowy: postawa przy stole i sposoby poruszania się podczas gry, różne sposoby trzymania rakiетки, forehandem, backhandem, serwis, uderzenia atakujące, uderzenia obronne, uderzenia pośrednie.	W01, U01, K01

METODY KSZTAŁCENIA (do wyboru: wykład, wykład konwersatoryjny, klasyczna metoda problemowa, dyskusja dydaktyczna, analiza indywidualnego przypadku, metoda projektowa, metoda warsztatowa, seminarium, burza mózgów, techniki dramowe, rozwiązywanie zadań problemowych, symulacje sytuacji, praca w grupach, praca indywidualna):

Studia stacjonarne / studia niestacjonarne:

- ćwiczenia ruchowe
- ćwiczenia, pokaz, praca w grupie, zajęcia praktyczne

PRACA INDYWIDUALNA STUDENTA (do wyboru: Zapoznanie się z literaturą przedmiotu i/lub dodatkowymi materiałami; Przygotowanie prac zaliczeniowych; Przygotowanie, realizacja i ewaluacja projektów; Przygotowanie się do zaliczenia i/lub egzaminu; Inne formy pracy własnej w ramach przedmiotu, jakie?)

- ćwiczenia ze sprzętem sportowym

LITERATURA PODSTAWOWA:

1. Gieremek K, Dec L., Zmęczenie i regeneracja sił. Odnowa biologiczna AWF Katowice 2000
2. Listkowska A., Listkowski M., Stretching A-Z Sprawność i zdrowie. Wydawnictwo Aleksandra, 2007r

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA STUDIÓW STACJONARNYCH I NIESTACJONARNYCH:

Efekt uczenia się	Metoda weryfikacji efektów uczenia się							
	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Kolokwium	Projekt	Aktywność na zajęciach (praca w grupach, dyskusja, wypowiedzi ustne itp.)	Praca pisemna	Zadania domowe	Inne (należy wpisać jakie)
W01					X			
U01					X			
K01					X			

KRYTERIA OCENY:

Efekt uczenia się	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 3,5	Na ocenę 4	Na ocenę 4,5	Na ocenę 5
Wiedza	0%-59,99%	60%-74,99%	75%-79,99%	80%-88,99%	89%-94,99%	95%-100%
Umiejętności	Nie posiada wymienionych umiejętności	W dostateczny sposób opanował wymienione umiejętności	Dość dobrze opanował wymienione umiejętności	Dobrze opanował wymienione umiejętności	W znacznym stopniu opanował wymienione umiejętności	Bardzo dobrze opanował wymienione umiejętności
Kompetencje	Nie posiada wymienionych kompetencji	W dostateczny sposób opanował wymienione kompetencje	Dość dobrze opanował wymienione kompetencje	Dobrze opanował wymienione kompetencje	W znacznym stopniu opanował wymienione kompetencje	Bardzo dobrze opanował wymienione kompetencje